Mihai Daniel Frumuşelu - născut la 25 august 1967 în Bucureşti. Absolvent al Colegiului Naţional „Gheorghe Lazăr" şi al Facultăţii de Limbi Străine a Universităţii din Bucureşti (licenţiat în engleză şi chineză – 1995 şi master în Literatură de Expresie Engleză – 1996). Specializări în limba suedeză şi limba daneză la Universitatea din Uppsala, Suedia (1998 şi 2001), şi la Universitatea Populară Nørgaard din Bjerringbro, Danemarca (iulie 1997). A dobândit din şcoală, prin studiu individual şi călătorii, pasiunea pentru cunoaşterea şi a altor limbi străine, pe lângă cele menţionate (franceză, germană, olandeză, finlandeză, japoneză). În prezent este doctorand în lingvistică al Universităţii din Örebro, Suedia.

© 2003 by Editura Polirom

www.polirom.ro

Editura Polirom
Iaşi, B-dul Copou, nr. 4
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu, nr. 6, et. 7, ap. 33
O.P. 37, P.O. BOX 1-728, 70700

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
FRUMUŞELU, MIHAI DANIEL
Välkommen! Manual de conversaţie în limba suedeză/
Mihai Daniel Frumuşelu; Iaşi, Polirom, 2003
160 p.; 23 cm

ISBN: 973-681-141-7

81'374.8=135.1=113.6

Printed in Romania

Mihai Daniel Frumuşelu

Välkommen!

Manual de conversaţie în limba suedeză

Polirom
2003

Cuprins

Välkommen! 7

Sunetele limbii suedeze 11
Alfabetul suedez 23

Lektion 1 (ett) 27
Lektion 2 (två) 35
Lektion 3 (tre) 38
Lektion 4 (fyra) 43
Lektion 5 (fem) 48
Lektion 6 (sex) 55
Lektion 7 (sju) 59
Lektion 8 (åtta) 66
Lektion 9 (nio) 69
Lektion 10 (tio) 75
Lektion 11 (elva) 78
Lektion 12 (tolv) 85
Lektion 13 (tretton) 91
Lektion 14 (fjorton) 97
Lektion 15 (femton) 102
Lektion 16 (sexton) 105
Lektion 17 (sjutton) 110
Lektion 18 (arton) 114
Lektion 19 (nitton) 120

Facit 127

Lecția 1 27
Lecția 2 35
Lecția 3 38
Lecția 4 43
Lecția 5 48
Lecția 6 55
Lecția 7 59
Lecția 8 66
Lecția 9 69
Lecția 10 75
Lecția 11 78
Lecția 12 85
Lecția 13 91
Lecția 14 97
Lecția 15 102
Lecția 16 105
Lecția 17 110
Lecția 18 114
Lecția 19 120

Cheia exercițiilor 127

Välkommen!

Adică *Bine ați venit!* Și felicitări pentru primul cuvânt suedez pe care l-ați învățat! Din forma acestuia v-ați putut da seama deja că suedeza seamănă cu limbile engleză și germană. Cei care cunosc într-o anumită măsură aceste limbi sau o altă limbă germanică vor avea un avantaj în învățarea limbii suedeze. Mai exact, vor recunoaște sensul unor cuvinte, precum și multe aspecte gramaticale. Nu întotdeauna va fi însă atât de ușor. Și asta pentru că există cuvinte suedeze care seamănă ca formă cu alte cuvinte din alte limbi germanice, însă sensul lor nu coincide, suedeza având reguli și structuri gramaticale ce diferă adesea de cele din alte limbi germanice. Oricum, dacă e să facem o caracterizare generală, limba suedeză are o gramatică mai simplă decât a limbii germane și mai complexă decât a limbii engleze. Cuvintele noi întâlnite – fie în lecțiile din manual, fie, după aceea, în conversații sau în lecturi – de către cel ce învață suedeza trebuie învățate împreună cu pronunția – respectiv ortografierea – corectă, ca și cu formele de bază în cazul cuvintelor ce au forme de flexiune.

E bine de reținut, ca principiu general, că învățarea oricărei limbi străine se face cuvânt cu cuvânt. Și asta pentru că modelul ideal al învățării unei limbi este modul în care fiecare dintre noi a învățat limba sa maternă, pe care orice om o vorbește la perfecție, fără să fi studiat reguli gramaticale. (Mai târziu, în cazul exprimărilor la un nivel stilistic complex, al limbajului de specialitate, ca și în cazul învățării scrierii și normelor ortografice, regulile devin indispensabile. Aceasta se petrece însă deja pe fondul cunoașterii limbii.) Regulile sunt doar niște instrumente care-i dau posibilitatea celui ce învață să se orienteze mai ușor în spațiul limbii respective și să se exprime, dincolo de exemplele reprezentate de textele din manual. Specialiștii nu au reușit încă să stabilească cu exactitate procesul ce intervine atunci când un copil învață limba maternă, dar s-a ajuns la concluzia că un curs ideal de învățare a unei limbi străine caută, pe cât posibil, să imite acest proces. Între altele, să ofere cât mai multe exemple concrete.

Manualul de față începe cu prezentarea foneticii limbii suedeze, adică a acelui aspect al limbii pe care specialiștii îl consideră cel mai conservator și mai greu de asimilat de către cel ce învață o limbă străină. Într-adevăr, orice vorbitor are tendința – perfect naturală, de altfel – de a aproxima sunetele întâlnite într-o limbă străină cu sunetele din limba sa. Învățarea corectă a unei limbi străine presupune, prin urmare, ca cel ce o învață să-și controleze această tendință și să-și deschidă câmpul de cunoștințe în vederea îmbogățirii acestora cu un set de sunete și reguli fonetice noi, rezervat exprimării în limba nou învățată. Prezentul manual este conceput pentru cel ce dorește să învețe singur limba suedeză, putând fi însă foarte bine folosit și de cel ce învață cu un profesor. Cel ce studiază singur trebuie, așadar, să parcurgă cu multă atenție partea ce prezintă fonetica limbii suedeze și să revină la explicațiile prezentate în ea și după ce a trecut la parcurgerea lecțiilor, pentru a reduce la minimum riscul fixării unor greșeli de pronunție. De altfel, fiecare lecție are prezentată, în cadrul părții de vocabular, pronunția cuvintelor noi. Aceasta trebuie învățată cu atenție și nu trebuie trecut cu ușurință peste coloana ce prezintă transcrierea fonetică a cuvintelor.

Lecţiile din partea a doua cuprind (fiecare) un text practic, urmat de vocabular, care cuprinde cuvintele nou întâlnite în text, însoţite, cum am precizat, de transcrierea fonetică, precum şi de traducerea în limba română. Urmează explicarea noţiunilor de gramatică şi a particularităţilor legate de ortografia sau pronunţia unor cuvinte şi, în final, exerciţii. În cadrul explicaţiilor, am preferat prezentarea regulilor de gramatică, respectiv de ortografie sau pronunţie, limitându-mă la cadrul lecţiei respective, fără a prezenta şi excepţiile regulilor, dacă ele nu sunt legate de cuvintele din textul lecţiei. Am considerat că este mai practic să prezint aceste excepţii în cadrul explicaţiilor ataşate lecţiilor unde ele apar în text. În felul acesta, noţiunile de gramatică legate de o anumită noţiune (de exemplu: substantivul) vor fi mai uşor de asimilat de către cel care studiază, iar părţile de gramatică ale fiecărei lecţii nu vor deveni prezentări exhaustive ale noţiunii respective.

Trebuie făcute două precizări importante referitoare la învăţarea pronunţiei suedeze. Mai întâi, cel ce învaţă nu trebuie să neglijeze *intonaţia* cuvintelor (accentul tonic sau melodic, ca şi lipsa accentului de pe unele cuvinte), şi nici *intonaţia* frazei. Intonaţia este una dintre caracteristicile cele mai puternice ale pronunţiei limbii suedeze. Ea diferă de la o regiune la alta, dar cea prezentată în acest manual – pronunţia limbii suedeze literare (*rikssvenska*) – este varianta comună şi, totodată, cea considerată etalon. În al doilea rând, în cazul cuvintelor care în mod normal sunt *atone* (neaccentuate în propoziţie), trebuie folosită varianta *scurtă* şi *neaccentuată* a acestora, chiar dacă în partea de vocabular a fiecărei lecţii este precizată mai întâi forma accentuată. Spre exemplu, cuvântul **och** (*şi*) se pronunţă în propoziţie [ɔ], chiar dacă în vocabular şi în dicţionare îi este precizată şi forma lungă şi accentuată [ɔk:].

În partea de vocabular a fiecărei lecţii, am efectuat două simplificări: în transcrierea fonetică a cuvintelor monosilabice nu am mai marcat accentul. Acestea au accent acut în cazul în care conţin un sunet lung şi, respectiv, sunt atone când au doar sunete scurte, aşa cum se va învăţa în prezentarea pronunţiei, şi niciodată accent muzical. Tot în partea de vocabular nu am insistat pe prezentarea detaliată a formei cuvintelor româneşti ce corespund traducerii, pentru a nu încărca vocabularul cu forme ce nu sunt esenţiale pentru cel ce învaţă suedeza şi cunoaşte româna foarte bine. Spre exemplu, în cazul substantivelor suedeze, sunt prezentate formele standard (forma nearticulată la singular, cea cu articol hotărât la singular şi cea nearticulată la plural), dar în coloana ce conţine traducerea lor în limba română apare doar forma nearticulată la singular. E de presupus că cel ce învaţă va identifica fără probleme formele româneşti echivalente pentru fiecare caz.

La drum deci şi **lycka till!** (*Succes!*)

Ţin să aduc mulţumiri Editurii Polirom din Iaşi pentru fructuoasa colaborare şi excelentele condiţii de apariţie a acestei lucrări. De asemenea, mulţumiri bunilor prieteni Sigvard Aksén, profesor specialist în limba suedeză la Universitatea din Örebro, Suedia, şi Inu Enescu din Stockholm pentru observaţiile referitoare la textele lecţiilor.
Ca şi în cazul Ghidului de conversaţie român-suedez, *orice observaţii referitoare la acest manual sunt bine venite la adresa de e-mail* ***mihai@tjohoo.se.***

Partea I

PRONUNŢIA LIMBII SUEDEZE

Sunetele limbii suedeze

Ca şi limba română, limba suedeză are vocale şi consoane. Există şi o categorie intermediară, reprezentată de semivocale. Spre deosebire de română, unde vocalele sunt scurte sau – în unele cazuri – medii, în suedeză atât vocalele, cât şi consoanele pot fi nu doar scurte, ci şi lungi. Sunetele lungi se marchează în transcrierea fonetică prin semnul **:** (două puncte), situat după sunetul respectiv. Suedeza are mai multe sunete decât literele alfabetului său, deci corespondenţa sunet – literă nu este biunivocă, aşa cum este în limba română.

Vocalele

O serie de vocale suedeze sunt practic identice cu cele notate cu aceleaşi litere în limba română, deci nu ridică probleme vorbitorului de limbă română:

[a], [e], [i], [u].

În limba suedeză însă, acestor vocale scurte le corespund şi variante lungi:

[ɑ:], [e:], [i:], [u:].

Vocalele [e:], [i:] şi [u:] diferă de perechile lor scurte doar prin lungime:

se [se:] (*a vedea*)
bil [bi:l] (*automobil*)
ost [us:t]
god [gu:(d)] (*bun*)

Este important de reţinut că vocala [u(:)] nu reprezintă niciodată pronunţia literei **u**, ci este una dintre pronunţiile literei **o**, ca în exemplele de mai sus.

Vocala lungă [ɑ:] diferă însă şi calitativ, ea fiind formată în fundul gurii, ca şi "o" din pronunţia britanică a lui "dog", dar lung. Este aşadar un sunet situat între sunetele româneşti **a** şi **o**:

tack [tak:] (*mulţumesc*) **bra** [brɑ:] (*bun*)

Aceste vocale sunt ortografiate respectiv prin aceleaşi litere, cu excepţia vocalei [u(:)], care, aşa cum am menţionat, în suedeză nu e transcrisă niciodată prin litera **u**, ci reprezintă o variantă de pronunţie a literei **o**:

sol [su:l] (*soare*).

Altă vocală asemănătoare cu corespondenta ei din română este [ɔ], cu varianta lungă [o:].

În acest caz însă, varianta scurtă este mai deschisă decât vocala românească "o", fiind, cu alte cuvinte, rostită cu gura într-o poziţie mai deschisă. Acest lucru este marcat în transcrierea fonetică prin simbolul lui "o" ca un cerc incomplet închis, după cum se poate vedea.

Sunetele [ɔ] şi [o:] se notează în scris fie prin litera **o** (care însă, cum am menţionat deja, în multe cazuri este pronunţată [u(:)]), fie prin litera **å**, care este întotdeauna pronunţată [ɔ] sau [o:]:

så [so:] (*aşa*).

Observaţie:

Faptul că litera **o** este pronunţată în unele cuvinte [ɔ]/[o:], iar în altele [u]/[u:] poate fi o dificultate pentru cel ce învaţă limba suedeză, în sensul că, la întâlnirea unui cuvânt nou care conţine litera **o**, acesta nu va şti cum se citeşte până nu va auzi cuvântul pronunţat sau până nu se va uita într-un dicţionar. Cu toate acestea, există o regulă orientativă ce poate indica cea mai probabilă pronunţie a literei **o** într-un cuvânt, pornind de la constatarea că, atunci când aceasta stă înaintea unei consoane duble sau a unui grup de consoane, ea reprezintă în cele mai multe cazuri vocala [ɔ], iar atunci când se află la sfârşit de silabă, ea se pronunţă practic întotdeauna [u:].

Suedeza are şi vocale ce nu se găsesc în limba română.

Vocala [ø] este scurtă deschisă, anterioară şi rotunjită. Nu există în română. Se obţine pronunţând [e] cu gura în poziţia lui [o]. Este asemănătoare cu **ö** din germană ("können"). Apare şi în franceză ("eu" în "peu"). În limba suedeză, ea este ortografiată cu **ö**, ca în **röst** ['røs:t] (*voce*). Varianta ei lungă este [ø:]: **behöva** [bɛ'hø:va] (*a avea nevoie*), şi seamănă cu vocala franceză notată "eu" din terminaţia "-euse" ("veilleuse", "chanteuse" etc.)

Vocala [æ], cu varianta lungă [æ:], este o vocală foarte deschisă, anterioară şi nerotunjită. Nu există în română. Varianta scurtă apare în limba engleză ca pronunţie a lui *a* scurt în cuvinte ca "hat", "cat", "act". Se obţine pronunţând

e cu gura deschisă în poziţia lui *a*. În limba suedeză, această vocală apare doar înaintea lui **r** şi a consoanelor retroflexe generate de prezenţa lui **r** înaintea unor consoane (a se vedea consoanele retroflexe, prezentate mai jos). Mai exact, sunetele [e/e:] şi [ɛ/ɛ:] înaintea lui **r** şi a consoanelor retroflexe se transformă în [æ/æ:]: **berg** ['bær:j] (*munte*), **här** ['hæ:r], **person** [pæ'ʂu:n] (*persoană*), **värd** ['væ:ɖ] (*gazdă*).

Vocala [œ], cu varianta lungă [œ:] are, în limba suedeză, un comportament asemănător cu al vocalei descrise în paragraful precedent, ea apărând, ca şi [æ, æ:] doar înaintea lui **r**. Este o vocală foarte deschisă, anterioară şi rotunjită. Se obţine pronunţând *e* cu gura în poziţia lui [ɔ]. Nu există în română, decât în mod excepţional, în cuvinte împrumutate din franceză, ca *sufleur, boxeur,*sau *farseur*. În franceză ea este întâlnită relativ frecvent: scurt• în cuvinte ca "œuf "veuf", lung• în cuvinte ca "sœur" sau "leur". În germană este, însă, întâlnită extrem de rar, ca în "östlich" sau în numele oraşului Köln. În limba suedeză, această vocală reprezintă pronunţia sunetelor [ø, ø:] înaintea lui **r**: **dörr** ['dœr:] (*uşă*), **höra** ['hœ:ra] (*a auzi*). Totuşi, în unele cuvinte poate apărea şi fără a se afla înaintea lui **r**, ca, de exemplu, în **höst** [hœs:t] (*toamnă*).

Vocala [ʏ] este scurtă, închisă şi rotunjită. Nu există în limba română. Se obţine cu buzele în poziţia lui *u*, pronunţând *i*. Asemănător cu **ü** din germană ("füllen") sau cu **u** din franceză ("sur"), dar şi mai închis decât acesta. Se notează în scris cu **y**, ca în **lycka** ['lʏk:a] (*fericire*). Ea are şi o variantă lungă: [ʏ:]: **dyr** ['dʏ:r] (*scump*).

Există şi două vocale tipic suedeze, notate fonetic cu [ʊ] şi, respectiv, [ʉ:]:

Vocala [ʊ] este pronunţată scurt şi este la fel de închisă ca vocala posterioară [o] şi ca vocalele anterioare [e] şi [ø], dar format în centrul gurii (median), cu buzele rotunjite spre interiorul gurii. Notat în scris cu **u**, ca în **lund** ['lʊn:d] (*crâng*).

Vocala [ʉ:] este, ca şi [ʊ], tot o vocală tipică limbii suedeze, însă lungă. Ea este formată, de asemenea,în poziţie centrală, însă cu buzele rotunjite spre interiorul gurii, Este mai închisă decât vocala [ʊ] şi mai lungă. Este la fel de închis ca vocala posterioară [u] şi vocalele anterioare [i] şi [ʏ], deci mai închis decât [ʊ]. Ortografiat cu litera **u**, ca în **hus** ['hʉ:s] (*casă*).

Observaţie: Ca şi în cazul lui [ɑ:], în poziţie neaccentuată [ʉ:] se scurtează, devenind [ʉ].

Consoanele

Consoanele [b, d, f, g, h, l, m, n, s, v] se pronunţă practic ca în română. Ele apar scrise, în general, prin literele corespunzătoare. Consoana [s] apare uneori ortografiată **z**, cu alte cuvinte este şi pronunţie a literei **z**, sunetul [z] neexistând în limba suedeză.

Important! transcrierea fonetică nu trebuie confundată cu pronunţia din limba română. Astfel, [ge] în transcriere fonetică se va citi ca "ghe" din cuvântul românesc "ghem", şi nu ca "ge" din "gest".

Consoanele [p, t, k], atunci când sunt la început de silabă şi urmate de o vocală, se pronunţă cu o uşoară aspiraţie, adică urmate de un uşor ***h***: **kapitel** [kʰaˈpʰiːtʰɛl] (*capitol*). În celelalte cazuri, se pronunţă ca în limba română.

[ʃ] Asemănător cu **ş** românesc. Apare ortografiat în mai multe moduri: **sj**, ca în **sju** [ʃʉː] (*şapte*), **skj**, ca în **skjorta** [ˈʃuʈːa] (*cămaşă*) sau **sk** înainte de **e**, **i**, **y**, **ä**, **ö**, ca în **sked** [ʃeːd] (*lingură*). În cuvinte de origine străină, apare scris şi **ch**, **sch** sau **g(e)**, **g(i)**, **j(e)**, **g(i)**: **chef** [ʃeːf/ʃɛːf] (*şef*), **dusch** [dʊʃː] (*duş*), **geni** [ʃeˈniː] (*geniu*), **projekt** [prɔˈʃɛkːt] (*proiect*).

[ɧ] Variantă de pronunţie a lui [ʃ] înainte de vocale: **presentation** [presentaˈɧuːn] (*prezentare*). Este pronunţat ca un ***h***, format însă în partea anterioară a cerului gurii, şi nu din gît, ca acesta. Unii vorbitori folosesc cu precădere acest sunet, alţii preferă sunetul [ʃ].

[ŋ] Consoană nazală formată cu limba în poziţia pronunţării lui ***g***, dar expirând aerul pe nas. Există şi în română, ca mod de pronunţie a lui **n** înaintea lui **c** şi a lui **g**: *bancă* [ˈbaŋkə], *rangă* [ˈraŋgə]. Spre deosebire însă de română, în suedeză acest sunet poate apărea nu doar ca pronunţie a lui **n** înainte de **k** sau **g**, ca în **bank** [ˈbaŋːk] (*bancă*) sau **tango** [ˈtaŋːgo], ci şi la sfârşit de cuvânt, ca şi în limba engleză, notat cu **ng**: **lång** [ˈlɔŋː] (*lung*), **sång** [ˈsɔŋː] (*cântec*). E important ca în acest caz să se pronunţe sunetul [ŋ], şi nu două sunete separate (**n+k/g**).

[r] Sunetul [r], reprezentat prin litera **r** (a se vedea mai jos şi cazul consoanelor retroflexe), este identic cu **r** românesc: **ropa** [ˈruːpa] (*a striga*). În sudul Suediei însă, **r** se pronunţă graseiat, ca în franceză.

Consoanele retroflexe

Consoanele retroflexe sunt proprii variantei standard a limbii suedeze. Ele se formează cu limba orientată spre fundul gurii (poziţie retroflexă) şi apar doar ca rezultat al combinării consoanei **r** cu una dintre consoanele: **s**, **d**, **t**, **l**, **n**. Vorbitorii din sudul Suediei, ca şi cei din Finlanda, nu folosesc aceste sunete, ci pronunţă separat **r+s**, **r+d**, **r+t**, **r+l**, **r+n**.

[ʂ] Se pronunţă rostind sunetul [ʃ] cu limba orientată spre fundul gurii, vârful limbii atingând partea posterioară a cerului gurii: **kors** [ˈkɔʂː] (*cruce*).

[ɖ] Se pronunţă rostind sunetul [d] cu limba orientată spre fundul gurii, vârful limbii atingând partea posterioară a cerului gurii: **hård** [ˈhoːɖ] (*tare*).

[ʈ] Se pronunţă rostind sunetul [t] cu limba orientată spre fundul gurii, vârful limbii atingând partea posterioară a cerului gurii: **ort** [uʈː] (*loc*).

[ɭ] Se pronunţă rostind sunetul [l] cu limba orientată spre fundul gurii, vârful limbii atingând partea posterioară a cerului gurii: **farlig** [ˈfɑːɭi] (*periculos*).

[ɳ] Se pronunţă rostind sunetul [n] cu limba orientată spre fundul gurii, vârful limbii atingând partea posterioară a cerului gurii: **barn** [ˈbɑːɳ] (*copil*).

Important! Consoanele retroflexe apar ca urmare a succesiunii sunetelor mai sus-menţionate nu doar în interiorul cuvintelor, ci şi în cuvinte diferite care se succedă în aceeaşi propoziţie: **var så god!** [vaˌʂɔ ˈguː] (*poftim!*). În transcrierea fonetică am marcat acest fenomen prin semnul [ˌ] (legato).

Semivocalele

[j] Asemănător cu **i** românesc din diftongi (*iarbă*, *iepure*, *iubire*), dar mai apăsat. Notat în scriere adesea cu **j**: [ˈjʉːni] (*iunie*), **böja** [ˈbøjːa] (*a încovoia*), sau cu **g** sau înainte de **e**, **i**, **ö**, **y**: **gärna** [ˈjæːɳa] (*cu plăcere*), **göra** [ˈjœːra] (*a face*).

Observaţie:

Am folosit notaţia [j] şi pentru a reda sunetul ce apare la pronunţarea grupurilor de litere **-rg**, **-lg** la sfârşit de cuvânt, ca în **berg** (*munte*) sau **helg** (*sfârşit de săptămână*). Aceste grupuri se pronunţă de fapt [-ri], respectiv [-li], unde sunetul [i] se aude foarte slab şi neaccentuat. El este uşor de pronunţat de către vorbitorii de limbă română, întrucât există şi în limba română, în numeroase forme de plural terminate în *-i*: "pomi", "lupi" şi poartă numele de *i şoptit*. Totuşi s-a preferat notarea cu [j] din motive tehnice, notaţia standard cu [ˈ] fiind greu de observat în textul tipărit.

[ɕ] Perechea sonoră a lui, adică un [j] rostit cu vibraţia coardelor vocale. În limba română, el există doar regional, în graiul moldovenesc, ca pronunţie a primului sunet din grupurile *ce*, *ci*. Prin urmare, el este relativ apropiat de *ş*, dar vârful limbii atinge partea din faţă a cerului gurii, nu partea din spate. Apare notat cu **kj**, ca în **kjol** [ˈɕuːl] (*fustă*), sau cu **k** înainte de **e**, **i**, **y**, **ä**, **ö**: **kedja** [ˈɕeːdja] (*lanţ*), **köpa** [ˈɕøːpa] (*a cumpăra*).

Aşadar, limba suedeză are vocalele:

[a], [ɑː], [eː], [ɛ], [ɛː], [iː], [ɔ], [oː], [uː], [ʏ], [ʏː], [ɵ], [ʉː], [ø], [øː], [æ, æː], [œ, œː];

semivocalele:

[j], [ɕ]

şi consoanele:

[b, d, f, g, h, l, m, n, s, v] [p, t, k], [ʃ], [ɧ], [ŋ], [ŋ], [ɳ], [ɖ], [ʈ], [ɭ], [ɳ].

Accentul în limba suedeză

Limba suedeză are două accente: **accentul tonic** (numit şi **accent acut**) şi **accentul muzical** (numit şi **accent melodic** sau **grav**).

Accentul tonic seamănă cu accentul din limba română, constând în pronunţarea cu intensitate sporită a sunetului respectiv. În plus, în limba suedeză, acest lucru este dublat de o intonaţie urcătoare:

În transcrierea fonetică, accentul se notează prin semnul [ˈ] (accentul tonic) sau [ˋ] (accentul muzical), amplasate înaintea silabei care îl poartă:

dag [dɑːg] (*zi*), **ett** [etː] (*unu*), **läser** [ˈlɛːsɛr] (*a citi*), **Sverige** [ˈsvæːrjɛ] (*Suedia*)

Accentul muzical este rar întâlnit în limbile europene. În afara suedezei, el mai este întâlnit în Europa doar în norvegiană. El este prezent şi în unele varietăţi regionale ale limbilor europene, ca, de pildă, în engleza vorbită în Texas (deci în afara Europei). Mult mai des este întâlnit în limbi neeuropene (chineză, vietnameză).

Accentul muzical în suedeză presupune accentuarea silabei situate după accent, simultan cu o intonaţie coborâtoare, urmată de rostirea silabei următoare cu o intonaţie urcătoare. El poate apărea doar în cuvinte polisilabice.

Accentul muzical, notat cu semnul [ˋ] plasat în faţa silabei ce poartă acest accent, apare doar în cuvinte polisilabice. El constă în rostirea silabei cu mai multă intensitate şi cu o intonaţie **coborâtoare**, după care:

a) dacă în cuvântul respectiv nu mai urmează nici un accent, silaba imediat următoare se rosteşte cu intonaţie urcătoare, urmată de o uşoară coborâre în final:

mamma [ˋmamːa] (*mama*), **pappa** [ˋpapːa] (*tata*), **blomma** [ˋblumːa] (*floare*)

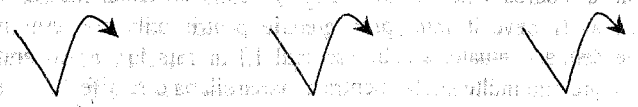

b) dacă în cuvântul respectiv urmează un accent (care nu poate fi decât acut), nivelul intonației rămâne la nivelul de jos la care a coborât, până la următorul accent, unde aceasta urcă la loc și se sfârșește prin coborârea ușoară din final. În cazul în care accentul următor se află în silaba imediat următoare, intonația seamănă cu cea de la paragraful precedent, cu diferența că silaba intonată urcător este și rostită cu mai multă intensitate, ca la punctul a):

uttal [ˈʉ:tˈtɑ:l] (*pronunție*) **ankomma** [ˈan:ˈkɔm:a] (*a sosi*)

färgfotografi [ˈfær:jfutʉgraˈfi:] (*fotografie color*)

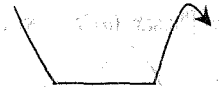

järnvägsstation [ˈjæ:ɳvɛkstaˈɧu:n] (*gară*)

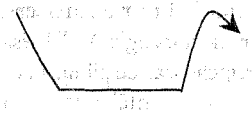

Prozodia

Prozodia reprezintă pentru pronunție ceea ce este sintaxa pentru gramatică: regulile de pronunție la nivelul expresiilor și al frazei.

Orice cuvânt luat separat este accentuat. Într-o frază însă, unele cuvinte își pierd accentul, devenind *atone*. Din regula generală privind pronunția în limba suedeză, enunțată la începutul acestui capitol, rezultă că toate sunetele din cadrul cuvintelor neaccentuate sunt scurte. Totuși, în realitate nici accentuarea, nici lungimea sunetului nu dispar *în totalitate*, ci unele sunete lungi și accentuate devin *semilungi* și *semiaccentuate*. În transcrierea fonetică din acest manual am renunțat la redarea sunetelor semilungi și semiaccentuate, întrucât transcrierea fonetică ar fi devenit mult prea greoaie pentru utilizator. Am marcat însă sunetele semiaccentuate, punând semnul [ˌ] în fața lor, acolo unde cuvântul respectiv are mai multe silabe, pentru a marca silaba care diferă prin acest accent de restul silabelor: **Jag skulle vilja ha...** [ja ˌskʊlɛ ˌvilja ˈhɑ:] (*Aș dori...*). Într-o

frază, sunt întotdeauna neaccentuate: articolele, prepozițiile și conjuncțiile. De asemenea, există construcții în care și alte părți de vorbire pot deveni atone: verbele auxiliare și copulative, pronumele personale, când au rol de subiect, pronumele posesive, când nu sunt singure (și devin, de fapt, adjective posesive), ca și numeralele ce apar la începutul numeralelor compuse.

Regula de bază a pronunției în limba suedeză

Mai mult, în limba suedeză există o regulă precisă care stabilește că un cuvânt care nu este compus are doar un sunet lung, după cum urmează:

În silabele neaccentuate ale cuvântului, atât vocalele, cât și consoanele sunt scurte.

În silaba accentuată:

- dacă vocala este scurtă, atunci consoana este lungă;
- dacă vocala este lungă, atunci consoana este scurtă.

De exemplu:

gratulera [gratʉˈle:ra] (*a felicita*)
titta [ˈtit:a] (*a privi*)
katt [ˈkat:] (*pisică*).

Regula de mai sus se aplică și semiconsoanelor ca și când ar fi consoane. În cazul grupurilor de vocale și grupurilor de consoane, prima vocală, respectiv prima consoană a grupului este cea care poate fi lungă sau scurtă, restul fiind scurte.

Așadar este suficient să știm care sunet este accentuat și va rezulta că numai acel sunet este lung, dar și invers: dacă se cunoaște că acel sunet este lung înseamnă că el este accentuat.

Regula de ortografiere este că numai consoanele lungi se transcriu dublu. Din regula enunțată mai sus, va rezulta imediat dacă vocala din aceeași silabă este lungă sau scurtă:

mamma [ˈmam:a] (*mama*)
pappa [ˈpap:a] (*tata*)
blomma [ˈblum:a] (*floare*)
åtta [ˈɔt:a] (*opt*)
bygga [ˈbʏg:a] (*a construi*)

rygg [rʏg:] (*spate*)
dörr [dœr:] (*ușă*)
kolla [ˈkɔl:a] (*a controla*)
blott [blɔt:] (*doar, numai*).

Consoana **k** se dublează, transcriindu-se **ck**.

tack [tak:] (*mulţumesc*)
flicka [ˈflik:a]
sträcka [ˈstrɛk:a]

(Prin urmare, nu vom întâlni niciodată în limba suedeză grupul de litere **kk**, în afară de unele denumiri geografice din nordul Suediei, care sunt însă în limba laponă; de exemplu, oraşul *Jokkmokk*.)

Excepţii:

În general, consoanele lungi nu se dublează în scris atunci când fac parte din grupuri de consoane. Dacă o silabă care conţine un grup de consoane este accentuată (deci lungă), atunci prima consoană este cea accentuată şi deci lungă:

vänta (*a aştepta*)
älska fisk (*peşte*)
bäst (*cel mai bun*)
pojke (*băiat*) – în acest cuvânt, semivocale [j] este lungă.

Totuşi există cuvinte în care o consoană poate apărea scrisă dublu în faţa altei consoane, de pildă:

slockna (*a se stinge*)
bättre (*mai bun*)
visste – forma de trecut simplu a verbului **att veta** (*a şti*)
allt (*totul*) (la forma de neutru).

Consoana **m** nu se transcrie dublu decât atunci când se află între două vocale:

mamma [ˈmam:a] (*mamă*)
drömma [ˈdrøm:a] (*a visa*)
sommar [ˈsɔm:ar] (*vară*)
kommer [ˈkɔm:ɛr] (*vine*).

Când se află la sfârşit de cuvânt sau înaintea altei consoane, **m** nu se dublează, indiferent dacă este lung sau scurt:

kom! [kɔm:] (*vino!*)
tom [tum:] (*gol*).

Dacă cititorul întâlneşte pentru prima oară un astfel de cuvânt în scris, el poate deduce uneori lungimea după forma de bază a cuvântului (ca în cazul lui **kom**, care este o formă a verbului **komma** [*a veni*], şi care păstrează lungimea şi accentuarea formei de infinitiv). Atunci când forma de bază este terminată în **-m**, numai dicţionarul sau un vorbitor de limbă suedeză poate clarifica dacă sunetul [m] este scurt sau lung.

Există trei cuvinte suedeze în care **m** se dublează la sfârşit de cuvânt:

lamm [lam:] (*miel*)
damm [dam:] (*praf*)
ramm [ram:] (*berbec de război*).

În cazul prezenţei lui **m** într-un grup de consoane, transcrierea simplă a sa este de fapt consecinţa regulii enunţate la punctul anterior:

ämne [ˈɛm:nɛ] (*subiect, materie*)
svamp [svam:p] (*ciupercă*).

O altă excepţie o constituie consoana **n**, care nu se dublează dacă după ea urmează o terminaţie începând cu **d** sau **t**:

känna (*a cunoaşte*) – **kände** (*cunoştea/a cunoscut*).

Observaţie:

Există mai multe cuvinte, des întrebuinţate, în care o consoană scrisă simplu este pronunţată totuşi lung:

honom [ˈhɔn:ɔm] (*pe el*)
de [ˈdɔm:] (*ei, ele*)
dem [ˈdɔm:] (*pe ei, pe ele*).

Aceste cuvinte sunt însă foarte frecvent folosite, deci vor fi prezentate încă din primele lecţii.

Particularităţi ale ortografiei limbii suedeze

Limba suedeză are o ortografie care, deşi nu este fonetică în sensul de a realiza o corespondenţă cât de cât biunivocă între sunet şi literă, totuşi se supune unor reguli. Cea mai importantă este cea prezentată deja, referitoare la ortografierea dublă a consoanelor lungi şi la relaţia dintre sunetele lungi şi cele scurte într-o silabă (accentuată). La prezentarea sunetelor limbii suedeze, am menţionat şi care sunt literele ce reprezintă în mod normal fiecare sunet. S-a putut observa că există o corespondenţă destul de sistematică între sunet şi literă, cu excepţia literei **o**, ce poate reprezenta fie vocala [ɔ/o:], fie vocala [u/u:]. Însă chiar şi pentru acest caz s-a putut stabili o regulă orientativă. Litera **e** poate reprezenta şi ea mai multe sunete (e/e:, ɛ/ɛ:, æ/æ:), dar aici neclaritatea este şi mai mică, ţinând cont că sunetele ɛ: (lung) şi æ/æ: sunt, în cele mai multe cazuri, reprezentate de litera **ä**.

Există însă anumite grupuri de litere ce se pronunţă altfel decât alăturarea literelor ce le compun. Astfel:

dj-, hj-, lj- la început de cuvânt, se pronunță [j]; altfel spus, primul sunet din aceste grupuri este mut:

djur [ju:r] (*animal*)
hjul [ju:l] (*roată*)
ljud [ju:d] (*sunet*).

În afară de aceste excepții, există și fenomenul de *asimilare fonetică*, ce apare într-o măsură mai mică sau mai mare în toate limbile. El apare în limba suedeză atunci când o consoană sonoră se găsește în vecinătatea unei consoane surde. Într-un astfel de caz, una dintre consoane va influența sonoritatea celeilalte. În cele mai multe cazuri, consoana sonoră va deveni surdă:

hur dags? [hu:ˌ'dakˌs] (*la ce oră?*)
Sankt Olovsgatan [sankt` u:lufs'ka:tan] (*strada Sf. Olov*).

Ortografierea etimologică a unor cuvinte, adică asemănătoare cu ortografia din limba de origine sau cu ortografia din trecut a limbii suedeze:

biljett [bi'ljɛt:] (*bilet*)
Selma Lagerlöf ['sɛl:ma `la:gɛ'ʃø:v] (*scriitoare suedeză*).

Alfabetul suedez

A [a:]	**I** [i:]	**Q** [ku:]	**Y** [y:]
B [be:]	**J** [ji:]	**R** [ær:]	**Z** [`sɛ:ta]
C [se:]	**K** [ko:]	**S** [ɛs:]	**Å** [o:]
D [de:]	**L** [ɛl:]	**T** [te:]	**Ä** [ɛ:, æ:]
E [e:]	**M** [ɛm:]	**U** [u:]	**Ö** [ø:]
F [ɛf:]	**N** [ɛn:]	**V** [ve:]	
G [ge:]	**O** [u:]	**W** [`døb:El "ve:]	
H [ho:]	**P** [pe:]	**X** [ɛk:s]	

După cum se poate observa, literele **å**, **ä** și **ö** se află la sfârșitul alfabetului suedez, după litera **z**.

Partea a II-a

LECȚII

Lektion 1 (ett)

Vad är det?
Vad är de?

Vad är det? Va e de?

Det är en flicka. De e en fetke
Det är en pojke.

Det är en kvinna.
Det är en man.
Det är ett barn.

Det är en lärare.

Det är en blomma. floare
Det är en bil.
Det är en tidning.
Det är en bok.
Det är ett äpple.

Det är en hund.
Det är en katt.

Det är ett hus.
Det är ett träd.

Vad är det?

De är flickor.
De är pojkar.

Lecția 1

Ce este aceasta?
Ce sunt acestea?

Ce este (acesta/aceasta)?

Este o fată.
Este un băiat.

Este o femeie.
Este un bărbat.
Este un copil.

Este un profesor.

Este o floare.
Este un automobil.
Este un ziar.
Este o carte.
Este un măr.

Este un câine.
Este o pisică.

Este o casă.
Este un copac.

Ce sunt (aceştia/acestea)?

Sunt fete.
Sunt băieți.

De är kvinnor.	Sunt femei.
De är män.	Sunt bărbaţi.
De är barn.	Sunt copii.
De är lärare.	Sunt profesori.
Det är blommor.	Sunt flori.
Det är bilar.	Sunt automobile.
Det är tidningar.	Sunt ziare.
Det är böcker.	Sunt cărţi.
Det är äpplen.	Sunt mere.
Det är hundar.	Sunt câini.
Det är katter.	Sunt pisici.
Det är hus.	Sunt case.
Det är träd.	Sunt copaci.

Vocabular

barn, -et, =	bɑ:ɳ, -ɛt, =	copil
bil, -en, -ar	bi:l, -ɛn, `bi:lar	automobil, maşină
bok, -en, böcker	bu:k, -ɛn, 'bøk:ɛr	carte
blomm|a, -an, -or	`blum:|a, -an, -ur	floare
de	dɔm:, dɔm	ei, ele
det	dɛ:, dɛ	(el/ea/acesta/aceştia)
en	en:, en	un, o (genul comun)
ett	ɛt:, ɛt	un, o (genul neutru)
flick|a, -an, -or	`flik:|a, -an, -or	fată
hund, -en, -ar	hən:d, -ɛn, `hən:dar	câine
hus, -et, =	hʉ:s, -ɛt, =	casă
katt, -en, -er	kat:, -ɛn, `kat:ɛr	pisică
kvinn|a, -an, -or	`kvin:|a, -an, -ur	femeie
lektion, -en, -er	lɛk'ʃu:n, -ɛn, -ɛr	lecţie
lärare, -n, =	`læ:rarɛ, -n, =	profesor

man, -nen, män	man:, -ɛn, mɛn:	bărbat
pojk|e, -en, -ar	`pɔj:k|ɛ, -ɛn, -ar	băiat
tidning, -en, -ar	`ti:dniŋ, -ɛn, -ar	ziar
träd, -et, =	trɛ:d, -ɛt, =	copac
vad	va:d, vɑ:, vɑ	ce
vara, är, var, varit	`vɑ:ra, ɛ:, vɑ:, `vɑ:rit	a fi
äpple, -t, -n	`ɛp:lɛ, -t, -n	măr
är	ɛ:, ɛ	sunt, eşti, este, suntem, sunteţi

Explicaţii

Verbului *a fi* din limba română îi corespunde ca sens în limba suedeză verbul **att vara**. Particula **att** nu are un sens de sine stătător. Ea precedă forma de infinitiv a verbului, asemănătoare particulei *a* în română. Infinitivul precedat de particula **att** se numeşte *infinitiv lung*, în timp ce forma fără **att** este forma de *infinitiv scurt*. Deci, în cazul verbului *a fi*, **att vara** este infinitivul lung, în timp ce **vara** este infinitivul scurt.

În limba suedeză, timpul prezent al verbului la modul indicativ are aceeaşi formă pentru toate persoanele. Forma de prezent se formează pornind de la aşa-numita rădăcină a verbului, care, la rândul ei, se formează pornind de la forma de infinitiv a acestuia. Verbul **vara** are prezentul diferit ca formă de rădăcină şi de infinitiv: **är**. Aşadar, **är** este forma pentru toate persoanele verbului **vara**, atât la singular, cât şi la plural. În cazul propoziţiilor din textul lecţiei de faţă, **är** poate însemna fie *este*, fie *sunt*.

Spre deosebire de limba română, intonaţia întrebărilor introduse prin pronume sau adverbe interogative în limba suedeză *nu este* ascendentă, ci descendentă, ca şi când ar fi o afirmaţie:

Vad är det? *Ce este aceasta?*

Substantivul suedez poate fi de **genul comun** sau de **genul neutru**. Aceasta spre deosebire de substantivul românesc, care poate fi de genul masculin, feminin sau neutru (neutrul în limba română nefiind, de fapt, un gen separat, ci aşa-numitul *ambigen*, masculin ca formă de singular şi feminin ca formă de plural: *un deal – două dealuri*). Genul substantivului determină forma articolului nehotărât, care, ca şi în română, stă în faţa substantivului: **en** pentru genul comun şi **ett** pentru genul neutru.

Genul comun reunește în limba suedeză contemporană substantivele ce aparțineau în limba suedeză veche genurilor *masculin* și *feminin*. Ele pot denumi:

– ființe:

en pojke (*un băiat*) **en hund** (*un câine*)
en flicka (*o fată*) **en katt** (*o pisică*),

– lucruri (clasa gramaticală a *lucrurilor* incluzând și plantele):

en bok (*o carte*) **en bil** (*un automobil*)
en blomma (*o floare*) **en lektion** (*o lecție*).

Substantivele neutre denumesc în majoritatea cazurilor lucruri:

ett hus (*o casă*) **ett träd** (*un copac*).

Dar câteva substantive de gen neutru desemnează ființe:

ett barn (*un copil*) **ett lejon** (*un leu*).

Observație:

Noțiunea de *gen comun* nu trebuie confundată cu cea de *substantiv comun*. Împărțirea substantivelor în substantive *comune* și substantive *proprii* se referă, ca și în română, la caracterul multiplu, respectiv unic, al obiectului sau ființei desemnate de substantivul respectiv. Ca și în română, în limba suedeză substantivele proprii se ortografiază cu majusculă oriunde s-ar afla în frază (**Karl, Stockholm**...).

După cum se poate observa, genul substantivelor suedeze nu corespunde întotdeauna cu genul substantivelor din limba română. De altfel, ca și în cazul substantivelor românești, genul unui substantiv suedez este o caracteristică proprie a acestuia și trebuie învățat o dată cu acesta. Dicționarele prezintă, în cele mai multe cazuri, genul, indicând în dreptul substantivului forma sa cu articolul hotărât ca fiind cea de-a doua formă de bază a substantivului (de exemplu: **bok**, **-en**). Articolul hotărât, ca și cel nehotărât, are două forme distincte la singular, corespunzătoare fiecărui gen.

Pronumele personal **det** este folosit în întrebările cu **vad?** (*ce?*) cu un sens foarte larg, acoperind toate determinările la singular. El poate, în acest caz, să însemne *acesta*, *aceasta*, dar și *acela* sau *aceea*, fără să facă nici o precizare referitoare la apropiere sau depărtare. Această întrebuințare a lui **det** este una auxiliară. Sensul lui de bază este de formă de gen neutru a pronumelui personal.

De este forma de persoana a III-a plural a pronumelui personal, la ambele genuri: *el, ea*. Pronunția acestui cuvânt în suedeza standard (*risksvenska*), în limba literară suedeză, formată pe baza dialectului vorbit în Suedia Centrală (*mellersta Sverige*), este [dɔm:], deci cu **m** final, chiar dacă acesta nu apare în ortografia cuvântului. În sudul Suediei și în Finlanda, **de** se pronunță [di:].

O serie de părți de vorbire au două variante de pronunție: accentuată sau neaccentuată. Este un fenomen ce are loc nu numai în limba suedeză, ci în multe alte limbi, inclusiv română (de exemplu, varianta de pronunție *l-* pentru pronumele personal de persoana a III-a singular, forma de obiect, *îl*). Este vorba de pronume, articol, prepoziții și conjuncții. Accentul cade pe cuvintele pe care, în cele mai multe cazuri, aceste părți de vorbire le însoțesc, ele devenind atone. Conform regulei de bază a pronunției în limba suedeză, va rezulta că formele accentuate ale acestor cuvinte au un sunet lung, în timp ce formele neaccentuate au toate sunetele scurte. De exemplu, articolele nehotărâte pentru cele două genuri, **en** respectiv **ett**, au formele accentuate [en:] și [ɛt:], însă când precedă în propoziție un substantiv, ele se pronunță [en], respectiv [ɛt]. Aceste clase de cuvinte sunt foarte rar accentuate, formele neaccentuate fiind cele întâlnite în mod normal. Formele accentuate sunt considerate ca fiind formele standard ale cuvintelor, care se ortografiază ca și când ar fi mereu accentuate (conținând un sunet lung). În cazul articolului **en**, se observă și o abatere de la regula de ortografiere a sunetelor lungi: se scrie **en**, dar se pronunță ca și când s-ar fi ortografiat **enn**. Există și alte câteva cuvinte suedeze care se ortografiază cu consoană simplă, dar se pronunță cu consoană lungă. Acestea nu sunt numeroase. Se va atrage atenția asupra lor ori de câte ori vor apărea în acest manual.

Pluralul substantivelor suedeze se formează prin adăugarea terminației de plural la forma de singular a cuvântului. Există mai multe terminații de plural. Terminația de plural a fiecărui substantiv nu rezultă în mod normal din forma de singular, ci trebuie învățată o dată cu substantivul, ca și genul acestuia. În dicționare, forma nearticulată de plural este redată ca fiind cea de-a treia formă de bază a substantivului. Spre exemplu, substantivul **hund -en, -ar** are genul comun și forma de plural **hundar**.

En/Ett poate fi, în afară de articol, și numeral cardinal: *unu, una*. Când stă la sfârșitul unei expresii, are forma **ett**, indiferent de genul substantivului determinat: **lektion ett** (*lecția unu*).

Observație:

În multe cazuri, se poate întâmpla ca un substantiv care are accent tonic la singular să primească accent muzical la plural, cum este și cazul lui **hund** [hɔn:d] – **hundar** ['hɔn:dar]. Pentru cel ce învață limba suedeză, sunt utile acele dicționare care redau și aceste eventuale diferențe de pronunție între singular și plural.

Substantivele suedeze se împart, după criteriul genului și al formării pluralului, în cinci grupe de declinare:

Declinarea I: -or

Substantivele declinării I au pluralul terminat în **-or**. Toate substantivele acestei declinări sunt de gen comun şi practic toate sunt terminate la singular în **-a**, care cade la formarea pluralului:

kvinna – kvinnor
blomma – blommor.

Observaţie:

Există şi câteva substantive care aparţin acestei declinări fără a se termina la singular în **-a**, cum ar fi **ros** (*trandafir*) – **rosor**, sau **våg** (*val, undă*) – **vågor**.

Declinarea a II-a: -ar

Terminaţia pluralului substantivelor de declinarea a II-a este **-er**. Substantivele ce aparţin acestei declinări sunt de genul comun:

hund – hundar.

Printre substantivele ce formează pluralul cu sufixul **-ar**, se găsesc şi numeroase substantive de gen comun terminate în vocala **-e**, care cade la formarea pluralului:

pojke (*băiat*) – **pojkar**.

De asemenea, acestei declinări îi aparţin şi toate substantivele derivate cu sufixul **-ing**:

tidning (*ziar*) – **tidningar**
kryssning (*croazieră*) – **kryssningar**.

Declinarea a III-a: -(e)r

Această declinare grupează substantivele care formează pluralul în **-er**. Majoritatea sunt de gen comun:

katt (*pisică*) – **katter**
lektion (*lecţie*) – **lektioner**.

Terminaţia **-er** se reduce la **-r** atunci când substantivul se termină la singular într-o vocală:

sko (*pantof*) – **skor**.

Există totuşi şi substantive de gen neutru ce formează pluralul în **-er**, unele dintre ele de origine străină:

bageri (*brutărie*) – **bagerier**
museum (*muzeu*) – **museer**.

Declinarea a IV-a: -n

Această declinare conţine substantive neutre terminate în vocală şi care formează pluralul în **-n**. Majoritatea substantivelor neutre terminate în vocală aparţin acestei declinări:

äpple (*măr*) – **äpplen**
ansikte (*faţă, chip*) – **ansikten**.

Declinarea a V-a: =

Ultima declinare grupează substantivele cu terminaţia zero la plural, altfel spus cele care nu adaugă nimic când formează pluralul. În vocabular, acest mod de a forma pluralul va fi prezentat folosind semnul = (egal) în locul terminaţiei de plural. Această declinare cuprinde substantivele de gen comun formate cu ajutorul sufixului **-are**:

lärare (*profesor*) – **lärare** (*profesori*)
fiskare (*pescar*) – **fiskare** (*pescari*)

şi majoritatea substantivelor monosilabice de gen neutru:

hus (*casă*) – **hus** (*case*)
barn (*copil*) – **barn** (*copii*).

Schimbarea vocalei rădăcinii la forma de plural (*Umlaut*-ul)

Unele substantive îşi modifică vocala din rădăcină atunci când formează pluralul. Fenomenul se numeşte *umlaut*, termen împrumutat din limba germană, unde este, de asemenea, prezent la unele substantive. În limba suedeză, îşi modifică vocala unele substantive aparţinând declinării a II-a:

mor/moder (*mamă*) – **mödrar** (*mame*),

unele (mai numeroase) ce aparţin declinării a III-a:

bok (*carte*) – **böcker** (*cărţi*),

precum şi substantive ce ţin de declinarea a V-a, aşadar cu plural zero, dar cu forma de plural diferită de cea de singular, ca urmare a fenomenului de *umlaut*:

man (*bărbat*) – **män** (*bărbaţi*).

Observaţie:

În cazul substantivului **bok – böcker**, vocala nu s-a modificat doar ca formă, ci s-a şi scurtat: [u:] – [ø]. Aceasta a antrenat, conform regulilor pronunţiei, lungirea consoanei [k] în [k:].

De asemenea, se observă că substantivul **man – män** se abate de la regulile ortografiei suedeze, el având atât la singular, cât şi la plural vocala scurtă şi consoana lungă.

Exerciţii:

1.1 *Treceţi propoziţiile la plural*:
1. Det är ett barn. 2. Det är en man. 3. Det är en hund. 4. Det är en bok. 5. Det är en lärare.

1.2 *Treceţi propoziţiile la singular*:
1. De är flickor. 2. Det är äpplen. 3. Det är bilar. 4. Det är pojkar. 5. Det är träd.

1.3 *Traduceţi în limba suedeză*:
1. Ce sunt acestea? 2. Sunt ziare. 3. Sunt flori. 4. Sunt cărţi. 5. Ce este acesta? 6. Este un copil. 7. Este un bărbat. 8. Ce este aceasta? 9. Este o fată. 10. Este o femeie.

Lektion 2 (två)

Ja, det är det.
Nej, det är det inte

Är det ett bord?
Ja, det är det.
Nej, det är det inte.
Det är en stol.

Det är en klocka.
Det är inte en klocka.
Det är en lampa.

Det är papper och det är en penna.

Jag har en bror.
Har du också en bror?
Nej, det har jag inte.
Men jag har två systrar.

Har du syskon?
Ja, jag har två bröder.

Jag har en hund.
Har du inte en hund?
Nej, det har jag inte.
Men jag har en katt.

Lecţia 2

Da, sunt.
Nu, nu sunt

Este (aceasta) o masă?
Da, este.
Nu, nu este.
Este un scaun.

(Acesta) Este un ceas.
(Acesta) Nu este un ceas.
Este o lampă.

Aceasta este hârtie şi acesta este un creion.

Eu am un frate.
Şi tu ai un frate?
Nu, nu am.
Dar am două surori.

Ai fraţi sau surori?
Da, am doi fraţi.

Eu am un câine.
Tu nu ai un câine?
Nu, nu am.
Dar am o pisică.

Vocabular

bord, -et, =	bu:d, -ɛt, =	masă
bror/broder, brodern, bröder	bru:r/ˈbru:der, ˈbru:dɛɳ, ˈbrødɛr	frate
du	dʉ:, dʉ	tu; dumneavoastră
ha, har, hade, haft	hɑ:, hɑ:r, ˈhad:ɛ, haf:t	a avea
inte	ˈin:tɛ, ˌintɛ	nu (negarea verbului)
ja	jɑ:, ja:	da
jag	jɑ:, ja	eu
klock|a, -an, -or	ˈklɔk:|a, -an, -ur	ceas
lamp|a, -an, -or	ˈlam:p|a, -an, -ur	lampă
men	mɛn:, mɛn	dar
nej	nɛj:, nɛj	nu (răspuns negativ)
också	ˈɔk:sɔ, ˈɔk:sɔˌɔksɔ	de asemenea; şi
pap|per, -ret	ˈpap:|ɛr, -rɛt	hârtie
penn|a, -an, -or	ˈpɛn:|a, -an, -ur	creion; pix; obiect de scris
stol, -en, -ar	stu:l, -ɛn, -ar	scaun
syskon, -et, =	ˈsʏs:kɔn, -ɛt, =	frate sau soră
syst|er, -ern, -rar	ˈsʏs:t|ɛr, -ɛɳ, -rar	soră
två	tvo:	doi, două

Explicaţii

1. Interogaţia în limba suedeză se formează fie, cum am văzut la lecţia 1, folosind un adverb sau pronume interogativ (**vad?**...), fie, în cazul întrebărilor fără termeni interogativi, prin *inversarea* poziţiei subiectului şi predicatului (**Är det en stol?**), însoţită de o intonaţie potrivită unei întrebări (intonaţie ascendentă) – spre deosebire de cele introduse prin adverbe sau pronume interogative, care, aşa cum am precizat, au o intonaţie descendentă.

2. Cuvântul **penna** poate desemna, asemenea cuvântului **pen** din engleză, orice obiect de scris. Există termeni derivaţi ai acestuia, care pot specifica mai precis tipul de obiect de scris: **blyertspenna** (*creion*), **kulspetspenna** (*pix*), **reservoarpenna** (*stilou*).

3. **Klocka** poate însemna orice fel de ceas (de perete, de masă sau de mână), iar sensul său originar este de *clopot*.

4. Substantivele terminate în silabele **-el**, **-en** sau **-er** neaccentuate, care formează pluralul în **-ar** sau **-er**, îl pierd pe **e** la adăugarea terminaţiei de plural:

syster – systrar.

5. Adverbul **också** este un aşa-numit *adverb de frază*, adică modifică nu doar un cuvânt, ci sensul întregii fraze. Aceste adverbe au o poziţie fixă în propoziţie. În propoziţiile principale, locul lor este imediat după verbul predicativ (şi înainte de negaţie, atunci când aceasta există). Această poziţie fixă poate crea unele dificultăţi celui ce învaţă suedeza, fiindcă două propoziţii diferite din română, ca de pildă "Am şi un câine" şi "Şi eu am un câine", au aceeaşi formă în suedeză, în cazul de faţă: **Jag har också en hund**. Diferenţa de sens rezultă fie din context, fie trebuie precizată printr-o explicaţie suplimentară. Există şi alte adverbe de frază. Apartenenţa unui adverb la această categorie va fi menţionată de fiecare dată când un astfel de adverb va fi întâlnit într-o nouă lecţie. În lecţia de faţă, este întâlnit şi adverbul de negaţie **inte**, care este, de asemenea, un adverb de frază.

Observaţie:

Adverbul de frază **också** poate totuşi să fie amplasat la sfârşitul propoziţiei (**Det är en tidning, också**). Această subcategorie a adverbelor de frază poartă numele de *adverbe de frază mobile*.

6. În limba suedeză contemporană, pronumele personal **du** (*tu*) s-a generalizat ca utilizare, el acoperind şi sensul pronumelui de politeţe *dumneata, dumneavoastră*. În scris, sensul este dat de context. În vorbire, intonaţia vorbitorului este cea care poate adăuga nuanţa de politeţe.

7. *Frate* se spune în limba suedeză contemporană **bror**, formă contrasă a lui **broder**. Totuşi forma de plural, precum şi cea cu articol hotărât există doar ca formă derivată din aceasta din urmă: **bröder**.

8. Diferenţa de pronunţie dintre cuvintele **ja** (*da*) şi **jag** (*eu*) este foarte mică, dar suedezii o fac şi o disting. Pronumele personal **jag** se pronunţă, ca toate pronumele, în majoritatea cazurilor neaccentuat, deci cu vocală scurtată. Afirmaţia **ja** are întotdeauna vocala lungă, uneori chiar dublată: [jɑ:ɑ]! La unii vorbitori, răspunsul afirmativ se reduce doar la vocala **a** [ɑ:].

Exerciţii

2.1 *Treceţi propoziţiile la forma interogativă*:
1. Det är ett träd. 2. Du har två syskon. 3. Det är äpplen. 4. Du har två tidningar. 5. Det är ett bord.

2.2. *Treceţi propoziţiile la forma negativă*:
1. Du har två syskon. 2. Det är en stol. 3. Du har två klockor. 4. Jag har två böcker. 5. Har du blommor?

2.3. *Traduceţi în limba suedeză*:
1. Am hârtie, dar nu am creion. 2. Ai fraţi (sau surori)? 3. Am un frate, dar nu am surori. 4. Nu ai maşină? 5. Nu, nu am.

Lektion 3 (tre)

Ett gammalt hus.
En ny bil

Vi har ett gammalt hus.
Det är gammalt, men vackert.

Har ni bil?
Ja, vi har en ny bil.
Den är ny, men ganska dyr också.

Han har en ny cykel.
Den är inte dyr, den är ganska billig.

Hon har nya skor.
Och de är vackra också.

Den är en lång väg.

Det är ett högt hus.

Den är en stor stad.

Det är ett stort hav.

Det är en ung man.

De är trevliga barn.

Det är ett lågt bord.

Lecţia 3

O casă veche.
O maşină nouă

Noi avem o casă veche.
(Ea) Este veche, dar frumoasă.

Aveţi maşină?
Da, avem o maşină nouă.
(Ea) Este nouă, dar şi destul de scumpă.

El are o bicicletă nouă.
(Ea) Nu e scumpă, e destul de ieftină.

Ea are pantofi noi.
Şi sunt şi frumoşi.

(Acesta) Este un drum lung.

(Aceasta) Este o casă înaltă.

(Acesta) Este un oraş mare.

(Aceasta) Este o mare întinsă.

(Acesta) Este un bărbat tânăr.

(Aceştia) Sunt (nişte) copii simpatici.

(Aceasta) Este o masă joasă.

Det är en tung väska.

(Aceasta) Este o valiză grea.

Det är ett litet hus med en liten gård och små fönster.

(Aceasta) Este o casă mică, cu o curte mică şi ferestre mici.

Är den en bra bil?
Nej, inte mera.
Den är ganska dålig nu.

Este (ea) o maşină bună?
Nu, nu mai este.
Acum e destul de proastă.

Vocabular

billig, -t, -a	`bil:i, -t, `bil:iga	ieftin
cyk|el, -eln, -lar	'sʏk:|ɛl, -ɛln, `sʏk:lar	bicicletă
dyr, -t, -a	dʏ:|r, -ţ, `dʏ:ra	scump; costisitor
dålig, -t, -a	`do:li, -t, -ga	prost (despre lucruri)
fönst|er, -ret, =	'føn:st|ɛr, -ret, =	fereastră
gam|mal, -malt, -la	`gam:al, -t, `gam:la	vechi; bătrân
ganska	`gan:ska	destul de
gård, -en, -ar	go:ɖ, -ɛn, `go:ɖar	curte
han	han:, han	el
hav, -et, =	hɑ:v, -ɛt, =	mare (substantiv)
hon	hun:, hun	ea
hög, -t, -a	hø:g, høk:t, `hø:ga	înalt
lite|n, -t, små	`li:tɛ|n, -t, smo:	mic
låg, -t, -a	lo:|g, -kt, `lo:ga	scund, jos
lång, -t, -a	lɔŋ:, -t, `lɔŋ:a	lung (despre oameni); înalt
mera	`mɛ:ra	mai
ni	ni:, ni	voi
ny, -tt, -a	nʏ:, nʏt:, `nʏ:a	nou
sko, -n, -r		pantof; obiect de încălţăminte
stor, -t, -a	stu:|r, -t, `stu:ra	mare (adjectiv); întins
tre	tre:	trei
trevlig, -t, -a	`tre:vli, -t, -ga	simpatic

tung, -t, -a	tʊŋ:, -t, ˋtʊŋ:a	greu
ung, -t, -a	ʊŋ:, -t, ˋʊŋ:a	tânăr
vack|er, -ert, -ra	ˈvak:|ɛr, -ɛt, ˈvak:-ra	frumos
vi	vi:, vi	noi
väg, -en, -ar	vɛ:g, -ɛn, ˋvɛ:gar	drum; cale
väsk|a, -an, -or	ˋvɛs:k|a, -an, -ur	valiză, gentă

Explicații

1. Adjectivele suedeze, ca și cele românești, se declină (își modifică forma) în funcție de gen și număr. Majoritatea adjectivelor suedeze au trei forme: cea pentru genul comun (care este și forma standard, forma de bază menționată în dicționar) – **dyr**; cea pentru genul neutru, formată, ca regulă generală, prin adăugarea terminației **-t** la forma de gen comun – **dyrt**; și forma de plural pentru ambele genuri, formată prin adăugarea terminației **-a** la forma de gen comun – **dyra**:

Singular		Plural
	-t	-a
lång	långt	långa

În plus, forma de plural este și forma pe care o are adjectivul la orice gen și număr atunci când este precedat de articolul hotărât, de un pronume posesiv sau de un pronume demonstrativ.

2. Unele tipuri de adjective suferă modificări la adăugarea terminației **-t** sau **-a**. Astfel, adjectivele terminate în vocală lungă, cum este **ny** (*nou*), scurtează vocala la forma de neutru, fenomen care este marcat și în scriere prin dublarea terminației: **nytt**.
În cazul adjectivelor terminate la forma de gen comun în **-l** sau **-r**, precedate de o vocală neaccentuată, această vocală cade la forma de plural: **gammal – gammalt – gamla**, **vacker – vackert – vackra**. În cazul lui **gammal**, consoana **m** este pronunțată tot lung, dar nu s-a mai notat dublu, conform regulei de ortografiere a literei **m**, descrisă în prima parte a manualului.
Vom întâlni și alte tipuri de modificări, precum și adjective invariabile (care nu își modifică forma).
O altă modificare des întâlnită ține de pronunție: adjectivele monosilabice au accent tonic la forma de singular, dar prin adăugare lui **-a** la forma de plural devin bisilabice și primesc accent muzical: **ny** [ny:] – **nytt** [nyt:] – **nya** [ˋny:a].

Observație:

Unele manuale și cărți de gramatică folosesc denumirea de *declinare tare* pentru declinarea cu terminația **-t** la neutru singular și **-a** la formele de plural și denumirea de *declinare slabă* pentru cea în care adjectivul are terminația **-a** la ambele genuri și ambele numere (cea descrisă la punctul 1 și care va fi reluată pe larg pe parcursul manualului).

3. Adjectivele terminate în sufixul **-ig** au în mod normal consoana **g** mută la formele de singular, dar se pronunță la forma de plural: **billig** [ˋbil:i] – **billigt** [ˋbil:it] – **billiga** [ˋbil:iga].

4. Adjectivul **liten** (*mic*) are forma de plural **små**. Adjectivele terminate în **-en** formează neutrul înlocuind pe **-n** final cu **-t**: **litet**.

5. Pronumele personal are mai multe forme la persoana a III-a singular: **han** (*el*), **hon** (*ea*), folosite pentru persoane, la care se adaugă **den** (*el/ea*) când înlocuiește substantive de gen comun care nu sunt persoane, precum și **det** (*el/ea*), corespunzător substantivelor de gen neutru.

Observație:

Când pronumele **det** este folosit pentru a caracteriza un substantiv nou prezentat el anticipă atât substantive de gen comun, cât și de gen neutru, așa cum am văzut la lecția 1. În acest caz, deși el are formă de gen neutru, nu cere ca adjectivul să se acorde cu el, ci cu substantivul prezentat: **Det är en vacker stad** ([*Acesta*] *Este un oraș frumos.*).

6. Pronumele **han** (*el*) și **hon** (*ea*) se numără printre excepțiile de la regulile ortografice: ele au vocala scurtă și consoana finală lungă (în forma accentuată), deci se pronunță ca și când s-ar scrie cu dublu **n**: [han:], [hun:].

Observație:

Formele asemănătoare ale pronumelor **han** și **hon**, respectiv **vi** și **ni**, îi determină pe mulți dintre cei ce învață limba suedeză să le confunde adesea la început. Acest fapt nu trebuie să constituie un motiv de descurajare. Cu timpul, cele două pronume vor fi pe deplin stăpânite.

7. În acest moment, putem recapitula pronumele personal în forma de subiect:

jag	eu	**vi**	noi
du	tu	**ni**	voi
han	el		
hon	ea	**de**	ei/ele
den	el/ea		
det	el/ea		

8. Substantivul **cykel** (*bicicletă*) se ortografiază cu **k** simplu, dar se pronunță ca și când s-ar ortografia cu **ck**: ['syk:ɛl].

9. Termenul **sko** are un sens larg, de la *pantof, gheată* și până la, practic, orice obiect de încălțăminte (asemănător cu sensul lui **penna**, care se întinde de la *creion* la *obiect de scris*). Dacă dorim să precizăm că este vorba de un pantof în sens strict, trebuie să folosim termenul **lågsko** (**låg** = *scund, jos*).

10. Substantivul **stad** (*oraș*) formează pluralul cu *umlaut*: **städer** (*orașe*).

11. Adjectivul **hög** (*înalt*) se folosește referitor la clădiri, copaci ș.a., dar nu referitor la oameni, pentru care se utilizează **lång**: **en lång pojke** (*un băiat înalt*).

12. Adjectivul **gammal** înseamnă *vechi* atunci când se referă la lucruri și *bătrân* când se referă la ființe. **Ung** (*tânăr*) se referă doar la ființe.

Exerciții

3.1 *Puneți adjectivele la forma corespunzătoare*:
1. Det är en (ny) tidning. 2. De har ett (ny) hus. 3. Det är en (lång) men (vacker) väg. 4. De är (vacker) och (billig) äpplen. 5. De är (gammal) städer.

3.2 *Completați cu forma corespunzătoare a pronumelui "el" sau "ea"* (**han, hon, den, det**):
1. Jag har en syster. ... är lärare. 2. Vi har en ny bil. ... är vacker och ganska billig. 3. De har en pojke. ... är ganska lång. 4. De har ett barn. ... är trevligt. 5. "Har ni en katt?" "Ja, vi har en, och ... är gammal".

3.3 *Traduceți în limba suedeză*:
1. Acesta este un copac înalt. 2. Ea are flori frumoase. 3. El nu este înalt. 4. Au și flori scumpe? 5. Ei au o casă mare și frumoasă.

Lektion 4 (fyra)

Jag heter Hasse

Hej!
Jag heter Hasse.
Jag är från Småland.
Jag är student.

Hejsan!
Jag heter Anna.
Jag kommer från Stockholm.
Jag är student i Uppsala.

Tjena!
Jag är Linus.
Jag studerar också där.

God morgon!
Jag heter Johansson och arbetar här.
Välkommen!

God dag!
Svensson heter jag.
Jag bor och arbetar i Stockholm.

Hej! Jag heter Maria.
Jag är från Bukarest, Rumänien, och läser svenska.
Pratar du svenska?
Ja, jag pratar svenska, men bara lite grand.

God afton!

Lecția 4

Mă numesc Hasse

Bună!
Mă numesc Hasse.
Sunt din Småland.
Sunt student.

Salut!
Mă cheamă Anna.
Vin (sunt) din Stockholm.
Sunt studentă la Uppsala.

Salutare!
Eu sunt Linus.
Și eu studiez acolo.

Bună dimineața!
Mă cheamă Johansson și lucrez aici.
Bine ați venit!

Bună ziua!
Mă numesc Svensson.
Locuiesc și lucrez în Stockholm.

Bună! Mă cheamă Maria.
Sunt din București, România, și învăț suedeza.
Vorbești suedeza?
Da, vorbesc suedeza, dar însă doar un pic.

Bună seara!

Jag heter Stina och söker Elin. Är hon hemma?	Mă cheamă Stina şi o caut pe Elin. Este acasă?
God kväll! Hur står det till?	Bună seara! Ce mai faci?
God kväll! Det går bra, tack. Och hur har du det?	Bună seara! Bine, mulţumesc. Dar tu (ce mai faci)?
Ganska bra, tack.	Destul de bine, mulţumesc.

Vocabular

Anna	`an:a	Ana
aft|on, -onen, -nar	`af:t|ɔn, -ɔnɛn, -nar	seară
arbeta, -de, -t	`ar:'be:ta, -dɛ, -t	a lucra; a munci
bo, bo|r, -dde, -tt	bu:, bu:r, `bud:ɛ, but:	a locui
Bukarest	'bu:karɛst	Bucureşti
där	dæ:r	acolo
Elin	'e:lin	Elin (nume feminin)
från	fro:n, frɔn	(spaţial) din; (temporal) de la
gå, går, gick, gått	gu:(d), go:r, jik:, gɔt:	a merge
go|d, -tt, -da	gu:, gɔt:, `gu:da	bun
Hasse	`has:ɛ	Hasse (diminutivul de la Hans)
hej	hɛj:	bună; salut
hejsan	`hɛj:san	bună; salut
hemma	`hɛm:a	acasă
heta, heter, hette, hetat	`he:ta, 'hetɛr, `het:ɛ, `he:tat	a se numi; a se chema
hur	hʉ:r	cum
här	hæ:r	aici
i	i:, i	în
Johansson	`ju:ansɔn	Johansson (nume de familie)
komma, kommer, kom, kommit	`kɔm:a, 'kɔm:ɛr, kɔm:, `kɔm:it	a veni
kväll, -en, -ar	kvɛl:, -ɛn, `kvɛl:ar	seară

lite	`li:tɛ	puţin (adverb)
lite grand	`li:tɛ 'gran:	un pic
Linus	'li:nɵs	Linus (nume masculin)
läsa, läs|er, -te, -t	`lɛ:sa, 'lɛ:sɛr, `lɛ:stɛ, lɛs:t	a citi; a învăţa
Maria	ma`ri:a	Maria
morgon, -en, morgnar	`mɔr:ɔn, -ɛn, `mɔr:nar	dimineaţă
prata, -r, -de, -t	`prɑ:ta, -r, -dɛ, -t	a vorbi
Rumänien	rʉ'mɛ:niɛn	România
Småland	'smo:lan(d)	Småland (regiune în sudul Suediei)
Stina	`sti:na	Stina (diminutiv de la Christina)
Stockholm	`stɔk:hɔl:m, 'stɔk:ɔlm	Stockholm (capitala Suediei)
student, -en, -er	stʉ'dɛn:t, -ɛn, -ɛr	student
studera, -r, -de, -t	stʉ'dɛ:ra, -r, -dɛ, -t	a studia
stå, står, stod, stått	sto:, sto:r, stu:d, stɔt:	a sta (în poziţie verticală)
stå till	'stɔ'til:	a se simţi (referitor la sănătate)
svensk, -t, -a	svɛn:sk, -t, `svɛn:ska	suedez(ă)
svenska, -n	`svɛn:ska, -n	limba suedeză
Svensson	`svɛn:sɔn	Svensson (nume de familie)
sök|a, sök|er, -te, -t	`sø:ka, 'sø:k|ɛr, -tɛ, -t	a căuta
tack	tak:	mulţumesc
till	til:, til, te	(spaţial) spre; (temporal) până
tjena	`ɕe:na	bună; salut
Uppsala	`ɵp:'sɑ:la	Uppsala (oraş universitar suedez)
välkommen	`vɛl:'kɔm:ɛn	bine ai venit

Explicaţii

1. **Timpul prezent** al verbelor suedeze se formează prin adăugarea terminaţiei **-(e)r** la *rădăcina* verbului. În funcţie de legătura dintre forma de infinitiv a verbului şi rădăcina acestuia, ca şi de terminaţia prezentului (**-r** sau **-er**), verbele suedeze se împart în patru grupe:

Grupa I

Verbele de grupa I au forma de infinitiv terminată în **-a**, iar rădăcina, identică cu forma de infinitiv. Prezentul (la toate persoanele) se formează adăugând terminația **-r**:

Infinitivul	Rădăcina	Prezentul
arbeta (*a lucra*)	**arbeta**	jag arbetar (*eu lucrez*) du arbetar (*tu lucrezi*)

Grupa a II-a

Verbele acestei grupe au infinitivul terminat tot în **-a**, dar rădăcina se obține îndepărtând acest **-a** final. Forma de prezent are terminația **-er**:

infinitivul	rădăcina	prezentul
sök|a (*a căuta*)	**sök**	jag söker (*eu caut*) du söker (*tu cauți*)

Grupa a III-a

Această grupă cuprinde verbe terminate la infinitiv într-o vocală lungă (și deci accentuată), diferită de **-a**. Rădăcina lor este identică cu infinitivul, iar prezentul se formează adăugând terminația **-r**:

infinitivul	rădăcina	prezentul
bo (*a locui*)	**bo**	jag bor (*eu locuiesc*) du bor (*tu locuiești*)

Grupa a IV-a

Verbele grupei a IV-a au aceleași trăsături ca și cele din grupa a II-a în ceea ce privește infinitivul, rădăcina și forma de prezent: infinitivul se termină în **-a**, rădăcina se obține prin eliminarea lui **-a**, iar prezentul prin adăugarea terminației **-er**. Ele se deosebesc de celelalte verbe și formează o grupă separată din pricina comportării lor neregulate la formarea trecutului și a participiului trecut.

Infinitivul	Rădăcina	Prezentul
het|a (*a se numi, a se chema*)	**het**	jag heter (*eu mă numesc*) du heter (*tu te numești*)
kom|ma (*a veni*)	**kom**	jag kommer (*eu vin*) du kommer (*tu vii*)

2. Consoana **d** din **god** (*bun*) este în cele mai multe cazuri mută la singular, dar se pronunță la plural.
3. Forma în **-a** a adjectivelor ce denumesc naționalități poate desemna limba vorbită în țara respectivă. În acest caz, adjectivul devine un substantiv de declinarea I: **svensk|a, -an**.
4. **Afton** și **kväll** sunt sinonime perfecte și înseamnă (ambele) *seară*. Între cei doi termeni nu există nici o diferență, nici ca sens, nici stilistic.
5. Adverbul **hemma** (*acasă*) se folosește doar pentru a exprima localizarea. *Acasă* (cu sensul de direcție spre casă) se spune **hem**. Există mai multe astfel de perechi de adverbe în limba suedeză.
6. Expresia **hur står det till?** conține verbul **stå till**, în care **till** este accentuat. Acesta este un așa-numit *verb cu particulă*. Sensul lui diferă de al lui **stå** (*a sta în poziție verticală*) și este folosit doar impersonal, cu pronumele **det**: **Hur står det till?** (*Cum merge? Cum te simți?*).
7. **Bra** poate fi atât adjectiv, sinonim cu **god** (*bun, bună...*), cât și adverb (*bine*). Ca adjectiv, el se numără printre puținele adjective suedeze invariabile și ca gen, și ca număr: **en bra dag, ett bra bord, bra böcker**.

Exerciții

4.1 *Puneți verbele la forma de prezent*:
1. Jag (arbeta) i Uppsala. 2. (Söka) du Linus? 3. Vi (läsa) svenska. 4. Jag (komma) från Rumänien. 5. Hon (heta) Elin.

4.2 *Puneți adjectivele la forma potrivită*:
1. Det är en (vacker) morgon. 2. Jag läser en (bra) bok. 3. Vi bor i en (stor) stad. 4. De har (bra) bilar. 5. Det är en stad med (gammal) hus.

4.3 *Traduceți în limba suedeză și completați cu datele potrivite*:
1. Mă numesc ... 2. Sunt din România. 3. Locuiesc în ... 4. Învăț suedeza. 5. Bine ai venit!

Lektion 5 (fem)

Min mor är arkitekt. Min far är ingenjör

Jag har en syster som är student.
Min syster är student.

Jag har en bror som är läkare.
Min bror är läkare.

Jag har en kusin som är chaufför.
En av mina kusiner är chaufför.

Jag har en kusin som är apotekare.
En av mina kusiner är apotekare.

Min mor är arkitekt.
Min far är ingenjör.

Min mormor och min morfar är pensionärer.
Min farmor och min farfar är också pensionärer.

Har du syskon?
Ja, jag har en bror som är advokat och en syster som är tandläkare.

Min bror är gift.
Hans hustru är expedit.
(Min svägerska är expedit.)

Min syster är också gift.

Lecția 5

Mama mea este arhitect. Tatăl meu este inginer

Am o soră care este studentă.
Sora mea este studentă.

Am un frate care este doctor.
Fratele meu este doctor.

Am un văr care este șofer.
Unul dintre verii mei este șofer.

Am un văr care este farmacist.
Unul dintre verii mei este farmacist.

Mama mea este arhitect.
Tatăl meu este inginer.

Bunica mea și bunicul meu din partea mamei sunt pensionari.
Bunica mea și bunicul meu din partea tatălui sunt, de asemenea, pensionari.

Ai frați sau surori?
Da, am un frate care e avocat și o soră care e dentistă.

Fratele meu e căsătorit.
Soția lui este vânzătoare.
(Cumnata mea e vânzătoare.)

Sora mea e, de asemenea, căsătorită.

Hennes man är arbetare.
(Min svåger är arbetare.)

Soțul ei este muncitor.
(Cumnatul meu e muncitor.)

Är dina syskon också gifta?
Nej, bara min bror är gift, medan min syster är ogift.

Frații și surorile tale sunt căsătoriți și ei?
Nu, doar fratele meu e căsătorit, în timp ce sora mea e necăsătorită.

Våra sysslingar bor i Stockholm.
Min bror åker till Göteborg på besök hos vår moster.

Verii noștri locuiesc la Stockholm.
Fratele meu merge la Göteborg, în vizită la mătușa noastră.

Jag har en vän som är skådespelare och en väninna som är konstnär.

Am un prieten care e actor și o prietenă care e artistă.

Har ni barn?
Ja, vi har en son som är fem år gammal och en dotter som är fyra.

Aveți copii?
Da, avem un băiat de cinci ani și o fată de patru.

Vocabular

advokat, -en, -er	advu'kɑ:t, -ɛn, -ɛr	avocat
arkitekt, -en, -er	arɕi`tɛk:t, -ɛn, -ɛr	arhitect
apotekare, -n, =	apu'te:karɛ, -n, =	farmacist(ă)
arbetare, -en, =	`ar:'be:tarɛ, -n, =	muncitor
av	ɑ:v, ɑv	din; dintre
bara	`bɑ:ra	doar; numai
besök, -et, =	bɛ'sø:k, -ɛt, =	vizită
på besök	po bɛ'sø:k	în vizită
deras	`de:ras	al lor/a lor; ai lor/ale lor
dess	dɛs:, dɛs	a(l) lui/a ei; ai/ale lui/ei
di|n, -tt, -na	di|n:, -t:, `di:na din, dit, ˌdina	al tău/a ta; ai tăi/ale tale
dotter, -n, döttrar	`dɔt:ɛ|r, -ɳ, `døt:rar	fiică
er, -t, -a	e:r, eʈ:, `e:ra	al vostru/a voastră; ai noștri/ale noastre
expedit, -en, -er	ɛkspe'di:t, -ɛn, -ɛr	vânzător

far/fader, fadern, fäder	fɑ:r/'fɑ:der, `fɑ:dɛɳ, 'fɛ:dɛr	tată
farfar, farfarn, farfäder	`far:'far:, `far:'faɳ:, `far:'fɛ:dɛr	bunic (din partea tatălui)
farmor, farmorn, farmödrar	`far:'mur:, `far:'muɳ:, `far:'mø:drar	bunică (din partea tatălui)
fem	fɛm:	cinci
gift, -a	jif:t, -a	căsătorit(ă)
Göteborg	jøtɛ'bor:j	Göteborg
hans	han:s	al lui/a lui; ai lui/ale lui
hennes	`hɛn:ɛs	al ei/a ei; ai ei/ale ei
hos	hus:, hus	la
hustru, -n, -r	`hʊs:trʉ, -n, -r	soție; nevastă
ingenjör, -en, -er	inʃe'njœ:r, -ɛn, -ɛr	inginer
konstnär, -en, -er	`kɔn:st'næ:r, -ɛn, -ɛr	artist
kusin, -en, -er	kʉ'si:n, -ɛn, -ɛr	văr/verișoară (de gradul I)
läkare, -n, =	`lɛ:karɛ, -n, =	medic; doctor
medan	`me:dan, ¸medan	în timp ce; însă
mi|n, -tt, -na	mi|n:, -t:, `mi:na mi|n, -t, ¸mina	al meu/a mea; ai mei/ale mele
mi|n, -tt, -na	mi|n:, -t:, `mi:na min, mit, ¸mina	al meu/a mea; ai mei/ale mele
mor/moder, modern, mödrar	mu:r/'mu:dɛr, `mu:dɛɳ, `mø:drar	mamă
morfar, morfarn, morfäder	`mur:'far:, `mur:'faɳ:, `mur:'fɛ:dɛr	bunic (din partea mamei)
mormor, mormorn, mormödrar	`mur:'mur:, `mur:'muɳ:, `mur:'mø:drar	bunică (din partea mamei)
most|er, -ern, -rar	'mus:tɛr, 'mus:tɛɳ, `mus:trar	mătușă (sora mamei)
ogift, -a	`u:jif:t, -a	necăsătorit(ă)
på	pɔ	pe
si|n, -tt, -na	si|n:, -t:, `si:na sin, sit, ¸sina	a(l) lui/a ei; ai/ale lui/ei
skådespelare, -n, =	`sko:dɛ'spe:larɛ, -n, =	actor
som	sɔm:, sɔm	care
son, -en, söner	so:n, -ɛn, `sø:nɛr	fiu
svåger, -n, svågrar	`svo:gɛ|r, -ɳ, `svo:grar	cumnat

svägersk|a, -an, -or	`svɛ:gɛşk|a, -an, -ur	cumnată
syssling, -en, -ar	`sys:liŋ, -ɛn, -ar	văr (de gradul al II-lea)
tandläkare, -n, =	`tan:'lɛ:karɛ, -n, =	dentist
vår, -t, -a	vo:r, vɔt:, `vo:ra	al nostru/a noastră; ai noștri/ale noastre
vän, -nen, -ner	vɛn:, 'vɛn:ɛn, `vɛn:ɛr	prieten; amic
väninn|a, -an, -or	vɛ`nin:|a, -an, -ur	prietenă; amică
åka, åker, åkte, åkt	`o:ka, 'o:kɛr, `o:ktɛ, o:kt	a călători cu un vehicul
år, -et, =	o:r, -ɛt, =	an

Explicații

1. În cazul profesiilor, în limba română se folosește forma de masculin cu sensul de gen comun, în timp ce în suedeză existând categoria gramaticală de gen comun, această diferență în cele mai multe cazuri nu se mai observă: **Min mor är arkitekt** (*Mama mea e arhitect[ă]*).

2. **Pronumele posesiv** suedez are forme diferite în funcție de persoana și numărul posesorului. Terminația formelor de persoana I și a II-a, singular și plural, se acordă cu genul obiectului posedat:

   min vän (*prietenul meu*)
   ditt barn (*copilul tău*)
   er hund (*câinele vostru*).

   La plural nu se face diferența în funcție de gen:

   mina vänner (*prietenii mei*)
   dina barn (*copiii tăi*)
   era hundar (*câinii voștri*).

   La persoana a III-a singular și plural, pronumele posesiv are două variante:

   a) **hans, hennes, dess** (la singular) și **deras** (la plural), indiferent de genul obiectului posedat, atunci când posesorul nu ocupă locul de subiect al propoziției:

   hans (*masculin*)
   hennes (*feminin*)
   dess (*comun – pentru lucruri – și neutru*)
   deras
   Hans hustru är läkare. (*Soția sa este medic*);

b) **sin – sitt – sina**, urmând regulile respectate de **min, din...**, atunci când posesorul este subiectul propoziției:

Han har sin familj i Stockholm (*El are familia sa în Stockholm*).

Observație:

O propoziție ca *El este la Stockholm în vizită la fratele ei* poate fi ambiguă în română ("ei" se referă la "ea" sau la altă persoană feminină din context?), dar în suedeză forma pronumelui face diferența:

Han besöker sin bror i Stockholm (**sin** implică referirea la subiect, deci la "*el*").

Han besöker hennes bror i Stockholm (**hennes** se referă la altă persoană decât subiectul "ea").

Putem deci rezuma pronumele posesiv astfel:

Singular	Plural
min, mitt, mina	**vår, -t, -a**
din, ditt, sina	**er, -t, -a**
hans **hennes** **dess**	**deras**
sin, sitt, sina	**sin, sitt, sina**

3. Numele gradelor de rudenie din limba suedeză diferă, în unele privințe de cele din limba română. Astfel, în suedeză există denumiri diferite pentru bunicii și bunicile din partea mamei, respectiv a tatălui.
Ele sunt substantive compuse, al căror sens reiese din cel al substantivelor care le alcătuiesc: **farmor** (**far + mor**) – *mama tatălui* (*bunica din partea tatălui*), **mormor** (**mor + mor**) – *mama mamei* (*bunica din partea mamei*). Asemănător se formează și substantivele ce denumesc unchii și mătușile: **morbror** (**mor + bror**) – *fratele mamei*, **moster** (**mor + syster**) – *sora mamei*, **faster** (**far + syster**) –*sora tatălui* etc.

4. Substantivelor *tată* și *mamă* le corespund, în limba suedeză contemporană, substantivele **far**, respectiv **mor**. Totuși, ca în cazul substantivului **bror** (*frate*), forma de plural, ca și cea cu articol hotărât, se formează numai pornind de la formele lor vechi.

5. **Som** (*care*) este un pronume relativ, adică înlocuiește un substantiv într-o propoziție pe care o și introduce.

6. **Medan** (*în timp ce*) nu are niciodată sens temporal, ci numai de mod, exprimând un contrast, deci având un sens foarte apropiat de al lui **men** (*dar, însă*).

7. Adjectivul **gift** – *căsătorit(ă)* provine din verbul **att gifta (sig)** – *a (se)* căsători. În plus, el aparține clasei adjectivelor care sunt terminate în **-t** la forma de gen comun și nu mai primesc **-t** la genul neutru. La forma de plural, primesc însă terminația **-a**: **gifta** (*căsătoriți/căsătorite*).

8. Prefixul **o-** este un prefix negativ, asemănător prefixelor românești **ne-** sau **in-** **ogift** – *necăsătorit(ă)*.

9. Prepozițiile diferă ca folosire de la o limbă la alta, în funcție de substantivul, adjectivul sau verbul de care se leagă. Acest lucru face imposibilă o corespondență strictă între sensurile unei prepoziții din română și ale uneia din suedeză, iar cel ce studiază limba va trebui să învețe folosirea prepoziției adecvate în funcție de expresia respectivă. Pentru prepoziții se poate stabili un *sens de bază*, dat de sensul cel mai frecvent al acesteia, dar acest sens este pur orientativ. În cazul exemplelor din lecție: **i** are ca sens de bază *în*, dar **i Stockholm** se poate traduce fie *în Stockholm*, ca în lecția precedentă, fie *la Stockholm*, ca în lecția de față. Prepoziția **på** are sensul de bază *pe*, dar **på besök** corespunde expresiei românești *în vizită*.

10. Substantivul **vän** (*prieten*), se ortografiază la singular cu un singur **n**, dar se pronunță cu această consoană lungă. Forma cu articol hotărât și cea a pluralului marchează însă consoana lungă, dublând-o și în scris: **vännen, vänner**.

Observație:

Vän și **väninna** înseamnă *prieten*, respectiv *prietenă*, doar cu sensul de *amic(ă)*. Pentru sensul de *iubit*, respectiv *iubită*, se folosesc termenii de **pojkvän** și respectiv **flickvän**, substantive compuse ale lui **vän** cu **pojke**, respectiv **flicka**.

11. În timp ce în limba română *fiu* și *fiică* pot fi înlocuiți în vorbirea curentă cu *băiat*, respectiv *fată* (*băiatul meu...*), în suedeză este obligatorie folosirea termenilor de **son**, respectiv **dotter**.

12. La exprimarea vârstei se folosește adjectivul **gammal**, fără a implica sensul de *bătrân*, ci doar referirea la vârstă, precedat de **år** (*ani*). Spre deosebire de română, în suedeză ei pot lipsi atunci când se subînțeleg din context: **Hon är fem (år gammal)**. (*Ea are cinci ani*).

13. **Man** poate însemna atât *bărbat*, cât și *soț*.

14. Adverbul **bara** (*numai, doar*) este un adverb de frază, ca și **inte** și **också**, și prin urmare are ca și acestea poziție fixă în frază.

Exerciții

5.1 *Alegeți forma potrivită a pronumelui posesiv*:
1. (Min/mitt/mina) far bor i Stockholm. 2. Kommer du med (din/ditt/dina) cykel? 3. (Er/ert/era) kusiner kommer också. 4. (Min/mitt/mina) bröder är gifta. 5. Vi bor i (vår/vårt/våra) hus.

5.2 *Alegeți forma potrivită a pronumelui posesiv la persoana a III-a*:
1. Han heter Linus, som (sin/hans) far. 2. De har (sitt/deras) hus i Göteborg. 3. Elin och (sin/hennes) man bor i Stockholm. 4. Min mormor är på besök hos (sina/hennes) vänner som är konstnärer. 5. (Sina/Deras) barn bor också i Göteborg.

5.3 Traduceți în limba suedeză:
1. O caut pe sora ta; e acasă? 2. Nu e acasă; e în vizită la prietena ei. 3. Mătușa lui (sora mamei) e vânzătoare, iar soțul ei e pensionar. 4. Este cumnatul tău medic sau e (medic) cumnata ta? 5. Prietenii noștri, care sunt profesori, vin în vizită cu fata lor, care are patru ani, și cu băiatul lor, care are trei ani.

Lektion 6 (sex)

Bilen står i garaget

Mor och far är i vardagsrummet.
Far sitter i fåtöljen och läser tidningen.
Mor ligger på soffan och tittar på teven.
Hunden och katten ligger på mattan under bordet.
Barnen leker i sitt rum.

Blommorna står i vasen på bordet.
Äpplena ligger i skålen på bordet.

Sänglamporna står på sängborden i sovrummet.

Bilen står i garaget.

Lecția 6

Mașina stă în garaj

Mama și tata sunt în camera de zi.
Tata stă în fotoliu și citește ziarul.
Mama stă întinsă pe canapea și se uită la televizor.
Câinele și pisica stau întinși pe covor, sub masă.
Copiii se joacă în camera lor.

Florile stau în vaza de pe masă.
Merele sunt în castron, pe masă.

Veiozele stau pe noptierele din dormitoare.

Mașina stă în garaj.

Vocabular

fåtölj, -en, -er	fɔ'tølj, -ɛn, -ɛr	fotoliu
garage, -t, -n	ga'rɑ:ʃ, -ɛt, -ɛn	garaj
leka, leker, -te, -t	'le:ka, 'le:kɛr, 'le:ktɛ, le:kt	a se juca
ligga, ligger, låg, legat	'lig:a, 'lig:ɛr, lo:g, 'le:gat	a sta culcat; a sta întins
matt|a, -an, -or	'mat:|a, -an, -ur	covor
sängbord, -et, =	'sɛŋ:'bu:ɖ, -ɛt, =	noptieră

sänglamp|a, -an, -or	'sɛŋ:'lam:p|a, -an, -ur	veioză (de pat)
sex	sɛk:s	şase
sitta, sitter, satt, suttit	'sit:a, 'sit:ɛr, sat:, 'sət:it	a sta (aşezat)
skål, -en, -ar	sko:l, -ɛn, 'sko:lar	castron
soff|a, -an, or	'sɔf:|a, -an, -ur	canapea
sovrum, -et, =	'so:v'rəm:, -ɛt, =	dormitor
teve, -n	'te:'ve:, -n	(program de) televiziune
titta, -de, -t (på...)	'tit:a, -dɛ, -t (pɔ...)	a se uita (la...); a privi (la...)
under	'ən:dɛr, ˌəndɛr	(spaţial) sub; dedesubtul
vardagsrum, -met, =	'vɑ:ɖas'rəm:, -ɛt, =	cameră de zi; sufragerie
vas, -en, -er	'vɑ:s, -ɛn, 'vɑ:sɛr	vază

Explicaţii

1. **Articolul hotărât** în suedeză este ca şi în română *enclitic*, adică se ataşează la sfârşitul substantivului. Există şi o formă *proclitică* a articolului hotărât, care precedă substantivul, dar aceasta se foloseşte numai când substantivul e precedat de un adjectiv.

   Articolul hotărât enclitic la **singular** are o formă asemănătoare cu cea a articolului nehotărât:
   -(**e**)**n** pentru substantivele de gen comun;
   -(**e**)**t** pentru substantivele de gen neutru.
   Cele mai multe substantive primesc **-en**, respectiv **-ett**:

   dag – dagen **hus – huset**
   student – studenten **barn – barnet**
   man – mannen **hav – havet.**

   Formele **-n**, respectiv **-t** se ataşează substantivelor terminate în vocală:

   flicka – flickan
   lärare – läraren
   äpple – äpplet.

   În plus, **-n** se mai ataşează substantivelor de gen comun terminate în **-el**, **-er** sau **-or** dacă aceste silabe sunt neaccentuate:

   cykel – cykeln
   moder – modern
   broder – brodern
   professor – professorn.

La **plural**, articolul hotărât este:

a) **-na** pentru substantivele care au terminaţia de plural **-or**, **-ar** sau **-er** (deci pentru substantivele aparţinând declinărilor I, I şi III):

   blommor – blommorna
   hundar – hundarna
   vänner – vännerna;

precum şi pentru substantivele de gen comun, de declinarea a V-a, terminate în **-are**. Acestea au plural zero şi îl pierd pe **-e** neaccentuat la ataşarea articolului hotărât:

   lärare – lärarna
   läkare – läkarna:

b) **-a** pentru substantivele neutre, terminate la singular în vocală şi care formează pluralul în **-n**:

   äpplen – äpplena;

c) **-en** pentru substantivele care au plural zero (deci aparţinând declinării a V-a), cu excepţia celor de gen comun, terminate în **-are**, amintite mai sus. Aici sunt incluse substantivele de gen comun cu plural zero şi *umlaut*, ca şi numeroasele substantive de gen neutru cu plural zero:

   män – männen
   barn – barnen
   hus – husen
   bord – borden.

2. Substantivul **fönster** are două forme posibile cu articol hotărât la plural: **fönstren** sau **fönstrena**.
   Substantivele **dag** şi **stad** au formele cu articol hotărât pronunţate în suedeza contemporană [dɑ:n], respectiv [stɑ:n]. Ele pot apărea şi în scris: **Gamla stan** (*Oraşul Vechi*) (Centrul medieval al Stockholm-ului).

3. În limba suedeză, substantivul primeşte articolul hotărât în majoritatea cazurilor când este precedat de o prepoziţie. Aceasta, spre deosebire de limba română, unde doar prepoziţia *cu* cere în cele mai multe cazuri un substantiv cu articol hotărât:

   på bordet (*pe masă*)
   i gården (*în curte*)
   med bilen (*cu maşina*).

4. Când este vorba de membrii unei familii, substantivele ce îi desemnează sunt, spre deosebire de limba română, fără articol:

   Far sitter i fåtöljen (*Tata stă în fotoliu*).

5. Este **important** de reținut că articolul hotărât adăugat la sfârșitul substantivului **nu modifică accentul** acestuia, deși adaugă o silabă în plus (**hus** ['hʉ:s] – **huset** ['hʉ:sət]). Aceasta, spre deosebire de terminațiile de plural, care, de regulă, dau accent muzical unui substantiv care la singular are accent tonic.

6. După cum se poate observa, în limba suedeză articolul hotărât nu se folosește atunci când substantivul este precedat de un pronume posesiv, spre deosebire de limba română: **min hund** (*câinele meu*).

7. O acțiune în desfășurare în momentul vorbirii se poate exprima în suedeză printr-o construcție de tipul **sitta/stå/ligga och** + verbul la infinitiv:

   Hon sitter och läser en bok (*Ea tocmai citește o carte*).

8. Verbul **titta** (*a privi, a se uita* [*la*]) cere prepoziția **på**:

   Hon tittar på klockan (*Ea se uită la ceas*).

Exerciții

6.1 *Puneți substantivele la forma articulată*:
1. (Hus) är gammalt men vackert. 2. (Student) söker svenska böcker. 3. (Fönster) är små men vacker. 4. (Blommor) är dyra men vackra. 5. Mormor sitter i (vardagsrum). 6. Min syster leker med (barn). 7. (Träd) är höga. 8. Läser du (bok)? 9. (Hundar) ligger på (matta). 10. De tittar på (teve).

6.2 *Traduceți în limba suedeză*:
1. Garajul nu e mare. 2. Vazele cu flori sunt pe masă. 3. Mama și tata sunt acasă. 4. Valizele sunt în dormitor. 5. Drumul spre Göteborg e destul de lung.

Lektion 7 (sju)

I källaren finns det en tvättmaskin

I vardagsrummer finns det en soffa, två fåtöljer, ett lågt bord, en sekretär och en bokhylla.

I **varje** sovrum finns det en stor säng, två sängbord, ett stort klädskåp och ett skrivbord med en stol.

I hallen finns det en hatthylla.

I köket finns det ett bord med fyra stolar, ett tvättställ, en spis, ett kylskåp och en frys, **samt flera** skåp.

I badrummet finns det ett tvättställ, ett badkar och en dusch, en toalett, samt ett **litet** skåp som står på väggen.

I källaren finns det en tvättmaskin och en torktumlare.

"Finns det **någon** tavla i vardagsrummet?"

"Ja, **förstås**. Det finns **några** tavlor."

"Och i köket?"

"Nej, det finns **ingen** tavla i köket."

"Finns det någonting i källaren?"

"Nej, ingenting. **Jo**, ursäkta, det finns en tvättmaskin och en torkare."

"Finns det **något** bord i källaren också?"

"Ja, det finns ett litet bord."

"Och i badrummet **då**?"

"Nej, **inget**."

Lecția 7

În pivniță se află o mașină de spălat

În camera de zi se află o canapea, două fotolii, o masă joasă, un scrin și o bibliotecă.

În fiecare dormitor se află un pat mare, două noptiere, un șifonier mare și o masă de scris cu un scaun.

În vestibul se găsește un cuier.

În bucătărie se află o masă cu patru scaune, o chiuvetă, un aragaz, un frigider și un congelator, precum și mai multe dulapuri.

În baie se află o chiuvetă, o cadă și un duș, un closet, pecum și un dulăpior pe perete.

În pivniță se află o mașină de spălat și un uscător.

– Există vreun tablou în camera de zi?

– Da, desigur. Sunt câteva tablouri.

– Și în bucătărie?

– Nu, nu există nici un tablou în bucătărie.

– Se găsește ceva în pivniță?

– Nu, nimic. Ba da, scuză-mă, se află o mașină de spălat și un uscător.

– Este vreo masă și în pivniță?

– Da, există o măsuță.

– Dar în baie?

– Nu, nici una.

Om man tittar på vardagsrummet, **så** ser man att,...	Dacă te uiți în camera de zi, vezi că...
– **bokhyllan står mellan** fönstret och dörren;	– biblioteca se află între fereastră și ușă;
– tavlan hänger över sekretären;	– tabloul atârnă deasupra scrinului;
– vasen står mitt på bordet;	– vaza stă în mijlocul mesei;
– lampan hänger från taket och mattan ligger på golvet, förstås.	– lampa atârnă din tavan, iar covorul se află întins pe podea, desigur.

Vocabular

att	at:, at	că
badkar, -met, =	`bɑ:d'kɑ:, -ɛt, =	cadă
badrum, -met, =	`bɑ:d'rʊm:, -ɛt, =	baie (încăpere)
bokhyll|a, -an, -or	`bu:k'hʏl:|a, -an, -ur	bibliotecă
då	do:, dɔ	(aici:) dar
dusch, -en, -ar	dʊʃ:, -ɛn, -ar	duș
finnas, finns, fanns, funnits	`fin:as, fin:s, fan:s, `fʊn:its	a se afla; a se găsi
flera	'fle:ra	mai mulți; mai multe
förstås	fœ'ʂtɔs:	desigur; bineînțeles
frys, -en, -ar	frʏ:s, -ɛn, -ar	congelator
golv, -et, =	gɔl:v, -ɛt, =	podea
hall, -en, -ar	hal:, -ɛn, `hal:ar	hol; vestibul
hatthyll|a, -an, -or	`hat:'hʏl:|a, -an, -ur	cuier
hänga, häng|er, -de, -t	`hɛŋ:a, 'hɛŋ:ɛr, `hɛŋ:dɛ, hɛŋ:t	a atârna
ing|en, -et, -a	`iŋ:ɛ|n, -t, -a	nici un; nici o
ingenting	`iŋ:ɛn'tiŋ:	nimic
jo	ju:	ba da
klädskåp, -et, =	`klɛ:d'sko:p, -ɛt, =	șifonier
källare, -n, =	`ɕɛl:arɛ, -n, =	pivniță; beci
kylskåp, -et, =	`kʏ:l'sko:p, -ɛt, =	frigider
kök, -et, =	ɕø:k, -ɛt, =	bucătărie
man	man:, man	(pronume nehotărât impersonal)

mellan	`mɛl:an	între
mitt på...	'mit: pɔ	în mijlocul...
någ|on, -ot, -ra	`no:g|ɔn, -ɔt, -ra nɔn, nɔt, ˌnɔra	vreun; vreo
någonting	`no:gɔn'tiŋ:, 'nɔn:tiŋ	ceva
om	ɔm:, ɔm	dacă
samt	sam:t, samt	și; precum și
säng, -en, -ar	sɛŋ:, -ɛn, `sɛŋ:ar	pat
se, ser, såg, sett	se:, se:r, so:g, set:	a vedea
sekretär, -en, -er	sekre'tæ:r, -ɛn, -r	scrin
sju	ʃu:	șapte
skåp, -et, =	sko:p, -ɛt, =	dulap
spis, -en, -er	spi:s, -ɛn, -ar	aragaz
så	so, sɔ	astfel; așa; deci
tak, -et, =	tɑ:k, -ɛt, =	tavan
tavl|a, -an, -or	`tɑ:vl|a, -an, -ur	tablou
toalett, -en, -er	tua'lɛt:, -ɛn, -ɛr	toaletă; closet
torktumlare, -n, =	`tɔr:k'tʊm:larɛ, -n, =	uscător pentru rufe
tvättmaskin, -en, -er	`tvɛt:ma'ʃi:n, -ɛn, -ɛr	mașină de spălat
tvättställ, -et, =	`tvɛt:'stɛl:, -ɛt, =	chiuvetă
ursäkta, ursäkta|r, -de, -t	`ʉ:'ʂɛk:ta, `ʉ:'ʂɛk:ta|r, -dɛ, -t	a scuza
ursäkta!	ʉ`ʂɛk:ta	scuză-mă! scuzați-mă!
vägg, -en, -ar	vɛg:, -ɛn, -ar	perete
varje	`var:jɛ	fiecare
över	'ø:vɛr, ˌøvɛr	(spațial) deasupra

Explicații

1. Existența unui lucru într-un anumit loc se exprimă folosind verbul **finnas** și pronumele personal de gen neutru **det**:

Det finns en spis i köket (*În bucătărie se află un aragaz*).

Verbul **finnas** aparține grupei a IV-a. Litera s finală nu este terminația propriu-zisă a verbului, ci marcă a diatezei pasive, la care verbul **finna** (*a găsi*) este folosit pentru a avea sensul de existență. Forma de pasiv a verbelor suedeze va fi prezentată pe larg mai târziu.

Printr-o coincidență, și în română existența poate fi exprimată cu verbul *a găsi*, însă la diateza reflexivă: *În bucătărie se găsește un aragaz.*
Pronumele **det** este omis atunci când propoziția începe cu subiectul (întrucât rolul lui este de a-l anticipa pe acesta):

En spis finns i köket.

El poate fi omis în vorbirea curentă, atunci când propoziția începe cu complementul de loc:

I köket finns (det) en spis.

În locul verbului **finnas**, poate fi utilizat verbul **vara** (*a fi*):

Det är en spis i köket (*În bucătărie este un aragaz*).

2. **Pronumele nehotărâte** sunt acele pronume care înlocuiesc unul sau mai multe substantive fără a face referire precisă la el, respectiv la ele. În lecția de față, apar pronumele nehotărâte **någ|on**, **-ot**, **-ra**, **ing|en**, **-et**, **-a** și **man**:

Singular		Plural
comun	neutru	
någon	**något**	**några**

Pronumele **någ|on**, **-ot**, **-ra** corespund pronumelor românești *cineva/ceva* (la singular), *unii/unele*, *câțiva/câteva* (la plural) când sunt folosite pronominal, pronumelor nehotărâte *un/o* (la singular), *unii/unele*, *câțiva/câteva* (la plural) când sunt folosite adjectival și pronumelor *vreun(ul/a)/vreo*, *vreunii/vreunele* când sunt folosite interogativ:

Det är någon som bor här (*Locuiește cineva aici*).
Någon man bor här (*Un bărbat locuiește aici*).
Är det någon som bor här? (*Locuiește cineva aici?*)

Någonting înseamnă *ceva* și poate fi înlocuit cu forma de neutru **något**:

Finns det någonting/något i källaren? (*Se găsește ceva în pivniță?*)

Formele negative corespunzătoare sunt:

Singular		Plural
comun	neutru	
ingen	**inget**	**inga**

Ingen înseamnă *nici unul/nici una*.
Ingenting înseamnă *nimic* și poate fi înlocuit cu forma de neutru **inget**:

Här finns det ingenting/inget (*Aici nu se află nimic*).

Observație:

În limba suedeză, o propoziție nu poate conține mai mult de un cuvânt negativ (negație sau pronume nehotărât ce sens negativ), spre deosebire de limba română, unde acest caz este frecvent (negație dublă):

Det finns *ingen* fåtölj i sovrummet (*Nu există nici un fotoliu în dormitor*).

Pronumele **varje** are numai singular și corespunde pronumelui nehotărât românesc *fiecare*:

Varje blomma är vacker (*Fiecare floare e frumoasă*).

Pronumele nehotărât **man** nu are echivalent în limba română. El există în alte limbi, precum franceza (**on**: **On dit que...**), engleza (**one**: **One is impressed by...**), germana (**man**: **Man muß höfflich sein.**) etc. Sensul său este impersonal. În limba română, se poate traduce de la caz la caz fie printr-o construcție impersonală cu pronumele *se*, fie printr-o construcție impersonală cu diateza pasivă, fie, în vorbirea curentă, cu persoana a doua cu sens impersonal:

Man söker en ny expedit (*Se caută un nou vânzător./Este căutat un nou vânzător*).
Man är inte på besök varje dag (*Nu ești în vizită în fiecare zi*).

Observație:

Pronumele nehotărât **man** nu trebuie confundat cu substantivul **man** (*bărbat*). Sensul este dat de context. Substantivul **man** apare de altfel rar fără să fie însoțit de articol sau de pronume posesiv, nehotărât etc.
Flera (*mai mulți, mai multe*) este forma de comparativ de superioritate a adjectivului **många** ['mɔŋ:a] (*mulți, multe*).

3. **Om** are mai multe sensuri. În textul lecției de față, este o conjuncție care înseamnă ***dacă*** și introduce, prin urmare, propoziții secundare condiționale. Propoziția principală este, din punct de vedere logic, o concluzie a propoziției condiționale și poate fi introdusă prin conjuncția **så**, cu sensul de *atunci*. Ca și în română, aceasta poate lipsi:

Om man tittar på vardagsrummet, (så) ser man... (*Dacă privești camera de zi, [atunci] vezi...*)

4. **Ordinea cuvintelor într-o propoziție subordonată** este, în limba suedeză, aceeași ca într-o propoziție principală regentă, ca și în limba română (și spre deosebire de germană):

Man ser att bokhyllan står mellan fönstret och dörren (*Se vede că biblioteca stă între fereastră și ușă*).

Totuşi ***adverbele de frază*** (categorie prezentată în lecţia 2) stau într-o propoziţie principală imediat după verbul predicativ, însă într-o propoziţie secundară trec imediat după acesta:

Han kommer *inte* (*El nu vine*);
Jag ser att han *inte* kommer (*Văd că el nu vine*).

Observaţie:

În suedeză, propoziţia subordonată poate fi separată de regentă prin virgulă, dar aceasta nu este o regulă obligatorie. Astfel, fraza: **Jag ser att han inte kommer**. poate fi scrisă şi: **Jag ser, att han inte kommer**.

5. Cuvântul **då** are mai multe sensuri. În textul lecţiei, el este o interjecţie care scoate în evidenţă sensul interogativ al frazei:

Och i badrummet då? (*Dar în baie?*).
Då se poate compune cu un cuvânt ca **vad?** (*ce?*) rezultând **vaddå?** (*ce anume?*).

6. Conjuncţia **samt** are acelaşi sens ca **och** (*şi*), fiind preferată lui **och** când aceasta din urmă este deja folosită în contextul respectiv:

ett kylskåp och en frys, samt flera skåp.

Conjuncţia **samt** nu poate însă niciodată lega propoziţii, pentru această funcţie folosindu-se doar **och**:

Han bor i Stockholm och studerar i Uppsala (*El locuieşte în Stockholm şi studiază în Uppsala*).

7. *Ba da* se spune **jo** [ju:].

8. Adverbul **förstås** (*desigur*) se pronunţă ca şi când s-ar scrie cu doi de **s** în final: [fœ'ştɔs:].

9. În suedeză se obişnuieşte ca dialogul să se redea folosindu-se semnele citării (ghilimelele) şi mai rar prin linii de dialog. Spre deosebire de română, în suedeză ghilimelele sunt amplasate sus şi la începutul citatului şi au forma cifrelor 99 atât la începutul, cât şi la sfârşitul citatului. Semnul aflat la sfârşit este amplasat înaintea ghilimelelor: **"God morgon!"**.

Exerciţii

7.1 *Completaţi cu pronumele nehotărât care se potriveşte:*
1. Har du (någon/något/några) bil? 2. Nej, jag har (ingen/inget/inga) bil. 3. Finns det (ingen/inget/inga) tavlor i huset? 4. Jo, det finns (någon/något/några) i vardagsrummet och i sovrummen. 5. Jag har (ingen/inget/inga) syskon.

7.2 *Transformaţi propoziţiile principale în propoziţii subordonate urmând propoziţiei principale:* ***Jag ser att...***
1. Det finns bara en stol. 2. Du studerar också här. 3. Hennes bror är inte gift. 4. Din far är också läkare. 5. Du heter också Elin.

7.3 *Traduceţi în limba suedeză:*
1. E cineva în dormitor? 2. Nu, nu e nimeni. 3. Aici se studiază suedeza. 4. Tatăl tău e în garaj? 5. Nu, nu e nimeni în garaj. 6. Aveţi ceva în pivniţă? 7. Nu, nu avem nimic. 8. Ba da, avem un scrin vechi. 9. Pe masă este ceva? 10. Desigur: o vază cu flori.

Lektion 8 (åtta)

Vad gillar du i Sverige?

I Sverige gillar jag...
- den rena luften.
- den vackra naturen.
- det trygga samhället.
- den höga levnadsstandarden.
- den kostnadsfria undervisningen.
- det kostnadsfria hälsosystemet.
- de rena gatorna.
- de flitiga **människorna**.

Och vad gillar du inte?
Jag gillar inte...
- de mörka vintrarna.
- de långa distanserna.
- de höga prisen.

Lecția 8

Ce îți place în Suedia?

În Suedia îmi place/îmi plac...
- aerul curat.
- natura (sa) frumoasă.
- societatea sigură.
- nivelul de trai ridicat.
- învățământul gratuit.
- sistemul medical gratuit.
- străzile curate.
- oamenii harnici.

Şi ce nu îți place?
Nu îmi plac...
- iernile întunecoase.
- distanțele lungi.
- prețurile mari.

Vocabular

distans, -en, -er	dis'tan:s, -ɛn, -ɛr	distanță
flitig, -t, -a	'fli:ti, -t, -ga	harnic
gat|a, -an, -or	'gɑ:t|a, -an, -ur	stradă
gilla, gilla|r, -de, -t	'jil:a, 'jil:a|r, -dɛ, -t	a-i plăcea
hälsovård, -en	'hɛl:su'vo:d, -ɛn	asistență medicală
kostnadsfri, -tt, -a	'kɔs:tnats'fr|i:, -it:, -i:a	gratuit
levnadsstandard, -en, -er	'le:vnats'stan:dad, -ɛn, -ɛr	nivel de trai
luft, -en	lɔf:t, -ɛn	aer
människ|a, -an, -or	'mɛn:iŋ|a, -an, -ur	om

mörk, -t, -a	mœr:k, -t, 'mœr:ka	întunecos
natur, -en	na'tu:r, -ɛn	natură
pris, -et, -er	pri:s, -ɛt, -ɛr	preț
ren, -t, -a	re:n, -t, 're:na	curat
samhälle, -t, -n	'sam:'hɛl:ɛ, -t, -n	societate
trygg, -t, -a	tryg:, -t, 'tryg:a	sigur; care oferă siguranță
undervisning, -en	'ɔn:dɛr'vi:sniŋ, -ɛn	învățământ
vint|er, -ern, -rar	'vin:tɛ|r, -ɳ, 'vin:trar	iarnă
åtta	'ɔt:a	opt

Explicații

1. **Substantivul cu articol hotărât dublu** este o construcție tipică limbii suedeze. Mai exact, atunci când un substantiv suedez este articulat cu articol hotărât şi este precedat de un adjectiv care determină acest substantiv, în afară de articolul hotărât enclitic (atașat la sfârșitul substantivului), prezentat în cadrul lecției 2, substantivul este articulat şi cu un articol hotărât *proclitic*, amplasat deci înaintea acestuia. Forma articolului hotărât proclitic depinde numai de genul şi numărul substantivului:

Singular		Plural
comun	neutru	
den	**det**	**de**

Adjectivul ce determină substantivul stă, în acest caz, la forma de plural, indiferent de genul sau numărul substantivului:

den stora staden (*marele oraş*)
det höga huset (*casa cea înaltă*)
de vackra kvällarna (*frumoasele seri*).

Se observă că articolul hotărât proclitic are aceeaşi formă cu forma pronumelui personal la persoana a III-a singular pentru lucruri de gen comun şi, respectiv, pentru genul neutru, şi respectiv cu forma pronumelui personal la persoana a III-a plural. Pronunția sa este cea a formelor neaccentuate ale acestora: [den], [dɛ], [dɔm] (Aceasta, fiindcă accentul va cădea doar pe substantivul determinat).

Observație:

Există și posibilitatea de a diferenția genul masculin folosind în locul terminației **-a** terminația **-e**:

den gamle läraren (*bătrânul profesor*).

2. Grupul de litere **sk** din substantivul **människa** se pronunță [ɧ], deși nu este urmat de **e, i, y, ä** sau **ö**: ['mɛn:iɧa].

Exerciții

8.1 *Construiți sintagme cu adjectivul amplasat în fața substantivului cu articol hotărât, pornind de la propozițiile următoare*:

(Exemplu: Garderoben är ny – den nya garderoben)

1. Staden är stor. 2. Vägen är vit. 3. Väskan är tung. 4. Tavlorna är vackra. 5. Pojken är trevlig. 6. Byggnaden är gammal. 7. Gatan är lång. 8. Boken är god. 9. Garaget är stort. 10. Brodern är gift.

8.2 *Traduceți în limba suedeză*:

1. Îl caut pe noul profesor. 2. Citești cartea cea nouă? 3. Canapeaua cea veche stă între fotoliile cele noi. 4. Aveți ceva nou? 5. Nu, nu avem nimic nou.

Lektion 9 (nio)

Kan du visa **mig** hur man använder den nya spisen?

Ja, gärna. Jag **ska** visa **det** för **dig** om en stund.

Jag skriver ett brev till min kusin.

Jag skriver ett brev till **honom**.

Jag träffar min flickvän varje vecka.

Jag träffer **henne** varje vecka.

Jag ger en gåva till min mor.

Jag ger en gåva till henne.

Jag **ger** min mor en gåva.

Jag ger henne en gåva.

Får jag låna din penna?

Varsågod. Du kan ta **den** om du **vill**.

Ni är välkomna **att** besöka **oss** under helgen. När kan ni komma?

Tack. Vi kan komma till **er på** söndag. Vem kommer mera?

Jag **tänker inbjuda** mina föräldrar, också.

Vad **trevligt**! Vi är mycket glada att träffa **dem** igen. Hur dags **ska** vi komma till er?

Kl. (klockan) 7 (sju) **går det bra**?

Utmärkt. Jag tror att det **kommer att** bli en mycket trevlig kväll.

Lecția 9

Poți să îmi arăți cum funcționează noul aragaz?

Da, cu plăcere. Am să îți arăt într-o clipă.

Scriu o scrisoare vărului meu.

Îi scriu o scrisoare.

O întâlnesc pe prietena mea în fiecare săptămână.

O întâlnesc în fiecare săptămână.

Îi dau un cadou mamei mele.

Îi dau un cadou (ei).

Îi dau mamei mele un cadou.

Îi dau (ei) un cadou.

Poți să îmi împrumuți creionul tău?

Te rog. Poți să îl iei dacă vrei.

Sunteți bine veniți să ne vizitați la sfârșitul săptămânii. Când puteți veni?

Mulțumim. Putem veni la voi duminică. Cine mai vine?

Am să-i invit și pe părinții mei.

Ce frumos! Suntem foarte bucuroși să îi întâlnim din nou. La ce oră să sosim la voi?

La ora 7 e bine?

Excelent. Cred că va fi o seară foarte plăcută.

Vocabular

ankomma, ankommer, ankom, ankommit	`an'kɔm:a, `an:'kɔm:ɛr, `an:'kɔm:, `an:'kɔm:it	a sosi
använda, använ|der, -de, -t	`an:'vɛn:da, `an:'vɛn:|dɛr, -dɛ, -t	a folosi; a întrebuința; a utiliza
bli, blir, blev, blivit	bli:, bli:r, ble:v, `bli:vit	a deveni, a se face
brev, -et, =	bre:v, -ɛt, =	scrisoare
dem	dɔm:, dɔm	pe ei; îi; pe ele; le
den	dɛn:, dɛn	pe el/ea; îl/o (genul comun, pentru lucruri)
det	dɛ:, dɛ	pe el/ea; îl/o (genul neutru)
dig	dɛj:, dɛj	pe tine; te
er	e:r, er	pe voi; vă
få, får, fick, fått	fo:, fo:r, fik:, fɔt:	a primi; a avea voie
föräld|er, -ern, -rar	fœ'ɛl:d|ɛr, -ɛɳ, -rar	părinte
giva/ge, ger, gav, gett	`ji:va/je:, je:r, gɑ:v, jet:	a da
gla|d, -tt, -da	gl|ɑ:d, -at:, `glɑ:da	bucuros
gåv|a, -an, -or	`go:v|a, -an, -ur	cadou, dar
gärna	`jæ:ɳa	cu plăcere
helg, -en, -er	hɛlj:, -ɛn, -ɛr	sfârșit de săptămână
henne	`hɛn:ɛ, ˌhɛnɛ	pe ea; o
honom	`hɔn:ɔm, ˌhɔnɔm	pe el; îl
hur dags?	'hʉ:ˌd̡ak:s	la ce oră?
igen	i'jɛn:	din nou; iarăși
inbjuda, inbjuder, inbjöd, inbjudit	`in:bjʉ:da, `in:bjʉ:dɛr, `in:'bjø:d, `in:'bjʉ:dit	a invita
kunna, kan, kunde, kunnat	`kɔn:a, kan:, `kɔn:dɛ, `kɔn:at	a putea
låna, låna|r, -de, -t	`lo:na, `lo:n|a, -dɛ, -t	a împrumuta (a lua cu împrumut)
mig	mɛj:, mɛj	pe mine, mă
mycket	`myk:ɛ	mult; foarte
nio	`ni:u, `ni:ɛ	nouă
när	næ:r	când

oss	ɔs:, ɔs	pe noi; ne
skola, skall/ska, skulle, skolat	`sku:la, skal:/skɑ:, `skɔl:ɛ, `sku:lat	a trebui
skriva, skriver, skrev, skrivit	`skri:va, 'skri:vɛr, skre:v, `skri:vit	a scrie
stund, -en, -er	stɔn:d, -ɛn, -ɛr	moment; scurt interval de timp
söndag, -en, -ar	'søn:da, -n	duminică
taga/ta, tar, tog, tagit	`tɑ:ga/tɑ:, tu:g, `tɑ:git	a lua
tro, -r, -dde, -tt	tru:, -r, `trud:ɛ, trut:	a crede
träffa, träffa|r, -de, -t	`trɛf:a, `trɛf:ar, -dɛ, -t	a întâlni
tänka, tänk|er, -te, -t	`tɛŋ:ka, 'tɛŋ:kɛr, `tɛŋ:k|tɛ, -t	a se gândi
under	'ɔn:dɛr, ˌɔndɛr	(temporal) în timpul
utmärkt	'ʉ:t'mær:kt	excelent
varsågod	vaʂɛ'gu:	te rog; vă rog
veck|a, -an, -or	`vek:|a, -an, -ur	săptămână
vem	vem:, vem	cine
vilja, vill, ville, velat	`vil:ja, vil:, `vil:ɛ, `ve:lat	a vrea; a voi
visa, visa|r, -de, -t	`vi:sa, `vi:sa|r, -dɛ, -t	a arăta
välkomna	`vɛl:'kɔm:na	bine veniți; bine venite

Explicații

1. Verbele modale

Verbele modale sunt o clasă de verbe tipice limbilor germanice. Un verb modal determină un alt verb, precizând modalitatea de înfăptuire a acțiunii acestuia (posibilă, obligatorie, interzisă etc.) sau atitudinea vorbitorului față de aceasta (dorință, obligație etc.) În limba suedeză, verbele modale sunt urmate de infinitivul scurt (f•rå **att**) al verbului pe care îl determină. În lecția de față, întâlnim verbele **att kunna** (*a putea*), **att vilja** (*a vrea*), **att skola** (*a trebui/a vrea*) și **att få** (*a avea voie*). Verbul **att skola** apare ca verb modal propriu-zis în expresia **Hur dags ska vi komma?** (*La ce oră să sosim?*). În propoziția **Jag ska visa det för dig om en stund** (*Am să îți arăt într-o clipă*), el este folosit ca verb auxiliar pentru exprimarea timpului viitor. Întrucât verbul deteminat este cel al cărui înțeles este principal, verbul modal se pronunță în mod normal neaccentuat.

Observații:

a) În limba suedeză contemporană, forma de prezent a verbului **skola** se pronunță fără **-l** final. În scriere, acesta poate fi însă, în mod opțional, marcat: **skall/ska**.

b) Verbul **att få** poate fi și verb noțional, însemnând *a primi*:

Du får en bok i gåva (*Primești o carte cadou*).

2. Forma de obiect a pronumelui personal

Când pronumele personal nu este subiect al propoziției, ci este fie obiect direct, fie precedat de o prepoziție, forma sa este cea de *obiect*, care, în cele mai multe cazuri, diferă de cea de subiect; astfel:

Subiect	Obiect	Subiect	Obiect
jag	**mig**	vi	**oss**
du	**dig**	ni	**er**
han	**honom**		
hon	**henne**	de	**dem**
den	**den**		
det	**det**		

Observație:

1. Pronumele **mig** și **dig** se pronunță [mɛj(:)], respectiv [dɛj(:)]. Unele persoane le ortografiază redând pronunția: [mej], respectiv [dej].
2. Pronumele **honom** se pronunță cu **o** scurt (și **n** lung în forma sa accentuată): [ˌhɔnɔm, ˋhɔn:ɔm].

3. Exprimarea viitorului

Verbul suedez nu are o formă proprie a timpului viitor. Pentru a exprima viitorul, se folosește:

– prezentul, atunci când momentul din viitor rezultă din context (exprimare posibilă și în limba română):

Vi kommer på söndag (*Venim duminică*).

– **tänker + infinitivul scurt**, atunci când viitorul este rezultatul imediat al intenției vorbitorului:

Jag tänker gå till min mor idag (*Am să mă duc astăzi la mama mea*).

– **ska + infinitivul scurt**, atunci când viitorul depinde de intenția vorbitorului:

Jag ska visa den för dig om en stund (*Am să ți-l arăt într-o clipă*).

Observație:

Din cele două exemple de mai sus, se poate observa și faptul că, în limba suedeză, **complementul de loc precede complementul de timp**, în timp ce, în limba română, ordinea acestora nu este strictă;

– **kommer + infinitivul lung**, atunci când viitorul nu depinde de intenția vorbitorului:

Jag tror att det kommer att bli en trevlig kväll (*Cred că va fi o seară plăcută*).

4. Zilele săptămânii sunt:

måndag	'mɔn:da	luni
tisdag	'tis:ta	marți
onsdag	'un:sta	miercuri
torsdag	'tuʂta	joi
fredag	'fre:da	vineri
lördag	'lœ:ɖa	sâmbătă
söndag	'søn:da	duminică

Observație:

Deși sunt substantive compuse, numele zilelor săptămânii în suedeză se pronunță cu accent tonic (și nu muzical). După cum se poate observa, litera **d** de la începutul cuvântului **dag** (din componența numelor zilelor săptămânii) se asimilează fonetic cu [t] atunci când se află lângă o consoană surdă.

5. Exprimarea orei se face cu ajutorul cuvântului **klocka** (prescurtat **kl.**, dar citit tot **klocka**), urmat de cifra ce indică ora respectivă: **klockan 8** (*ora 8*).

6. Când se face referire la o proximă zi a săptămânii, se folosește prepoziția **på**: **på torsdag** (*joi/joia care vine*).

7. În exclamații, după **vad**, adjectivul stă la forma de gen neutru: **Vad trevligt!** (*Ce frumos!*).

8. Verbul **att bli** are sensul de *a deveni*, *a se face*.
El poate fi întâlnit uneori cu formele sale mai vechi de infinitiv și prezent **bliva** și, respectiv, **bliver**.

9. Complementul indirect este introdus prin **till** și stă după obiectul direct:

Jag ger en gåva till min mor (*Îi dau un cadou mamei mele*).

În mod normal, el poate fi mutat înaintea acestuia, caz în care **till** dispare:

Jag ger min mor en gåva (*Îi dau mamei mele un cadou*).

10. Bra poate fi și adverb, însemnând *bine*: **det går bra** (*e/merge bine*).

11. Când **att** este marcă a infinitivului, **att** este pronunțat în mod normal [ɔ]: **välkomna att besöka** [ˈvɛlːˈkɔmːna ɔ beˈsøːka] (*bineveniți să vizitați*). Când însă introduce o propoziție subordonată, este pronunțat [at]: **Man kan se att bilen är ny**. [ˈman kan ˈseː at ˈbiːlɛn ɛ ˈnyː] (*Se poate vedea că mașina e nouă*).

12. Adverbul **mycket** înseamnă *mult(ă)*. El poate servi la formarea superlativului absolut al adjectivelor și adverbelor: mycket vacker (*foarte frumos/frumoasă*), **mycket bra** (*foarte bun/bun(ă)/foarte bine*).

13. Numeralul **nio** (*nouă*) are două pronunții posibile: [ˈniːu] și [ˈniːɛ]. Cea mai des folosită în vorbirea curentă este [ˈniːɛ].

Exerciții

9.1 *Înlocuiți cuvintele scrise cursiv cu pronumele personale corespunzătoare în forma de obiect*:
1. De träffar den nye läraren varje dag. 2. Ser du havet? 3. Jag använder tvättmaskinen varje vecka. 4. Hon är på besök hos sina syskon. 5. När skriver du brev till din mor?

9.2 *Traduceți în limba suedeză*:
1. Am să mă duc la Stockholm sâmbătă. 2. Dacă vrei și dacă nu e prea mult, poți să ne scrii scrisori în fiecare săptămână. 3. Dacă poți veni, o să fie o seară foarte plăcută. 4. Pot să folosesc bicicleta ta? 5. Desigur.

Lektion 10 (tio)

Jag **hör** människor som sjunger.
Jag hör **sjungande** människor.

Ser du de barn som leker?
Ser du de lekande barnen?

Kom ni hit **till fots**?
Kom ni **hit** gående?

Vi **måste** lyssna **på** den person som talar.
Vi måste lyssna på den talande personen.

Vad trevligt det är att sitta i solen som skiner!
Vad trevligt det är att sitta i den skinande solen!

Linus studerar på universitetet.
Linus är studerande.

Lecția 10

Aud oameni care cântă.
Aud oameni cântând.

Îi vezi pe copiii care se joacă?

Ați venit aici pe jos?

Trebuie să o ascultăm pe persoana care vorbește.

Ce frumos e să stai în/la soarele care strălucește.
Ce frumos e să stai în/la soarele strălucind/care strălucește.

Linus studiază la universitate.
Linus este student.

Vocabular

fot, -en, fötter	fuːt, -ɛn, ˈføtːɛr	picior (de la gleznă în jos)
till fots	til ˈfuːts	pe jos
hit	hiːt	încoace (adverb de direcție)

höra, hör, -de, -t	\`hœ:ra, hœ:r, \`hœ:ɖɛ, hœʈ:	a auzi
lyssna, lyssna|r, -de, -t (på…)	\`lʏs:na, \`lʏs:na|r, -dɛ, -t	a asculta
måste	\`mɔs:tɛ	trebuie
person, -en, -er	pæ'ʂu:n, -ɛn, -ɛr	persoană
sjunga, sjunger, sjöng, sjungit	\`ʃøŋ:a, 'ʃøŋ:ɛr, ʃøŋ:, \`ʃøŋ:it	a cânta
skina, skiner, sken, skinit	\`ʃi:na, 'ʃi:nɛr, ʃe:n, \`ʃi:nit	a străluci; a radia
sol, -en, -ar	su:l, -ɛn, \`su:lar	soare
tala, tala|r, -de, -t	\`tɑ:la, \`tɑ:la|r, -dɛ, -t	a vorbi
tio	\`ti:u, \`ti:ɛ	zece
studerande, -n, =	stʉ\`de:randɛ, -n, =	student
universitet, -et =	ʉnivæʂi'te:t, -ɛt, =	universitate

Explicații

1. **Participiul prezent al verbului** corespunde în limba română gerunziului (**sjungande barn** *copii cântând/copii care cântă*). În limba suedeză, el se formează cu ajutorul terminației **-ande** în cazul verbelor terminate în **-a** neaccentuat (grupa I) sau în consoană (grupa a II-a și o parte din cele de grupa a IV-a), și **-ende** pentru cele terminate în vocală accentuată (toate verbele din grupa a III-a și unele din grupa a IV-a). La verbele din grupa I, vocala **-a** în care se termină rădăcina se asimilează cu vocala terminației:

I	arbet**ande**
II	tänk**ande**
III	bo**ende**
IV	skriv**ande**

Participiul prezent poate fi și substantivizat, ca, de exemplu, **studerande, -n, =** care este sinonim cu **student, -en, -er** (*student*) sau **leeende, -t, -n** (*zâmbet*).

2. Un alt verb modal este **måste** (*a trebui, a fi necesar*). Acesta se deosebește de celelalte verbe modale prin aceea că nu are formă de infinitiv.

3. Substantivul **fot** (*picior*) are *umlaut* la plural, dar nu primește accent muzical, deși are terminația de plural **-er**: fötter ['føt:ɛr]. Expresia **till fots** (*pe jos*) este construită cu forma de genitiv a substantivului (terminată în **-s**).

4. Ca și **nio** (*nouă*), **tio** (*zece*) are două pronunții posibile: [\`ti:u, \`ti:ɛ]. În vorbirea curentă, este preferată varianta [\`ti:ɛ].

Exerciții

10.1 *Transformați propozițiile ce conțin verbul scris cursiv în determinanți conținând verbe la participiul prezent*:

1. Jag hör en bil som åker. 2. På mattan sitter två pojkar som leker. 3. Han är en människa som tänker. 4. Jag har en vän som bor i Stockholm. 5. Hon studerar vid Uppsala universitet.

10.2 *Traduceți în limba suedeză*:

1. Trebuie să veniți pe jos. 2. Îi întâlnesc în fiecare zi la ora 10. 3. Îmi place să stau pe canapea, în camera de zi, citind o carte. 4. Cine e omul care stă în picioare? 5. Ea locuiește cu părinții ei.

Lektion 11 (elva)

Klockan är redas åtta

Micke väntar **på** sin flickvän.
Han väntar **vid** ingången till **Stockholms** central station.

Micke tittar **på** sin klocka.

Klockan är sju.
Klockan är tio minuter över sju.
Klockan är halv åtta.
Klockan är fem minuter över halv åtta.
Klockan är kvart i åtta.
Klockan är fem minuter i åtta.
Klockan är redan kl. åtta.

Plötsligt ringer **Mickes** mobil.

"Hej, det är Sanna! Men vad gör du då?"
"Jag står och väntar på dig vid ingången."
"Vad säger du? Det är **oväsen** och jag kan inte höra dig så bra."
"Jag befinner mig vid ingången till järnvägsstationen."
"**Vilken** av dem?"
"Jag har inte kollat. Jo, det är ingången från Gamla Stan."
"Jag väntar vid ingången från **41:ans** hållplats."
"**Beklagar**. Jag kommer **till dig strax**."

Lecția 11

E deja ora opt

Micke își așteaptă prietena.
El așteaptă la intrarea în gara centrală din Stockholm.

Micke se uită la ceas.

E ora șapte.
E șapte și zece.
E șapte și jumătate.
E opt fără douăzeci și cinci.
E opt fără un sfert.
E opt fără cinci.
E deja ora opt.

Deodată sună telefonul mobil al lui Micke.

– Bună, sunt Sanna! Dar ce tot faci?
– Stau și te aștept la intrare.
– Ce spui? E zgomot și nu te pot auzi așa de bine.
– Sunt la intrarea în gară.
– La care dintre ele?
– N-am verificat. Păi, intrarea dinspre orașul vechi.
– Eu aștept la intrarea dinspre stația lui 41.
– Îmi pare rău. Vin imediat la tine.

Vocabular

beffina sig, befinner, befann, befunnit	be'fin:a sɛj, be'fin:ɛr, be'fan:, be'fən:it	a se afla, a se găsi
beklaga, beklaga|r, -de, -t	bɛ'klɑ:ga, bɛ'klɑ:ga|r, -dɛ, -t	a regreta; a-i părea rău
buss, -en, -ar	bʊs:, -ɛn, `bʊs:ar	autobuz
central, -t, -a	sen'trɑ:l, -t, -a	central
elva	`ɛl:va	unsprezece
ett|a, -an, -or	`et:|a, -an, -ur	unu (numeral substantivizat)
fyrtio	`fœţ:i	patruzeci
göra, gör, gjorde, gjort	`jœ:ra, gœ:r, `ju:ɖɛ, ju:ţ/juţ:	a face
hållplats, -en, -er	`hɔl:'plat:s, -ɛn, -ɛr	stație (a unui mijloc de transport în comun)
halv	hal:v	jumătate (de oră)
i	i:, i	(în exprimarea orei) înainte de (ora...)
ingång, -en, -ar	`in:'gɔŋ:, -ɛn, -ar	intrare
järn, -et	jæ:ɳ, -ɛt	fier
järnvägsstation, -en, -er	`jæ:ɳvɛkssta'ɧu:n, -ɛn, -ɛr	gară
kvart, -en, -ar	kvaţ:, -ɛn, -ar	sfert (de oră)
Micke	`mik:ɛ	nume masculin (diminutiv de la Mikael)
minut, -en, -er	mi'nu:t, -ɛn, -ɛr	minut
mobil, -en, -er	mu'bi:l, -ɛn, -ɛr	(fam.) (telefon) mobil
mobiltelefon	mu`bi:ltele'fo:n, -ɛn, -ɛr	telefon mobil
oväsen	`u:'vɛ:sɛn	zgomot; gălăgie
plötslig, -t, -a	pløt:sli, -t, -ga	subit; care are loc dintr-o dată
redan	`re:dan	deja
ringa, ring|er, -de, -t	`riŋ:a, 'riŋ:ɛr, `riŋ:dɛ, riŋ:t	a suna
Sanna	`san:a	nume feminin (diminutiv de la Susanna)
station, -en, -er	sta'ɧu:n, -ɛn, -ɛr	gară
strax	strak:s	imediat; de îndată

säga, säger, sade, sagt	`sɛj:a, 'sɛj:ɛr, sɑ:, sak:t	a spune; a zice
vid	vi:d, vi, ve	la
vilk|en, -et, -a	`vil:k|ɛn, -ɛt, -a	care (dintre)
vänta, vänta|r, -de, -t (på...)	`vɛn:ta, `vɛn:ta|r, -dɛ, -t (pɔ...)	a aştepta
över	'ø:vɛr, ˌøvɛr	(în exprimarea orei) după (ora...)

Explicaţii

1. Numeralul cardinal

Până la această lecţie, au fost prezentate numeralele cardinale de la 1 la 11. 12 în limba suedeză este **tolv**. Numeralele de la 13 la 19 sunt derivate din cele de la 3 la 9 cu ajutorul sufixului **-ton**, iar 20, 30 ...90 sunt derivate cu sufixul **-tio**, pronunţat [t:i]:

0	noll	nɔl:
1	en, ett	en:, ɛt:
2	två	tvo:
3	tre	tre:
4	fyra	`fy:ra
5	fem	fɛm:
6	sex	sɛk:s
7	sju	ʃu:
8	åtta	`ɔt:a
9	nio	`ni:u (`ni:ɛ)
10	tio	`ti:u (`ti:ɛ)
11	elva	`ɛl:va
12	tolv	tɔl:v
13	tretton	`trɛt:ɔn
14	fjorton	`fju:ʈɔn
15	femton	`fɛm:tɔn
16	sexton	`sɛk:stɔn
17	sjutton	`ʃɵt:ɔn
18	arton	`ɑ:ʈɔn
19	nitton	`nit:ɔn
20	tjugo	`ɕu:gu

21	tjugoen/tjugoett	`ɕu:(gu)'en:/`ɕu:(gu)'ɛt:
22	tjugotvå	`ɕu:(gu)'tvo:
25	tjugofem	`ɕu:(gu)'fɛm:
30	trettio	`trɛt:i
40	fyrtio	'fœʈ:i
50	femtio	'fɛm:ti
60	sextio	'sɛk:sti
70	sjuttio	'ʃɵt:i
80	åttio	'ɔt:i
90	nittio	'nit:i
100	hundra	'hɵn:dra
101	hundraett	hɵndra'ɛt:
120	hundratjugo	hɵndra'ɕu:gu
1000	tusen	'tu:sɛn
2000	två tusen	`tvo: 'tu:sɛn
2002	tvåtusentvå	`tvo:tusɛn'tvo:
1 000 000	en miljon	en milj'u:n
1 000 000 000	en miljard	en milj'ɑ:ʈ

Din tabel, se poate observa faptul că 40 (*fyrtio*) se pronunţă ['fœʈ:i], precum şi că multiplii lui 10 se pronunţă cu accent tonic, deşi sunt cuvinte compuse. **O** cu accent tonic se pronunţă ca şi numeralele cuprinse între 101 şi 199.

Numeralul *unu* are două variante în funcţie de gen, dar este întotdeauna **-ett** atunci când se află la sfârşit într-un numeral compus: **hundraett** (*o sută unu/una*).

De reţinut, de asemenea, că, dacă dorim să scriem în litere un numeral cardinal compus, acesta se scrie într-un singur cuvânt, oricât de lung ar fi:

2 123 547 – **tvåmiljonerhundratusentjugotrefemhundrasju.**

Anii între 1000 şi 2000 se exprimă folosind multiplii lui 100:

i året 1995 (nitton\|hundra\|nittio\|fem) (*în anul 1995*),

dar:

i året 2002 (två\|tusen\|två) (*în anul 2002*).

2. Exprimarea orei

Aşa cum am văzut în lecţia precedentă, ora fixă se exprimă cu ajutorul substantivului **klocka** în forma cu articol hotărât **klockan** (notat prescurtat **kl.**), urmat de valoarea orei:

kl. 11 (elva) (*ora 11*)
Klockas är 11 (*Este ora 11*).

Referitor la minute, termenilor *fără*, respectiv *și* din limba română le corespund în limba suedeză **i**, respectiv **över**. Ca și în română, substantivul *minute* (**minuter**) poate fi omis, fiind subînțeles.

Important!

Spre deosebire de română, ordinea este inversă: mai întâi se exprimă valoarea minutelor și apoi valoarea orei:
Det är...

fem (minuter) i nio	*nouă fără cinci (minute)*
sju (minuter) över fyra	*patru și cinci (minute)*
tio i åtta	*opt fără zece*
tjugofem över två	*două și douăzeci și cinci.*
fem i halv tre	

Sfert se spune **kvart**:

kvart i sex	*șase fără un sfert*
kvart över elva	*unsprezece și un sfert*
Jag kommer om en kvart.	*Vin peste un sfert de oră.*

Jumătate se spune **halv**. Spre deosebire de limba română (și asemănător cu limba germană), în limba suedeză **halv** se folosește fără prepoziție și este urmat de ora imediat următoare (exprimând ideea că a trecut doar jumătate din ora imediat următoare):

halv tre	*două și jumătate*
halv tolv	*unsprezece și jumătate.*

În limba suedeză, se poate lua ca punct de referință pentru exprimarea orei nu doar ora fixă, ci și jumătatea de oră:

fem i halv nio	*opt și douăzeci și cinci.*

Cât e ceasul? se spune **Vad är klockan?**.
La ora... se spune **klockan...** , deci fără a adăuga vreo prepoziție:

Jag kommer kl. sju (*Vin la ora șapte*).

3. Cazul genitiv

Cazul genitiv este cazul posesiei. Substantivul care denumește posesorul are, în limba suedeză, o formă diferită de forma de bază, prin aceea că primește terminația **-s**. Această terminație se adaugă după toate eventualele terminații de plural sau articole. Substantivul ce denumește obiectul posedat nu mai primește articol hotărât:

Mickes mobil (*telefonul mobil al lui Micke*)
pojkarnas cyklar (*bicicletele băieților*)

Important!

Adjectivul ce urmează unui substantiv în genitiv stă întotdeauna la forma de plural (ca după pronumele posesiv):

lärarens gamla föräldrar (*bătrânii părinți ai profesorului*).

Atunci când substantivul este precedat și de un alt determinant (de exemplu, un pronume posesiv), terminația de genitiv se atașează doar substantivului:

min väns hund (câinele prietenului meu).

Observații:

a) Substantivele terminate în **-s**, **-x** sau **-z** nu primesc terminația **-s**, cazul genitiv rezultând din context:

Lars bror (*fratele lui Lars*).

Totuși uneori poate fi marcat, opțional, printr-un apostrof plasat după **s**-ul final, în special în cazurile în care substantivul nu este deja cunoscut cititorului, acesta neputând deduce dacă **s**-ul final face parte din nume sau este marca genitivului:

Janssens' väska (*geanta lui Janssens*).

b) Spre deosebire de alte limbi germanice, suedeza nu are și un așa-numit "genitiv prepozițional" (care este format cu ajutorul unei prepoziții: "of" în engleză, "von" în germană, "van" în olandeză...). Prepoziția suedeză **av** exprimă genitivul în foarte rare cazuri: **kung av Sverige** (*rege al Suediei*). Mai des pot fi întâlnite prepoziții având sensul de bază îndepărtat de cel al posesiei, exprimând în anumite construcții cazul genitiv:

en vän till Hasse (*un prieten* [*de-*]*al lui Hasse*).

4. Numerale substantivizate

Un numeral poate fi folosit și singur, atunci când face parte dintr-o numerotare și când substantivul la care se referă este subînțeles:

Vi kommer med 41:an (fyrtioettan) (*Venim cu autobuzul/tramvaiul 41*).
Jag bor på 2:an (tvåan) (*Eu locuiesc la etajul 2*).

(*Observație*: În Suedia, parterul este numerotat ca fiind etajul 1.)

5. Diateza reflexivă a verbului este mai rar folosită în limba suedeză decât în limba română. Ea se formează adăugând după verb pronumele reflexiv. Acesta are o formă proprie doar pentru persoana a III-a singular și plural: sig [sɛj:, sɛj]. La persoana I și a II-a, acesta are aceeași formă cu pronumele personal în forma de obiect:

befinna sig	*(a se afla, a se găsi)*
Jag befinner mig i Örebro.	*Eu mă aflu în Örebro.*
Du dig	*Tu te afli*

Han sig	*El se află*
Vi oss	*Noi ne aflăm*
Ni er	*Voi vă aflați*
De sig	*Ei se află*

6. Adverbe derivate din adjective
Forma de neutru singular a unui adjectiv poate fi folosită cu rolul de adverb:

Plötsligt ringer Mickes mobil (*Deodată sună telefonul mobil al lui Micke*).
De sjunger högt (*Ei cântă tare*).

7. Un alt pronume nehotărât este **vilken**, însemnând *care* (dintre mai mulți). Formele lui sunt:

Singular		Plural
comun	neutru	
vilken	**vilket**	**vilka**

8. În vorbirea curentă, subiectul **jag** este uneori omis, atunci când este subînțeles:

Beklagar! (*Îmi pare rău!/Regret!*)
Kommer strax! (*Vin imediat!*)

Exerciții

11.1 *Scrieți în cuvinte următoarele numerale*:
a) 43 b) 1001 c) 4995 d) 11 e) (år) 1998 f) 2012

11.2 *Traduceți în limba suedeză*:
1. casa lui Hasse 2. tablourile Prințului Eugen 3. casa părinților mei 4. cărțile suedeze ale fratelui meu 5. noii studenți ai universității noastre

11.3 *Traduceți în limba suedeză*:
1. Scuzați-mă, îmi puteți spune cât este ceasul? 2. Este șapte și douăzeci și cinci. 3. Este nouă fără un sfert. 4. Este ora douăsprezece. 5. – Vin la șase fără zece. – Cu ce autobuz? – Cu (autobuzul nr.) 5.

Lektion 12 (tolv)

Jag tänker besöka Gamla Stan

"Vädret är härligt idag. Himlen är blå och man **kan inte se något** moln. Jag **tänker** gå ut och besöka Gamla Stan."

"Det är en jättebra idé. Om du har tid, kan du gå **till fots** och se många vackra och **intressanta** platser."

"Vad tycker du att jag måste se?"

"Ju, det är **Kungliga slottet**, Storkyrkan, **Riksdagshuset**, Stadshuset..."

"Finns **alla** i Gamla Stan?"

"Ja, det **gör** de. Dessutom, om du **hinner göra** det under bara en dag, **vore** det **värt** att se **Nordiska** museet, Wasavarvet, Skansen och Millesgården. De finns inte i Gamla Stan, men man kan ta bussen eller **båten för att** komma dit genast."

"Var ligger Nordiska museet?"

"Den ligger **på** Djurgården, ganska nära till Skansen."

"**Även om** det är fint väder, händer det att det börjar regna nästan varje dag. **Särskilt på eftermiddagarna**. Det är bra att ha en paraply med dig. Om du inte har en, hittar du en i hallen."

"Tack, du är jättesnäll. Men jag har min **egen paraply**."

Lecția 12

Am să mă duc să vizitez orașul vechi

– Vremea e frumoasă astăzi. Cerul e albastru și nu se vede nici un nor. Am să ies să vizitez orașul vechi.

– E o idee excelentă. Dacă ai timp, poți să mergi pe jos și să vezi multe locuri frumoase și interesante.

– Ce crezi că ar trebui să văd?

– Păi, Palatul Regal, Biserica Mare, Parlamentul, Primăria...

– Toate se află în orașul vechi?

– Da, așa e. Pe lângă asta, dacă ai timp în cursul unei singure zile, ar merita să vezi Muzeul Nordic, Șantierul Naval Wasa, Skansen (Muzeul Satului) și Grădina (sculptorului) Carl Mille. Ele nu se află în orașul vechi, dar se poate lua autobuzul sau vaporul ca să ajungi imediat la ele.

– Unde se află Muzeul Nordic?

– Este în cartierul Djurgården, destul de aproape de Skansen.

– Chiar dacă e timp frumos, se întâmplă să plouă aproape în fiecare zi. Mai ales după-amiaza. Ar fi bine să ai o umbrelă la tine. Dacă nu ai, găsești una în hol.

– Mulțumesc, ești foarte drăguț. Dar am umbrela mea (proprie).

Vocabular

all, -t, -a	al:, -t, ˋal:a	tot(ul); toți/toate
befinna sig, befinner sig, befann sig, befunnit sig	be'fin:a sɛj, be'fin:ɛsɛj, be'fan: sɛj, be'fun:it sɛj	a se găsi; a se afla
buss, -en, -ar	bʊs:, -ɛn, ˋbʊs:ar	autobuz
båt, -en, -ar	bo:t, -ɛr, ˋbo:tar	ambarcațiune; vapor
börja, -r, -de, -t	ˋbœr:ja, -r, -dɛ, -t	a începe
dessutom	dɛsˋʉ:tɔm	pe lângă asta; mai mult
dit	di:t	(într-)acolo (adverb de direcție)
Djurgården	ˋju:r'go:ɖɛn	Djurgården (cartier în Stockholm)
eftermiddag, -en, -ar	ˋɛf:tɛr'mid:a, -n, -ar	după-amiază; după-masă
eg|en, -et, -na	ˋe:g|ɛn, -ɛt, -na	propriu
fin, -t, -a	fi:n, -t, ˋfi:na	foarte frumos; excelent
genast	ˋje:nast	imediat; de îndată
gå ut, går ut, gick ut, gått ut	go'ʉ:t, gɔr'ʉ:t, jik'ʉ:t, gɔt'ʉ:t	a ieși
hinna, hinner, hann, hunnit	ˋhin:a, 'hin:ɛr, han:, ˋhʊn:it	a reuși să se încadreze într-un interval de timp; a apuca să
hitta, hitta|r, -de, -t	ˋhit:a, ˋhit:a|r, -dɛ, -t	a găsi
hända, hän|der, -de, -t	ˋhɛn:da, 'hɛn:dɛr, ˋhɛn:dɛ, hɛn:t	a se întâmpla
härlig, -t, -a	ˋhæ:|li, -t, -ga	superb
idag, i dag	i:'dɑ:	astăzi
intressant, -a	intrɛ'san:t, -a	interesant
jätte-	ˋjɛt:ɛ-	(prefix) foarte
kung, -en, -ar	kʊŋ:, -ɛŋ, ˋkʊŋ:ar	rege
kunglig, -t, -a	ˋkʊŋ:li, -t, -ga	regal
kyrk|a, -an, -or	ˋɕyr:k|a, -an, -ur	biserică
muse|um, -et, -er	mʉˋse:ʊm, -ɛt, -ɛr	muzeu
Norden	'nu:ɖɛn	Țările Nordice (Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda, Islanda)
nordisk, -t, -.a	'nu:ɖisk, -t, -a	nordic
nu	nʉ:	acum

nära	ˋnæ:ra	aproape (cu sens spațial)
paraply, -n, -er	para'plʏ:, -n, -er -ɛt, -n	umbrelă
plats, -en, -er	plat:s, -ɛn, ˋplat:sɛr	loc
Riksdag, -en	'rik:sta, -n	Parlamentul (Suedez)
Riksdagshuset	ˋrik:stas'hʉ:sɛt	Clădirea Parlamentului (Suedez)
sig	sɛj:, sɛj	se (pronume reflexiv)
Skansen	'skan:sɛn	Muzeul Satului (din Stockholm)
slott, -et, =	slɔt:, -ɛt, =	palat; castel
särskil|d, -t, -da	ˋsæ'ɧil:|d, -t, -da	deosebit
tid, -en, -er	ti:d, -ɛn, ˋti:dɛr	timp
tro, tror, trodde, trott	tru:, tru:r, ˋtrud:ɛ, trut:	a crede
tyck|a, -er, -te, -t	ˋtyk:a, 'tyk:ɛr, ˋtyk:tɛ, tyk:t	a crede
var	vɑ:r	unde
varv, -et, =	var:v, -ɛt, =	șantier naval
Vasa	ˋvɑ:sa	(Gustav) Vasa (rege al Suediei)
Wasavarvet	ˋvɑ:saˋvar:vɛt	Șantierul Naval Wasa
väd|er, -ret	'vɛ:d|ɛr, -rɛt	vreme (condiții atmosferice)
även (om...)	ˋɛ:vɛn (ɔm...)	chiar (dacă...)

Explicații

1. O regulă gramaticală importantă se referă la ordinea cuvintelor din propozițiile subordonate. Și anume: în propozițiile subordonate, **negația stă întotdeauna înaintea verbului**:

   Om du inte har en paraply, hittar du en i hallen (*Dacă nu ai o umbrelă, găsești una în hol*).

   (În propozițiile regente, negația stă înainea verbului: **Jag har inte tid** [*Nu am timp*].)

2. În limba suedeză, se poate răspunde scurt la întrebări, însă nu doar prin **ja** sau **nej**. Prin **ja** sau **nej** se poate răspunde doar în mod excepțional, când schimbul de replici este foarte rapid, altfel răspunsurile sunt considerate

nepoliticoase. Prezența unui verb și a pronumelui **det** sunt neapărat necesare. Regula răspunsurilor scurte este următoarea:

– Verbele **vara, ha**, verbele **modale** și cele **auxiliare** se repetă:

"**Är du rumänsk**?" (– *Ești român?*)
"**Ja, det är jag.**" (– *Da.*)
"**Har du tid**?" (– *Ai timp?*)
"**Ja, det har jag.**" (– *Da.*)
"**Kan du komma**?" (– *Poți să vii?*)
"**Ja, det kan jag.**" (– *Da.*)
"**Ska du bo där**?" (– *Ai să locuiești acolo?*)
"**Ja, det ska jag.**" (– *Da.*)

– Restul verbelor sunt înlocuite în răspunsurile scurte de către verbul **göra** (*a face*):

"**Studerar du svenska**?" (– *Studiezi limba suedeză?*)
"**Ja, det gör jag.**" (– *Da.*)

Același model este urmat și în răspunsurile scurte la întrebările cu pronume interogativ:

"**Vem bor här**?" (– *Cine locuiește aici?*)
"**Det gör jag.**" (– *Eu.*)

3. Verbul **att hinna** înseamnă *a avea timp să* sau, în stilul familiar, *a apuca să*. El este urmat de infinitivul scurt, ca și verbele modale:

Jag hinner inte komma idag (*Nu mai apuc să vin azi*).

4. Articolul hotărât proclitic (care precedă substantivul) poate fi omis atunci când substantivul și adjectivul ce îl precedă alcătuiesc o sintagmă des folosită sau un nume propriu. În acest caz, articolul hotărât enclitic (adăugat la sfârșitul substantivului) se păstrează:

Nordiska museet (*Muzeul Nordic*)
Kungliga slottet (*Palatul Regal* [*din Stockholm*])
Svenska regeringen (*Guvernul Suedez*)
Svenska institutet (*Institutul* [*Cultural*] *Suedez*)

Dacă sintagma nu alcătuiește un nume sau nu este des folosită, articolul hotărât proclitic se menține:

Den australiska regeringen (*Guvernul Australian*).

5. Verbul **vara** (*a fi*) are o formă proprie de condițional: **vore**. Prin urmare, el nu formează condiționalul cu ajutorul auxiliarului **skulle**, ca celelalte verbe:

Det vore värt att se Nordiska museet (*Ar merita să vezi Muzeul Nordic*).

6. Pronumele nehotărâte **all, allt, alla** corespund pronumelor nehotărâte românești *tot(ul)* (**all, allt**) și, respectiv, *toți* (**alla**).

7. Pronumele **ege|n, -et, -na** propriu face excepție de la regula generală, conform căreia, după un pronume posesiv, un adjectiv sau un pronume folosit adjectival (adică precedând un substantiv) trebuie să aibă forma de plural. Cu alte cuvinte, **eg|en, -et, -na** se acordă, ca și corespondentul lui din limba română, cu substantivul pe care îl determină:

din egen paraply (*propria ta umbrelă*)
mitt eget hus (*propria mea casă*)
hans egna tavlor (*propriile lui tablouri*)

8. **Även om** înseamnă *chiar dacă* și introduce o propoziție concesivă:

Även om det är fint väder, kan det hända att det blir regn (*Chiar dacă e timp frumos, se poate întâmpla să plouă*).

9. Adjectivul **särskild** (*deosebit*), în forma sa de neutru singular, poate fi folosit ca adverb. Neutrul singular al adjectivelor terminate în **-d** se formează înlocuind pe **-d** cu terminația **-t**:

Det händer ingeting särskilt idag (*Azi nu se întâmplă nimic deosebit*).
Museet är värt att se (*Muzeul merită văzut*).

10. O acțiune repetată într-o anumită zi a săptămânii sau într-o anumită parte a fiecărei zile se exprimă cu ajutorul prepoziției **på** și a numelui zilei sau, respectiv, părții din zi, la forma de plural, cu articol hotărât. În cazul zilelor săptămânii, articolul hotărât este opțional.

Det regnar på eftermiddagarna (*Plouă după-amiaza*) (în general);
Jag har kurs i svenska på torsdagarna (*Am curs de suedeză în fiecare joi/joia*).

11. Verbul **att ligga** se poate referi la obiecte sau orașe, cu sensul de *a se afla*.

12. Când un nume geografic este reprezentat de o insulă (sau un arhipelag) localizarea se face cu ajutorul prepoziției **på**:

Visby ligger på Gotland. ([*Orașul*] *Visby se află în Insula Gotland*).
De är på semester på Filippinerna (*Ei sunt în concediu în Filipine*).

Cum multe cartiere din Stockholm sunt insule, regula se aplică și în cazul lor:

Nordiska museet ligger på Djurgården (*Muzeul Nordic se află în* [*cartierul*] *Djurgården*).

13. **Går det bra**? corespunde întrebării în stil familiar "E bine?/Merge bine?". Afirmația corespunzătoare este "**Det går bra**".

14. Verbul **att tro (att...)** (*a crede* [*că...*]) cere forma de viitor cu **kommer att**:

> **Jag tror att det kommer att bli en trevlig kväll** (*Cred că va fi o seară plăcută*).

15. Adjectivul **intressant** (*interesant*) prezintă particularitatea de a nu avea primul "e", prezent în forma sa din română și din alte limbi.

16. Numele regelui **Gustav Vasa** se ortografiază în general cu inițiala **V**, dar în numele șantierului naval el apare ortografiat cu **W**.

Exerciții

12.1 *Transformați propozițiile principale următoare în propoziții secundare introduse prin* ***Han säger att...***:

1. Han kan inte komma idag. 2. Han kan inte komma på besök. 3. Det finns ingenting i källaren. 4. Ingen katt ligger under bordet. 5. Han pratar svenska bara lite grand.

12.2 *Răspundeți scurt, afirmativ și negativ, la următoarele întrebări*:

1. Har du eget rum? 2. Är de studerande? 3. Pratar hon rumänska? 4. Måste du gå nu? 5. Kan du vänta lite?

12.3 *Traduceți în limba suedeză*:

1. – Vrei să vii cu noi? – Da, cu plăcere. 2. – Când sunteți în oraș? – Numai sâmbăta și duminica. Dar mergem chiar dacă plouă. 3. Cred că va fi o lecție interesantă.

Lektion 13 (tretton)

De här byxorna är dyrare än de där

"God dag. Jag **skulle vilja** köpa ett par byxor."

"Javisst. Vilken storlek?"

"Min storlek är 39 (trettionio)."

"Du kan titta på dem som hänger där. Vi har flera slags byxor i din storlek."

"De här är **dyrare** är **de där**, eller hur?... Jag **skulle vilja** titta på **de** där. Den är **vackrare**, tycker jag. Och de är **billigare**, också."

"De här byxorna ser lite för långa ut. Har ni ett **annat** par i **samma** mönster? Några **kortare**?"

"Nej, tyvärr. De är de **kortaste** som vi har. Men jag tror att de krympar i tvätten, i alla fall."

"Ja, men jag **skulle hellre** köpa **de här vita byxorna**, ändå. De **ser mycket** bra ut."

"Javisst. De har blixtlås och är **mera praktiska**."

"Jag skulle vilja prova dem. Finns det ett provrum?"

"Det finns **förstås** ett provrum. Det är där, **bredvid** kassan.

Tack, jag kommer strax."

(Om några minuter.)

"De är **jättebra**. Jag tar dem."

"Varsågod. Du betalar vid kassan."

Lecția 13

Pantalonii aceștia sunt mai scumpi decât aceia

– Bună ziua. Aș dori să cumpăr o pereche de pantaloni.

– Desigur. Ce măsură?

– Măsura mea este 39.

– Vă puteți uita la aceia care atârnă acolo. Avem mai multe feluri de pantaloni de măsura ta.

– Aceștia sunt mai scumpi decât aceia, nu-i așa?... Aș dori să mă uit la cei de acolo. Sunt mai frumoși, mi se pare. Și sunt și mai ieftini.

– Pantalonii aceștia par puțin cam lungi. Aveți o altă pereche cu același model? Unii mai scurți?

– Nu, din păcate. Sunt cei mai scurți pe care îi avem. Dar cred că oricum intră la spălat.

– Da, dar aș prefera totuși să cumpăr pantalonii aceștia albi. Arată foarte bine.

– Desigur. Au fermoar și sunt mai practici.

– Aș dori să îi probez. Este o cabină de probă?

– Sigur că da. Este acolo, lângă casă.

– Mulțumesc, mă întorc imediat.

(După câteva minute)

– Sunt foarte buni. Îi iau.

– Vă rog. Plătiți la casă.

Vocabular

betala, betala|r, -de, -t	be'tɑ:la|r, -dɛ, -t	a plăti
bredvid	bre'vi:d, `bre:'vi:d	lângă; alături (de)
byx|a, -an, -or	`bʏk:s|a, -an, -ur	pantalon
fall, -et, =	fal:, -ɛt, =	caz
för	fœ:r	prea
föredra, föredrar, föredrog, föredragit	`fœ:rɛ'drɑ:, `fœ:rɛ'drɑ:r, `fœ:rɛ'dru:g, `fœ:rɛ'drɑ:git	a prefera
hellre	'hɛl:rɛ	mai curând; mai degrabă (în sens modal)
javisst	ja'vis:t	desigur; bineînțeles
kass|a, -an, -or	`kas:|a, -an, -ur	casă (pentru plăți)
kort, -a	kɔṭ:, `kɔṭ:a	scurt
krympa, krymp|er, -te, -t	`krʏm:pa, 'krʏm:pɛr, `krʏm:ptɛ, krʏm:pt	a intra la apă
köpa, köp|er, -te, -t	`çø:pa, `çø:ptɛ/`çøp:tɛ, çø:pt/çøp:t	a cumpăra
lite	`li:tɛ	puțin (adverb)
mönst|er, -ret, =	'møn:st|ɛr, -rɛt, =	model; tipar
par, -et, =	pɑ:r, -ɛt, =	pereche
praktisk, -t, -a	'prak:tisk, -t, -a	practic
prova, prova|r, -de, -t	`pru:va, `pru:va|r, -dɛ, -t	a proba
provrum, -met, =	`pru:v'rɵm:, -ɛt, =	cabină de probă
samma	`sam:a	același; aceeași; aceiași; aceleași
se ut, ser ut, såg ut, sett ut	se:'ʉ:t, ser'ʉ:t, sog'ʉ:t, set'ʉ:t	a arăta; a avea aspectul
snäll, -t, -a	snɛl:, -t, `snɛl:a	drăguț; amabil
storlek, -en, -ar	`stu:'ɭe:k, -ɛn, -ar	mărime; măsură
tvätt, -en, -ar	tvɛt:, -ɛn, `tvɛt:ar	spălare; spălat
tycka, tyck|er, -te, -t	`tʏk:a, 'tʏk:ɛr, `tʏk:tɛ, tʏk:t	a fi de părere; a considera
tyvärr	tʏ'vær:	din păcate; din nefericire
vit, -t, -a	vi:t, vit:, `vi:ta	alb
ändå	`ɛn:'do:, `ɛn:dɔ	totuși

Explicații

1. Comparața adjectivului

Adjectivul suedez, ca și cel român, poate să își modifice forma nu doar în funcție de substantivul determinat de acesta, ci și în funcție de măsura în care însușirea exprimată este mai puternică sau nu, în comparație cu aceeași însușire atribuită altui substantiv. Cu alte cuvinte, majoritatea adjectivelor pot avea grade de comparație.

În limba română putem avea, de exemplu, în cazul adjectivului *bun*, gradul pozitiv, adică forma de bază (*bun*), gradul comparativ (*mai bun*), gradul superlativ relativ (*cel mai bun*) și superlativul absolut (*foarte bun*). Comparativul poate fi subcategorizat în comparativ de superioritate (*mai bun*), de egalitate (*la fel de bun*) și de inferioritate (*mai puțin bun*), dar aceste forme sunt – și în română, și în alte limbi – ușor de construit pornind de la formele deja menționate.

Comparația adjectivului suedez diferă însă de cea din română și seamănă în schimb, în multe privințe, cu cea a adjectivelor din celelalte limbi germanice. Astfel, majoritatea adjectivelor formează comparativul și superlativul regulat, adică pornind de la forma de bază (gradul pozitiv), în timp ce o clasă restrânsă de adjective (des întrebuințate) au forme neregulate de comparativ și superlativ, păstrate din limba veche.

Adjectivele având comparație regulată se împart, la rândul lor, în două clase:

a) adjective având comparație sintetică:

Așa cum am menționat, majoritatea adjectivelor aparțin acestei categorii. Ele formează comparativul adăugând terminația **-are**, iar superlativul **-ast**:

kort (*scurt*)	kortare (*mai scurt*)	kortast (*cel mai scurt*)
dyr (*scump*)	dyrare (*mai scump*)	dyrast (*cel mai scump*).

Adjectivele terminate la forma de bază în silabele **-el**, **-en**, sau **-er** neaccentuate îl pierd pe **e** la forma de comparativ și la cea de superlativ:

vacker (*frumos*)	**vackrare** (*mai frumos*)	**vackrast** (*cel mai frumos*)

Observație:

Formele de comparativ și de superlativ se declină ca niște adjective. Comparativul are aceeași formă, indiferent de gen, număr sau prezența articolului proclitic:

ett billigare par (*o pereche mai ieftină*)
billigare byxor (*pantaloni mai ieftini*)

Superlativul însă primeşte terminaţia **-e** la plural şi atunci când este precedat de articolul hotărât proclitic. De altfel, el este rar întâlnit fără a fi precedat de articolul hotărât proclitic:

det billigaste kylskåpet (*cel mai ieftin frigider*)
de vackraste platserna (*cele mai frumoase locuri*);

b) adjective cu comparaţie analitică

Numărul adjectivelor propriu-zise care fac comparaţia analitic, mai exact comparativul cu ajutorul adverbului **mer(a)**, iar superlativul cu ajutorul adverbului **mest**, plasate în faţa adjectivului, este mic. Între ele se distinge grupa adjectivelor derivate cu sufixul **-isk**:

praktisk	**mer(a) praktisk**	**mest praktisk**
(*practic*)	(*mai practic*)	(*cel mai practic*).

La acestea, se adaugă adjectivele provenite din verbe, de exemplu din participiul prezent:

tänkande	**mer(a) tänkande**	**mest tänkande**
(*gânditor*)	(*mai gânditor*)	(*cel mai gânditor*),

ca şi cele derivate din participiul trecut, care vor fi prezentate mai târziu.

Observaţii:

- Cele două forme **mer** şi **mera** sunt perfect echivalente, alegerea uneia sau a celeilalte rămânând la latitudinea vorbitorului.
- Comparaţia analitică poate fi aplicată şi unor adjective polisilabice, lungi, la care adăugarea unor terminaţii ar da naştere unui cuvânt neobişnuit de lung. Totuşi normele lingvistice suedeze recomandă ca, în cazul adjectivelor care nu se termină nici în **-isk** şi nici nu provin din verbe, comparaţia sintetică să fie aplicată de preferinţă:

intressant	**intressantare**	**intressantast**
(*interesant*)	(*mai interesant*)	(*cel mai interesant*)

(Forme acceptabile: **mer(a) intressant – mest intressant.**)

Superlativul absolut se formează fie cu ajutorul aderbului **mycket**, fie, în stilul familiar, cu ajutorul adverbului **väldigt** (provenit din adjectivul **väldig** [*imens*]), fie cu ajutorul prefixului **jätte-**, prezentat în lecţia 9:

mycket bra
väldigt bra } *foarte bun*
jättebra

Comparaţia între doi termeni se face cu ajutorul prepoziţiei **än**:

Lars är kortare än Patrik (*Lars* este *mai scund decât Patrik*).

2. **Hellre** este forma de comparativ a adverbului **gärna** (*cu plăcere*), şi are sensul de *mai degrabă*.

3. **Pronumele demonstrativ**

În limba suedeză, pronumele demonstrativ are mai multe forme. Cea mai des întrebuinţată este cea formată din articolul hotărât proclitic, în funcţie de genul substantivului determinat sau înlocuit (**den**, **det**, **de**), urmat de unul dintre adverbele **här** sau **där**, în funcţie de depărtarea la care se află obiectul respectiv:

den här
det här } *acesta/aceasta*

den där
det där } *acela/aceea*

de här *aceştia/acestea* **de där** *aceia/acelea*

La pronunţare, accentul cade pe **här**, respectiv **där**.

Substantivul primeşte şi articolul hotărât proclitic:

den här klockan acest ceas/ceasul acesta.

Observaţie:

Formele de plural **de här/där** păstrează forma de subiect **de** chiar şi atunci când substantivul determinat sau înlocuit este obiect în propoziţie:

Jag gillar de där byxorna (*Îmi plac pantalonii aceia*).
Vill du ha de här äpplena? (*Vrei merele acesta?*).

4. **Modul condiţional**

În lecţia precedentă, am întâlnit forma de condiţional a verbului **vara**: **vore**. Restul verbelor formează modul condiţional cu ajutorul verbului auxiliar **skulle**, care este forma de trecut a verbului modal **skola**, prezentat în cadrul lecţiei 12. Mai exact, forma de condiţional prezent se obţine din forma de infinitiv **skurt**, precedată de auxiliarul **skulle**, şi este aceeaşi pentru toate persoanele, atât la singular, cât şi la plural:

Jag skulle komma idag.	*Aş veni astăzi.*
Du	*Ai*
Han	*Ar*
Vi	*Am*
Ni	*Aţi*
De	*Ar*

Observație importantă:

Paradoxal, modul condițional nu se folosește în propozițiile condiționale (introduse prin **om** (*dacă*) etc.) În astfel de propoziții, se folosește verbul la forma de trecut simplu, care va fi prezentată mai târziu. Prin urmare, condiționalul apare în limba suedeză mai des cu sensul de optativ:

Jag skulle vilja ha den där boken (*Aș dori cartea aceea*).

5. Pronumele nehotărât **samma** (*același/aceeași, aceiași/aceleași*), folosit adjectival, este urmat de substantiv fără articol:

på samma dag (*în aceeași zi*)

6. Verbul **se ut** este un verb cu particulă, asemenea verbului **stå till**, prezentat în cadrul lecției 4. Aceste verbe au particula *accentuată*, indiferent de locul acesteia în frază.

7. Verbul **att tycka** are sensul de *a fi de părere că...* A nu se confunda cu verbul cu particulă **att tycka om...**, care înseamnă *a-i plăcea ceva/cineva*.

8. "... nu-i așa" se spune în suedeză "**...eller hur?**". Alte variante, nu atât de des folosite, mai sunt: "**...inte sant?**" (unde **sant** este forma de neutru a adjectivului **sann** [*adevărat*]) sau, în stilul familiar: "**...vad?**".

Exerciții

13.1 *Treceți adjectivele din paranteză la forma de comparativ*:

1. Den här garderoben är (vacker) än den där, men den där är (praktisk). 2. Vilken stad tycker du är (trevlig): Stockholm eller Göteborg? 3. Jag tycker att Stockholm är (vacker) men Göteborg är (trevlig). 4. Den här vägen är (kort). 5. Den här boken är mycket (billig), men den är jättebra ändå.

13.2 *Treceți adjectivele din paranteză la forma de superlativ*:

1. Det är den (vacker) gåvan. 2. Vi bor på stadens (central) gata. 3. Jag skulle vilja köpa hans (ny) bok. 4. Du är den (ordentlig) människa som finns. 5. Elins rum är det (ren).

13.3 *Traduceți în limba suedeză*:

1. Ce mărime au pantalonii albi? 2. Care dintre ei? 3. Cei mai scurți. 4. Mărimea lor este 39. 5. Aș dori să îi probez. Unde este cabina de probă?

Lektion 14 (fjorton)

Denna lägenhet är bättre

"Vad kan jag ta med mig till min nya lägenhet?" undrar Camilla som snart **ska** snart flytta in. Hon **kollar på** det nya huset.

Denna lägenhet är **större** än den **som jag bor nu i**.

Tamburen är **mindre**, men inte för liten.

Min matta är **längre** än det här rummet.

Taket är lite **lägre** här, men högre än alla mina bokhyllor och garderober.

Fönstren är **inte** så täta. Det är **värre**. Men det **ska** jag fixa så snart som möjligt.

Grannarna är ett **äldre** par. Alla gillar dem, **eftersom** de är jättesnälla, påstår man.

Det är mera ljus i **detta** hus.

Nästan allting är det **bättre** än i **det hus där** jag bor nu.

Lecția 14

Locuința aceasta e mai bună

"Ce pot să iau cu mine în noua mea locuință?", se întreabă Camilla, care se va muta în curând (în ea). Ea verifică noua casă.

Locuința aceasta e mai mare decât cea în care locuiesc acum.

Vestibulul e mai mic, dar nu foarte mic.

Covorul meu e mai lung decât camera aceasta.

Tavanul e mai jos aici, dar mai înalt decât toate corpurile de bibliotecă și șifonierele pe care le am.

Ferestrele sunt mai puțin etanșe. Asta e mai rău. Dar am să pun asta la punct cât mai curând posibil.

Vecinii sunt o pereche de oameni (**mai**) în vârstă. Le plac tuturor, fiindcă sunt foarte drăguți, se zice.

E mai multă lumină în casa asta.

Aproape totul e mai bine decât în casa în care stau acum.

Vocabular

allting	'al:'tiŋ:	tot; totul
bättre	'bɛt:rɛ	mai bun
de|nna, -tta, -ssa	'dɛ|n:a, -t:a, -s:a	acesta; aceasta; aceștia/acestea
eftersom	'ɛf:tɛʂɔm	fiindcă; deoarece

flytta in, flytta|r, -de, -t in	flʏta 'in:, flʏta|r, -dɛ, -t 'in:	a se muta într-o nouă locuință
flytta, flytta|r, -de, -t	`flʏt:a, `flʏt:a|r, -dɛ, -t	a muta
grann|e, -en, -ar	`gran:|ɛ, -ɛn, -ar	vecin
högre	'hø:grɛ	mai înalt
kolla, kolla|r, -de, -t	`kɔl:a, `kɔl:a|r, -dɛ, -t	a controla
ljus, -et, =	ju:s, -ɛt, =	lumină
lägenhet, -en, -er	'lɛ:gɛn'he:t, -ɛn, -ɛr	locuință
lägre	'lɛ:grɛ	mai scund; mai jos
mindre	'min:drɛ	mai mic
möjlig, -t, -a	`møj:li, -t, -ga	posibil
nästan	`nɛs:tan	aproape (în sens modal)
påstå, påstår, påstod, påstått	`po:'sto:, `po:'sto:r, `po:'stu:d, `po:'stɔt:	a afirma; a susține
snart	snaʈ:	curând
större	'stœr:ɛ	mai mare
tambur, -en, er	tam'bʉ:r, -ɛn, -ɛr	vestibul
tät, -t, -a	tɛt:, `tɛ:ta	etanș
undra, undra|r, -de, -t	`ɵn:dra, `ɵn:dra|r, -dɛ, -t	a se întreba
äldre	'ɛ:ldrɛ	mai bătrân; mai în vârstă
än	ɛn:, ɛn	decât

Explicații

1. Adjective cu comparația neregulată

Așa cum amintit, o serie de adjective des întrebuințate formează comparativul și superlativul neregulat, adică nu se supun regulii prezentate în cadrul lecției precedente.

Unele dintre ele adaugă terminațile **-re** respectiv **-st**, la comparativ respectiv superlativ și prezintă eventual schimbări ale vocalei din rădăcină (fenomenul de *umlaut*, prezentat deja în cazul pluralului unor substantive):

hög (*înalt*)	**högre** (*mai înalt*)	**högst** (*cel mai înalt*)
stor (*mare*)	**större** (*mai mare*)	**störst** (*cel mai mare*)

lång (*lung*)	**längre** (*mai lung*)	**längst** (*cel mai lung*)
ung (*tânăr*)	**yngre** (*mai tânăr*)	**yngst** (*cel mai tânăr*)
låg (*scund*)	**lägre** *mai scund*)	**lägst** (*cel mai scund*)
lång (*lung*)	**längre** (*mai lung*)	**längst** (*cel mai lung*)
tung (*greu*)	**tyngre** (*mai greu*)	**tyngst** (*cel mai greu*)

Alte adjective modifică în totalitate rădăcina la comparativ și superlativ:

god, bra (*bun*)	bättre (*mai bun*)	bäst (*cel mai bun*)
gammal (*bătrân*)	äldre (*mai bătrân*)	äldst (*cel mai bătrân*)
liten (*mic*)	mindre (*mai mic*)	minst (*cel mai mic*)
många (*mulți*)	flera (*mai mulți*)	flest (*cei mai mulți*)
mycket (*mult*)	mera (*mai mult*)	mest (*cel mai mult*)
dålig (*prost*)	värre, sämre (*mai prost*)	värst, sämst (*cel mai prost*)

Adjectivele **bra** și **god** au, după cum se poate observa, forme comune la comparativ și superlativ. Adjectivul **god** poate avea și comparație regulată, însă numai în cazul în care are sensul de *bun la gust* (**godare** [*mai gustos*] – **godast** [*cel mai gustos*]).

După cum se poate observa, adjectivul **dålig** (*rău, prost*) poate face comparația fie **värre – värst** fie **sämre – sämst**. Deosebirea este dată de

raportarea la o stare bună sau proastă. **Värre – värst** înseamnă *mai rău – cel mai rău*, în timp ce **sämre – sämst** are sensul de *mai puțin bun – cel mai puțin bun*:

Vädret är värre idag. (*Vremea e mai proastă azi*) (Ieri era deja proastă).
Vädret är sämre idag. (*Vremea e mai proastă azi*) (Ieri era bună).

2. **Verbe cu prepoziție**
Verbul **kolla på** seamănă, la prima vedere, cu verbele cu particulă (**se ut, stå till**), dar se deosebește de acestea prin faptul că **på** este o prepoziție și se comportă ca atare. Mai exact, ea este obligatoriu urmată de un obiect și este mereu neaccentuată în pronunție.

3. **Pronumele demonstrativ**
Pe lângă formele de apropiere **den här, det här, de här,** pronumele demonstrativ suedez poate avea și formele **denna, detta** și **dessa**:

denna }	*acesta/aceasta*
detta }	
dessa	*aceștia/acestea*

Spre deosebire însă de formele care specifică apropierea, dacă substantivul care urmează, eventual, după ele stă la foma **nearticulată**:

denna tavla	*tabloul acesta*
detta hus	*casa aceasta*
dessa dagar	*zilele acestea*

Totuși, în sudul Suediei, substantivul aflat după aceste pronume poate primi și articolul hotărât enclitic.
Aceste forme se folosesc și atunci când gradul de depărtare nu este esențial:

Vad säger du om detta? (*Ce spui de asta?*).

Pronumele **denna, detta** și **dessa** sunt întrebuințate cu precădere în limba scrisă, dar folosirea lor în limba vorbită variază ca frecvență de la o regiune a Suediei la alta.

4. În construcția **mindre tätta**, adverbul **mindre** este forma de comparativ neregulat a adverbului **lite** (*puțin*) și poate servi la formarea comparativului de inferioritate (**mindre tätta** [*mai puțin etanșe*])

5. Într-o propoziție subordonată introdusă printr-un pronume (ca **som, vem**, etc.), propoziția trece la sfârșit:

Den lägenhet som jag bor i (*Acea locuință în care stau*).

6. Exemplul prezentat la punctul anterior ilustrează și folosirea articolului hotărât proclitic ca pronume demonstrativ. Această folosire este posibilă

atunci când după substantivul articulat urmează o propoziție atributivă care face o precizare referitoare la substantivul respectiv. Este important de reținut că, în acest caz, substantivul nu mai primește articolul hotărât proclitic:

Den lägenhet som jag bor i (*Casa în care locuiesc*);
Det barn som du ser (*Copilul pe care îl vezi*).

7. **Snart** este, ca și **inte**, adverb de frază.

8. Verbul **att kalla** este forma familiară a verbului **att kontrollera** *a controla*. El poate fi, opțional, urmat de prepoziția **på**:

kalla (på) priset *a controla prețul.*

Exerciții

14.1 *Puneți adjectivele din paranteză la forma de comparativ sau superlativ, în funcție de sens:*
1. Göteborg är (stor) än Malmö men (litet) än Stockholm. 2. Vädret är (bra) idag än igår. 3. Stockhoms Stadshus är (hög) än Kungliga Slottet. 4. "Vem är (gammal) i din familj?" "Det är farmor." 5. "Och vem är (lång)?" "Det är jag!"

14.2 *Traduceți în limba suedeză:*
1. Camera aceasta este mai mare, dar totuși, nu îmi place. 2. Ai verificat prețul? 3. Casa aceasta nu e mai mică decât casa în care locuiesc. 4. – Ce părere ai de ziarul acesta? – E cel mai bun. 5. Mă întreb dacă se poate găsi ceva mai bun la un preț mai mic.

Lektion 15 (femton)

Sveriges högsta berg är Kebnekaise

Bosse är den längste pojke i sin klass.

Olle är studerande; han har den lägsta inkomsten i sin familj.

Min lilla syster är den yngsta i vår familj.

Farfars klädskåp är den tyngsta av alla möbler i vårt hus.

De flesta svenska familjer åker till utlandet under semestern.

Det högsta berget i Sverige är Kebnekaise, i norra Sverige (i Lappland). Det är 2.111 meter högt.

Sveriges största ö är Gotland, som också är Östersjöns största ö.

De äldsta svenska invånarna år 2002 är en man som bor i Skåne och en kvinna som bor i Västmanland. Bägge är 110.

En av Sveriges bästa poeter är Arne Jonsson (född 1924).

Lecţia 15

Cel mai înalt munte din Suedia e Kebnekaise

Bosse e cel mai înalt băiat din clasa lui.

Olle e student; el are cel mai mic venit din familia sa.

Sora mea mai mică e cea mai tânără din familia noastră.

Şifonierul bunicului e cea mai grea mobilă din casa noastră.

Cele mai multe familii suedeze merg în concediu în străinătate.

Cel mai înalt munte din Suedia e Kebnekaise, în nordul Suediei (în Laponia). Are 2.111 metri înălţime.

Cea mai mare insulă suedeză este Gotland, care este şi cea mai mare insulă din Marea Baltică.

Cei mai în vârstă locuitori ai Suediei, din anul 2002, sunt un bărbat din Scania şi o femeie din Västmanland. Ambii sunt în vârstă de 110 ani.

Unul dintre cei mai buni poeţi suedezi este Arne Jonsson (născut în 1924).

Vocabular

Arne	`a: ŋɛ	Arne (nume masculin)
berg, -et, =	bærj:, -ɛt, =	munte
Bosse	`bus:ɛ	Bosse (nume masculin, diminutiv de la Bo)

bägge	`bɛg:ɛ	ambii; ambele
bäst	bɛs:t	cel mai bun; cea mai bună
född	fød:	născut(ă)
Gotland	'gɔt:lan(d)	Gotland (insulă suedeză din Marea Baltică)
högst	hœk:st	cel mai înalt; cea mai înaltă
inkomst, -en, -er	`in:'kɔm:st, -ɛn, -ɛr	venit (avere)
invånare, -n, =	`in:'vo:narɛ, -n, =	locuitor
Jonsson	'jun:sɔn	Jonsson (nume de familie)
Kebnekaise	kebnɛ`kaj:sɛ	munte în Laponia
klass, -en, -er	klas:, -ɛn, `klas:ɛr	clasă
Lappland	'lap:lan(d)	**Laponia**
lägst	lɛ:kst	cel mai scund; cel mai jos
längst	lɛŋ:st	cel mai lung
möb|el, -eln, -ler	'mø:bɛl, -ɛln, -lɛr	mobilă
norra	`nɔr:a	nordic; în nord
poet, -en, -er	pu'e:t, -ɛn, -ɛr	poet
semest|er, -ern, -rar	se'mɛs:t|ɛr, -ɛŋ, -rar	concediu
Skåne	`sko:nɛ	Scania (regiune în sudul Suediei)
studerande, -n, =	stu'de:randɛ, -n, =	student
störst	stœʂ:t	cel mai mare; cea mai mare
tyngst	tʏŋ:st	cel mai greu; cea mai grea
utland, -et	`ʉ:t'lan:d, -ɛt	străinătate
Västmanland	'vɛs:tmanlan(d)	Västmanland (regiune în Suedia)
yngst	ʏŋ:st	cel mai tânăr; cea mai tânără
äldst	ɛl:st	cel mai bătrân; cea mai bătrână
ö, -n, -ar	ø:, -n, `ø:ar	insulă

Explicații

Spre deosebire de adjectivele având comparație regulată, cele având comparație neregulată primesc termnația -a la forma de superlativ când sunt precedate de articolul hotărât:

den yngsta (*cel mai tânăr/cea mai tânără*)
den tyngsta väskan (*cea mai grea geantă*)

Ele pot totuși primi la alegere terminația -e atunci când determină substantive de gen masculin:

Bosse är den längste pojke (*Bosse este cel mai înalt băiat*).

Exerciții

15.1 *Puneți adjectivele din paranteză la forma de superlativ*:
1. Vilken är den (gammal) i din familj? 2. Min morfar är den (gammal), men han är (bra) på att sjunga ändå. 3. "Vilken är Sveriges (stor) stad?" "Det är Stockholm, förstås." 4. "Är Stockholm också Nordens (stor) stad?" "Nej, det är Köpenhamn (Copenhaga)" 5. Här hittar man de (låg) priserna i staden.

15.2 *Traduceți în limba suedeză*:
1. Cea mai veche universitate din Țările Nordice este Universitatea din Uppsala. 2. Linus este cel mai tânăr dintre toți frații săi. 3. La această universitate cei mai mulți studenți sunt din nordul Suediei. 4. Ei sunt de părere că Gotland este cel mai bun loc pentru concediu. 5. Cel mai înalt munte din România este mai înalt decât cel mai înalt munte din Suedia.

Lektion 16 (sexton)

Grattis på födelsedagen!

"Idag fyller jag år."
"Grattis! Har den äran på födelsedagen! Hur gammal blir du?"
"Jag blir 25 (tjugofem). Är vi i **samma** ålder?"
"Nej, jag är lite äldre: tjugosex! Och din bror då?"
"Han är yngre: bara nitton! Han blir tjugo **nästa månad**. Hans födelsedag är den 6 (sjätte) juli."

"När fyller dina syskon år?"
"Min lilla syster blir nitton den 14 (fjortonde) december. Min storbror blir 28 (tjugoåtta) den 7 (sjunde) februari."

Nu ska vi sjunga!
*Långt **må** han leva!*
Långt må han leva!
Långt må han leva uti hundrade år!

Javisst må han leva!
Javisst må han leva!
Javisst må han leva uti hundrade år!

Skål!

Lecția 16

La mulți ani cu ocazia zilei de naștere!

– Astăzi este ziua mea.
– Felicitări! La mulți ani! Câți ani împlinești?
– Împlinesc 25 de ani. Avem aceeași vârstă?
– Nu, eu sunt un pic mai mare: 26. Dar fratele tău?
– El e mai tânăr: are numai 19 ani. Împlinește 20 luna viitoare. Ziua lui de naștere este 6 iulie.

– Când au ziua de naștere frații tăi?
– Sora mea mai mică face 14 ani pe 14 decembrie. Fratele meu mai mare face 28 de ani pe 7 februarie.

Acum să cântăm!
Mulți ani trăiască!
Mulți ani trăiască!
Mulți ani trăiască (până la o sută de ani)!

Mulți ani trăiască!
Mulți ani trăiască!
Mulți ani trăiască (până la o sută de ani)!

Noroc!

Vocabular

bliva/bli, blir, blev, blivit	ˋbli:va/bli:, ble:v, ˋbli:vit	a deveni
december	de'sɛm:bɛr	decembrie
februari	febrʉ'a:ri	februarie
födelsedag, -en, -ar	ˋfø:dɛlse'da:|g, -n, -gar	zi de naştere
fylla år	fyla 'o:r	a împlini un număr de ani
fylla, fyll|er, -de, -t	ˋfyl:a, 'fyl:ɛr, ˋfyl:dɛ, fyl:t	a umple
grattis	'grat:is	(fam.) felicitări!
hundrade	ˋhɔn:dradɛ	al o sutălea; a o suta
juli	'jʉ:li	iulie
leva, lev|er, -de, -t	ˋle:va, 'lɛ:vɛr, ˋle:vdɛ, le:ft	a trăi
må	mo:	de ar...; să... (verb modal ce exprimă dorinţa)
månad, -en, -er	ˋmo:nad, -ɛn, -ɛr	lună (a anului)
nu	nʉ:	acum
nästa	ˋnɛs:ta	următor; următoare
skål!	'sko:l	noroc!
store|bror, -bröder, bröder	ˋstu:rɛ|'bru:r, -'bru:dɛr, 'brø:dɛr	frate mai mare
uti	ʉ'ti:, ˋʉ:ti	până la
verkligen	'vær:klijɛn	într-adevăr
yngre	'yŋ:rɛ	mai tânăr(ă)
åld|er, -ern, -rar	'ɔl:dɛr, -ɳ, ˋɔl:drar	vârstă
ära, -n	ˋæ:ra, -n	onoare; cinste

Explicaţii

1. Numeralul ordinal suedez:

1:a	**första**	ˋfœş:ta	primul
2:a	**andra**	ˋan:dra	al doilea
3:e	**tredje**	ˋtre:dje	al treilea
4:e	**fjärde**	ˋfjæ:ɖɛ	al patrulea
5:e	**femte**	ˋfɛm:tɛ	al cincilea
6:e	**sjätte**	ˋʃet:ɛ	al şaselea
7:e	**sjunde**	ˋʃɵn:dɛ	al şaptelea
8:e	**åttonde**	ˋɔt:ɔndɛ	al optulea
9:e	**nionde**	ˋni:ɔndɛ	al nouălea
10:e	**tionde**	ˋti:ɔndɛ	al zecelea
11:e	**elfte**	ˋɛl:ftɛ	al unsprezecelea
12:e	**tolfte**	ˋtɔl:ftɛ	al doisprezecelea
13:e	**trettonde**	ˋtrɛt:ɔndɛ	al treisprezecelea
14:e	**fjortonde**	ˋfju:ʈɔndɛ	al paisprezecelea
15:e	**femtonde**	ˋfɛm:tɔndɛ	al cincisprezecelea
16:e	**sextonde**	ˋsɛk:stɔndɛ	al şaisprezecelea
17:e	**sjuttonde**	ˋʃɵt:ɔndɛ	al şaptesprezecelea
18:e	**artonde**	ˋa:ʈɔndɛ	al optsprezecelea
19:e	**nittonde**	ˋnit:ɔndɛ	al nouăsprezecelea
20:e	**tjugonde**	ˋɕʉ:gɔndɛ	al douăzecilea
21:a	**tjugoförsta**	ɕʉˋfœş:ta	al douăzeci şi unulea
22:a	**tjugoandra**	ɕʉˋan:dra	al douăzeci şi doilea
30:e	**trettionde**	ˋtrɛt:iɔndɛ	al treizecilea
31:a	**trettioförsta**	ˋtrɛt:i'fœş:ta	al treizeci şi unulea
40:e	**fyrtionde**	ˋfœ:ʈi:ɔndɛ	al patruzecilea
50:e	**femtionde**	ˋfɛm:'tiɔndɛ	al cincizecilea
60:e	**sextionde**	'sɛk:s'tiɔndɛ	al şaizecilea
70:e	**sjuttionde**	ˋʃʉ'tiɔndɛ	al şaptezecilea
80:e	**åttionde**	ˋɔt:iɔndɛ	al optzecilea
90:e	**nittionde**	ˋnit:iɔndɛ	al nouăzecilea
100:e	**hundrade**	ˋhɔn:dradɛ	al o sutălea
101:a	**hundraförsta**	hɔn:draˋfœşta	al o sută unulea
1000:e	**tusende**	ˋtʉ:sɛndɛ	al o miilea
10 000:e	**tiotusende**	tiɛˋtʉ:sɛndɛ	al zece miilea

În numeroase cazuri, numeralul ordinal este urmat de substantivul la care se referă. În acest caz, substantivul primeşte articol hotărât, atât proclitic, cât şi enclitic. Cel proclitic este plasat înaintea numeralului ordinal, ca şi când acesta ar fi un adjectiv:

det tredje huset (*a treia casă*).

Alteori, numeralul ordinal poate urma după un substantiv aflat în cazul genitiv:

Örebro är Sveriges sjätte stad (*Örebro este al şaselea oraş [ca mărime] al Suediei*).

În tabelul de mai sus, nu am specificat formele de feminin din limba română. Ele nu diferă de cele de masculin. Totuşi numeralele ordinale terminate în **-a** au acelaşi comportament ca şi adjectivele: pot primi terminaţia **-e** în locul terminaţiei **-a**, atunci când se doreşte specificarea strictă a genului masculin:

Han är den andre sonen (*E al doilea fiu*).

2. **Exprimarea datei** se face cu ajutorul numeralului ordinal. În scris, prezenţa acestuia se marchează doar prin prezenţa articolului hotărât proclitic **den**:

torsdag, den 25 april 2002 (citit: torsdag, den 25:e april 2002) (*joi, 25 aprilie 2002*).

Observaţie:

Într-o astfel de exprimare, articolul hotărât nu apare după numele lunii, fiindcă nu îi aparţine acesteia, ci substantivului **dag**, care este omis şi subînţeles: **den 25 [dagen i] april 2002** (*a douăzeci şi cincea [zi din] aprilie 2002*).

3. **Lunile anului** în limba suedeză sunt:

januari	janu'ɑ:ri	ianuarie
februari	febru'ɑ:ri	februarie
mars	maʂ:	martie
april	a'pril:	aprilie
maj	maj:	mai
juni	'ju:ni	iunie
juli	'ju:li	iulie
august	a(u)'gɵs:ti	august
september	sep'tɛm:bɛr	septembrie
oktober	ɔk'tu:bɛr, uk'tu:bɛr	octombrie
november	nɔ'vɛm:bɛr/nu'vɛm:bɛr	noiembrie
december	de'sɛm:bɛr	decembrie

La pronunţarea numelui lunii august, **augusti**, diftongul [au] poate să se reducă la vocala [a].

4. Verbul modal **må** exprimă o acţiune care este de dorit. Este urmat, ca şi celelalte verbe modale, de infinitivul scurt şi poate fi tradus în română prin modul conjunctiv:

Må hon leva! ([*Ea*] *să trăiască!*).

5. **Verkligen** înseamnă *într-adevăr, cu adevărat* şi este un adverb de frază, ca şi **inte, bara**... Prin urmare, el va sta imediat după verbul predicativ în propoziţiile principale şi imediat înaintea lui în cele secundare:

Hon är verkligen jättevacker (*Ea e într-adevăr foarte frumoasă*).
Man påstår att hon verkligen är jättevacker (*Se spune că e într-adevăr foarte frumoasă*).

6. **Nästa** are un comportament similar cu al pronumelui nehotărât **samma**, şi anume este urmat de un substantiv fără articol:

nästa månad (*luna viitoare*).

7. **Grattis** este un cuvânt derivat cu ajutorul sufixului **-is**, din verbul **attgratulera** (*a felicita*). Acest sufix serveşte la formarea unor cuvinte din stilul familiar (de exemplu: **bästis** [*cel mai bun prieten*] – din **bästa vän**, **kompis** [*coleg; amic*] – din **kompanion**). Cuvintele derivate cu sufixul **-is** aparţin toate genului comun şi formează pluralul în **-ar**, deci sunt substantive de declinarea a II-a. Referitor la pronunţie, ele au întotdeauna accent tonic, indiferent de cuvântul din care au fost derivate.

8. Pronumele **nästa** (*următorul/următoarea*) cere substantivul în forma nearticulată:

nästa år (*anul viitor*).

9. Urările obişnuite la ziua de naştere sunt **grattis** (familiar), **Gratulerar! Ha den äran!**. Cântecul **Lång må han leva!** (respectiv **Lång må hon leva!**) are aceeaşi melodie ca *Mulţi ani trăiască!*.

10. Urarea **skål** se foloseşte numai când se ciocnesc paharele sau când se toastează.

Exerciţii

16.1 *Scrieţi datele următoare în limba suedeză*:
a) 12 decembrie 1934 b) 18 martie 1944 c) 25 august 1967 d) 22 iulie 2000 e) 6 mai 1900

16.2 *Traduceţi în limba suedeză*:
1. Iunie este a şasea lună a anului, iar august a opta. 2. – Ce faci săptămâna viitoare? – Merg la munte. 3. Cred că ziua de naştere a lui Elin este lunea viitoare. Dar am să verific. 4. – Luna viitoare fac 38 de ani. – Adevărat? Arăţi mult mai tânără. 5. – Azi e ziua mea de naştere. Împlinesc 25 de ani. – Adevărat? La mulţi ani!... Noroc!

Lektion 17 (sjutton)

Den andra eller den tredje till höger

Med taxin

"Jag vill åka till Kungsholmen. Kan du köra **mig** dit?"

"Ja, naturligtvis, det ska jag **göra**. **Vilken** gata då?"

"Det är Parkgatan."

"Jag känner inte tiu den. Men du kan väl visa mig, eller hur?"

"**Kör** rakt fram.

Nästa hörn till vänster.

Den **andra** till höger. Nej, jag tror att det inte är den andra, utan den tredje, ändå.

Sakta ner. Kan du stanna här och vänta på mig i några minuter? Jag **måste** köpa blommor.

Nu ska vi åka vidare. Jag tror att det är nästa hörn till höger."

"Jag det är det. **Vilket** husnummer då?"

"Nummer ett."

"Ja, det är första byggnaden på den här sidan."

"Vi är **framme**. Nej, inte **ännu**... **Äntligen** är vi framme."

"Hur mycket kostar det?"

"75:50 kr.(Sjuttiofem kronor femtio [öre])."

"Här är 80 (åttio) kronor. **Det är jämnt**."

Lecția 17

A doua sau a treia la dreapta

Cu taxiul

– Aș dori să merg în (cartierul) Kungsholmen. Poți să mă duci acolo?

– Da, te duc, desigur. Ce stradă?

– Strada Parcului.

– Nu o știu. Dar poți foarte bine să-mi arăți tu (drumul), nu?

– Mergi drept înainte.

Următoarea stradă la stânga.

A doua la dreapta. Nu, cred totuși că nu e a doua, ci a treia.

Încetinește. Poți să te oprești aici și să mă aștepți câteva minute? Trebuie să cumpăr flori.

Acum să mergem mai departe. Cred că e următoarea stradă la dreapta.

– Da, asta este. Ce număr?

– Numărul unu.

– Da, e prima clădire pe partea asta.

Am ajuns... Nu, încă nu... În sfârșit am ajuns.

– Cât costă?

– 74 de coroane și 50 de öre.

– Poftim 80 de coroane. Poți păstra restul.

Vocabular

andra	ˋan:dra	al doilea; a doua
byggnad, -en, -er	ˋbʏg:nad, -ɛn, -ɛr	clădire
fram	fram:	înainte
framme	ˋfram:ɛ	ajuns la destinație
första	ˋfœʂ:ta	primul; prima
gat|a, -an, -or	ˋgɑ:t|a, -an, -ur	stradă
husnum|mer, -ret, =	ˋhʉ:s'nɔm:|ɛr, -rɛt, =	număr de la casă
höger	ˈhø:gɛr	dreapta
hörn, -et, =	hœ:ɳ, -ɛt, =	colț
jämn, -t, -a	jɛm:n, -t, ˋjɛm:na	neted; (despre o sumă) rotundă
kosta, kosta|r, -de, -t	ˋkɔs:ta, ˋkɔs:ta|r, -dɛ, -t	a costa
kron|a, -an, -or	ˋkru:n|a, -an, -ur	coroană (și ca unitate monetară)
Kungsholmen	kɔŋ:s'hɔl:mɛn	Kungsholmen (cartier în Stockholm)
känna, kän|ner, -de, -t	ˋɕɛn:a, ˈɕɛn:ɛr, ˋɕɛn:dɛ, ɕɛn:t	a cunoaște
naturligtvis	na'ʈʉ:|it'vi:s/ na'ʈʉ:|itvis	evident, desigur, natural
num|mer, -ret, =	ˈnɔm:|ɛr, -rɛt, =	număr
park, -en, -er	par:k, -ɛn, ˋpark:ɛr	parc
Parkgatan	ˋpar:k'gɑ:tan	str. Parcului
precis	pre'sis	desigur; exact
rakt	rɑ:kt	drept; în linie dreaptă
sakta, -r, -de, -t	ˋsak:ta, ˋsak:ta|r, -de, -t	a încetini
sid|a, -an, -or	ˋsi:d|a, -an, -ur	parte; latură
sjutton	ˋʃɵt:ɔn	șaptesprezece
stanna, stanna|r, -de, -t	ˋstan:a, ˋstan:a|r, -dɛ, -t	a se opri; a sta
taxi, -n, =/taxibilar	ˈtak:si, -n, =/ˈtak:si'bi:lar	taxi
tredje	ˋtre:djɛ	al treilea; a treia
vidare	ˋvi:darɛ	mai departe
väl	vɛ:l, vɛl	poate; bine (folosit ca interjecție)
vänster	ˈvɛn:stɛr	stânga

ännu	ˈɛn:ʉ	încă
äntligen	ˈɛn:tlijɛn	în sfârşit, în fine
öre, -t, -n, =	ˈœ:rɛ, -t, -n, =	ore (a suta parte dintr-o coroană)

Explicaţii

1. **Modul imperativ**
În limba suedeză, imperativul verbului se construieşte extrem de simplu: el este identic cu rădăcina verbului şi are aceeaşi formă la singular şi plural:

Grupa I

titta (*a privi*)	**titta!** (*priveşte!/priviţi!*)

Grupa II

köra (*a conduce [un vehicul]*)	**kör!** (*condu!/conduceţi!*)

Grupa III

gå (*a merge*)	**gå!** (*mergi!/mergeţi!*)

Grupa IV

komma (*a veni*)	**kom!** (*vino!/veniţi!*)

Imperativul negativ se formează adăugându-se adverbul de negaţie **inte**:

Titta inte! (*Nu te uita!/Nu vă uitaţi!*)

2. **fram – framme**

Adverbul **fram** exprimă direcţia (*înainte*), în timp ce adverbul **framme** exprimă locul (*în faţă*). În exemplul din text (**Vi är framme**), acesta are sensul de loc de destinaţie. Ele formează pereche asemănătoare celei alcătuite din adverbele **hem – hemma**, amintite în lecţia 4.
Adverbul **väl** face parte din categoria adverbelor de frază şi este folosit cu scopul de a exprima caracterul evident al unei afirmaţii: **Det är väl nästa gata till höger** (*Este pesemne prima stradă la dreapta*).

3. Pentru a exprima intervalul de timp în care o acţiune se desfăşoară în mod continuu, se foloseşte prepoziţia **i**:

Jag arbetade i åtta timmar (*Am lucrat opt ore*).

4. Cuvântul suedez **utan** are două sensuri: când este conjuncţie, ca în textul lecţiei, înseamnă *ci* (**inte den andra utan den tredje** *nu a doua, ci a treia*). Când este prepoziţie, înseamnă *fără*: **utan** (**en berg utan träd** *un munte fără copaci*).

Fără a... se spune **utan att...** (**Han pratar utan att tänka**. *Vorbeşte fără să se gândească.*)

5. **Det är jämnt** înseamnă *Poţi/Puteţi păstra restul* (adresat şoferului, hamalului, frizerului sau chelnerului).

6. **Parkgatan** este compus din numele străzii (**Park-**) şi substantivul **gatan** (*strada*). Asemănător se compun numele bulevardelor (cu **-vägen** [*drumul*]), al pieţelor (cu **-torget** [*piaţa*]):

Sveavägen (*Bulevardul Svea*)
Rådhustorget (*Piaţa Primăriei*).

Dacă numele pieţei sau al bulevardului stă în cazul genitiv, cei doi termeni se scriu separat:

Sergels Torg (*Piaţa Sergel*)
Sernanders väg (*Bulevardul Sernander*)

7. Substantivul **höger** *dreapta* nu trebuie confundat cu forma de comparativ a adjectivului **hög** (*înalt*) (**högre** [*mai mare*]), cu care seamănă.

Exerciţii

17.1 *Treceţi verbele din paranteză la imperativ*:
1. (Vara) så god och (sitta)! 2. (Stanna) inte där! (Komma) och (prata) med oss! 3. (Ta) en penna och (skriva) vad du hör! 4. (Vänta) en stund! 5. (Köpa) också en tidning till mig!

17.2 *Traduceţi în limba suedeză*:
1. Mergi te rog drept înainte, apoi următoarea stradă la dreapta şi a doua la stânga. 2. – Am ajuns, nu? – Da, dar nu opri aici, ci lângă casă. 3. – Aceea este Piaţa Primăriei? – Nu. Piaţa Primăriei este mult mai mare. Ca să ajungeţi la ea faceţi prima la dreapta. 4. – Mulţumesc. Cât face? – 104 coroane şi 50 de öre. 5. – Mergem mai departe? – Nu, opreşte aici, mulţumesc.

Lektion 18 (arton)

Igår hade jag mycket att göra

"Vad gjorde du igår?"

"Igår hade jag ganska mycket att göra. Jag var **nämligen väldigt** upptagen hela dagen.

Igår...

- vaknade jag klockan 6 på mogonen.
- tvättade jag mig och åt frukost: bröd, ägg, och drack en kopp kaffe.
- åkte jag till kontoret klockan 7.
- arbetade jag **i** åtta timmar, från förmiddag till eftermiddag.
- handlade jag på varuhuset.
- kom jag tillbaka hem kl. 6 på kvällen.
- kopplade jag av lite och läste jag tidningen.
- läste jag i en bok.
- ringde jag till en väninna, men nådde inte henne.
- åt jag **middag** med familjen.
- drack jag lite vin efter middagen.
- tittade jag på nyheterna på TV.
- gick jag till sängs klockan 11 på kvällen."

"Är det något som du inte hann göra?" "Ja, det är det. Jag hann inte **gå på bio** kl. 6 på kvällen. Handladet varade nämligen för lång tid. Men det var inte **sista** gång när man kunde se filmen."

Lecția 18

Ieri am avut multe de făcut

– Ce ai făcut ieri?

– Ieri am avut destul de multe de făcut. Fiindcă am fost foarte ocupat toată ziua.

Ieri...

- m-am trezit la ora 6 dimineața.
- m-am spălat și am luat micul dejun.
- am plecat la serviciu la ora 7.
- am lucrat opt ore, de dimineață până după-masă.
- am făcut cumpărături la magazinul universal.
- m-am întors acasă la ora 6 seara.
- m-am odihnit puțin și am citit ziarul.
- am citit dintr-o carte.
- am sunat la o prietenă, dar nu am găsit-o.
- am luat cina cu familia.
- am băut puțin vin după cină.
- m-am uitat la televizor seara târziu.
- m-am dus la culcare la ora 11 seara.

– E ceva ce nu ai avut timp să faci?

– Da, este. Să merg la ora 6 la cinema. Asta deoarece cumpărăturile mi-au luat prea mult timp. Dar nu a fost ultima oară când se poate vedea filmul.

Vocabular

bio, -n	'bi:u, -n, biɔ'grɑ:fɛr	(fam.) cinema
biograf, -en, -er	biɔ'grɑ:f, -ɛn, -ɛr	cinematograf
bröd, -et	brød, -ɛt	pâine
dricka, dricker, drack, druckit	`drik:a, 'drik:ɛr, drak:, `drɵk:it	a bea
förmiddag, -en, -ar	`fœ:r'mid:a, -n, -gar	dimineață
frukost, -en, -ar	'frɵk:ɔst, -ɛn, -ar/`frɵk:ɔstar	mic dejun
gå till sängs	gɔ til 'sɛŋ:s	a merge la culcare
handla, handla|r, -de, -t	`han:dla, `han:dla|r, -de, -t	a face cumpărături
hela	`he:la	întreg; întreagă
igår, i går	i'gɔ:r	ieri
inköp, -et, =	`in:'kø:p, -ɛt, =	cumpărat (substantiv)
kaffe, -t	`kaf:ɛ, -t	cafea
kontor, -et, =	kɔn'tu:r, -ɛt, =	birou
kopp, -en, -ar	kɔp:, -ɛn, `kɔp:ar	cană; ceașcă
koppla av, koppla|r, -de, -t av	kɔpla 'ɑ:v, kɔplar, -dɛ, -t 'ɑ:v	a se relaxa
länge	`lɛŋ:ɛ	mult timp
middag, -en, -ar	'mid:a, -n, `mid:'dɑ:gar	cină; dineu
nämligen	`nɛm:ligɛn	și anume; adică; fiindcă
nyhet, -en, -er	`ny:'he:t, -ɛn, -ɛr	noutate; știre
sista	`sis:ta	ultimul/ultima/ultimii
tillbaka	`til:'bɑ:ka	înapoi
timm|e, -en, -ar	`tim:|ɛ, -ɛn, -ar	oră
tv, -n	`te:'ve:, -n	(program de) televiziune
tvätta, tvätta|r, -de, -t	`tvɛt:a, `tvɛt:a|r, -dɛ, -t	a spăla
upptag|en, -et, -na	`ɵp:'tɑ:g|ɛn, -ɛt, -na	ocupat
vakna, vakna|r, -de, -t	`vɑ:kna, `vɑ:kna|r, -dɛ, -t	a se trezi
vara, -r, -de, -t	`va:ra, -r, dɛ, -t	a dura
varuhus, -et, =	`vɑ:rʉ'hʉ:s, -ɛt, =	magazin universal

vin, -et, =	vi:n, -ɛt, =	vin
väldig, -t, -a	ˋvɛl:di, -t, -ga	imens; colosal
väldigt	ˋvɛl:dit	foarte; tare
ägg, -et, =	ɛg:, -ɛt, =	ou
äta, äter, åt, ätit	ˋɛ:ta, ˈɛ:tɛr, o:t, ˋɛ:tit	a mânca
önska, önska|r, -de, -t	ˋøn:ska, ˋøn:ska|r, -dɛ, -t	a dori

Explicații

1. Trecutul simplu

Ca şi în română, verbul poate avea mai multe forme de trecut. În suedeză, însă, ele nu corespund strict formelor de trecut ale verbelor româneşti, ci mai mult timpurilor verbale din limba engleză. Trecutul simplu, de exemplu, este întrebuințat pentru a exprima o acțiune care a avut loc într-un moment din trecut, şi nu poate fi utilizat dacă momentul are legătură cu prezentul, chiar dacă acțiunea e încheiată în prezent.

De la începutul acestui manual, fiecare nou verb a fost prezentat împreună cu forma sa de trecut simplu (următoarea formă după cea de prezent). La prezentarea grupelor de verbe, în lecția 4, am menționat faptul că grupa a IV-a cuprinde acele verbe al căror trecut simplu şi participiu trecut se formează neregulat. Cu alte cuvinte, verbele neregulate sunt cuprinse toate în grupa a IV-a. Verbele din grupele I, a II-a şi a III-a formează trecutul simplu cu ajutorul unor terminații ataşate rădăcinii verbului. Terminația ataşată unui verb este comună pentru toate persoanele, la singular şi plural:

Grupa I

Verbele din grupa I au rădăcina terminată în vocala **-a**, la care adaugă terminația **-de** pentru a forma trecutul simplu:

arbeta	**arbetade**
(*a lucra*)	(*lucram/am lucrat, lucrai/ai lucrat...*)

Asemănător: **titta – tittade**, **tvätta – tvättade** etc.

Grupa a II-a

Verbele din grupa II au rădăcina terminată într-o consoană. Ele formează trecutul simplu adaugând terminația **-de** dacă rădăcina se termină într-o consoană sonoră şi, respectiv, terminația **-te** dacă aceasta se termină într-o consoană surdă:

ring|a	**ringde**
(*a suna*)	(*sunam/am sunat, sunai/ai sunat...*)
köp|a	**köpte**
(*a cumpăra*)	(*am cumpărat/cumpăram, cumpărai/ai cumpărat...*)

Grupa a III-a

Verbele din grupa III au rădăcina terminată într-o vocală accentuată. Ele adaugă terminația **-dde** pentru a forma trecutul simplu:

bo	**bodde**
(*a locui*)	(*locuiam/am locuit, locuiai/ai locuit...*)

Grupa a IV-a

Verbele de grupa IV, adică cele neregulate, prezintă modificări proprii la formarea trecutului simplu. Cel ce învață limba suedeză trebuie să învețe aceste forme pentru fiecare verb neregulat în parte. Aceste verbe sunt des întrebuințate, ceea ce este motivul păstrării formei neregulate, din limba veche, dar în acelaşi timp face ca învățarea lor să fie relativ uşoară, ele fiind întâlnite în mod repetat:

vara	**var**
(*a fi*)	(*eram/am fost, erai/ai fost...*)
ha	**hade**
(*a avea*)	(*aveam/ai avut, aveai/ai avut...*)
gå	**gick**
(*a merge*)	(*mergeam/am mers, mergeai/ai mers...*)
ge	**gav**
(*a da*)	(*dădeam/am dat, dădeai/ai dat...*)
se	**såg**
(*a vedea*	(*vedeam/am văzut, vedeai/ai văzut...*)

Observații:

1. Forma de trecut a verbului **att ha** (*a avea*) se pronunță [ˋhad:ɛ], deci cu [a] scurt şi [d] lung.
2. În limba suedeză, trecutul simplu poartă numele de **preteritum** [preˈte:ritəm].

2. Adverbul **nämligen** este un adverb de frază, deci este plasat imediat după verb în propozițiile principale şi imediat în fața verbului în cele secundare. Deşi are sensul de *şi anume*, el este folosit pentru a exprima cauza:

Jag var inte hemma igår på eftermiddagen. Jag gick nämligen att handla (*Ieri după-amiază nu am fost acasă, fiindcă m-am dus la cumpărături*).

3. Când predicatul unei propoziții este urmat și de un complement de loc și de unul de timp, cel de loc îl precedă pe cel de timp, în timp ce în română ordinea nu este strictă:

Jag ville gå på bio kl.6 på kvällen (*Vroiam să merg la film la ora 6; Vroiam să merg la ora 6 la film*).

4. **Sista** se comportă la fel ca și **nästa** și **samma**: substantivul ce îl urmează nu are articol:

sista gång (*ultima oară*)
sista vecka (*săptămâna trecută*).

Ca și în limba română, exprimările de tipul **sista gång** sunt ambigue, **sista** putând să însemne fie *ultim*, fie *precedent* (ca în **sista vecka**). Dacă se dorește o exprimare fără echivoc, trebuie folosit pronumele **föregående** (*precedent*):

föregående gång (*data precedentă*).

5. Pronumele nehotărât **hela**, cu sensul de *întregul/întreaga*, *totul/toată*, este, în schimb, urmat de un substantiv cu articol hotărât:

hela veckan (*toată săptămâna*)

6. *A se uita la televizor* se spune **titta på tv**, **teve**. Ca și în alte limbi, **tv** este prescurtarea de la **television** (*televiziune*). După cum se poate observa, în suedeză există două posibilități de a ortografia această prescurtare.

7. *A merge la cinematograf* se spune **att gå på bio**, unde **bio** este prescurtarea de la **biograf** (*cinematograf*), folosită în stilul familiar.

8. Deși ca moment al zilei **middag** înseamnă *prânz*, când se referă la masă el desemnează masa principală a zilei, care poate fi seara.

9. Adverbul **länge** este un adverb de timp (*mult timp*) și nu trebuie confundat cu adjectivul **lång** (*lung*), cu care este înrudit.

10. Verbul **vara, -r, -de, -t** *a dura* nu trebuie confundat cu verbul **vara, är, var, varit** *a fi*.

11. Forma de plural **viner** *vinuri* are sensul de sortimente de vin.

12. Pronumele **törra** *precedent/precedentă* cere substantivul la forma cu articol hotărât.

Exerciții

18.1 *Treceți verbele din paranteză la trecutul simplu*:

1. Jag (bo) i Malmö från 1980 till 1988. 2. "Hur dags (ha) ni middag i går?" "Det (vara) kl.7 på kvällen." 3. "(Är) det bara du som (köra) bilen?" "Nej, min bror (göra) det också." 4. (Äta) du ägg också? 5. Jag (stå) och (vänta) men ingen (komma).

18.2 *Traduceți în limba suedeză*:

1. – Pot să merg la film mâine seară? – Da, poți. 2. – Ai așteptat mult ieri după-amiază? – O oră 3. Săptămâna trecută (noi) am mers la film. 4. – Ați mers mult (cu mașina)? – Nu, am ajuns imedat. 5. – Au venit în vizită cu toții? – Nu, din păcate fiica lor nu a putut să vină.

Lektion 19 (nitton)

Idag har jag glömt att göra något

"Vad har du gjort idag?"

"Idag har jag varit mycket upptagen och inte haft tid för mig **själv**.
Idag har jag ...
- vattnat blommorna.
- dammsugit.
- handlat.
- lagat mat.
- ringt till en väninna.
- gått till banken och satt in pengar.

"Hann du inte vila dig alls?"

"**Jo**, jag har faktiskt hunnit sova lite på eftermiddagen."

"Har du inte också varit på bio idag?"

"Nej. Jag vet, jag sade igår att jag ville göra det, men jag hann inte."

"Vilken film ville du se?"

"Ingmar Bergmans *Smultronstället*."

"Har du inte sett den? Jag har sett den två gånger."

"Jag har **aldrig** sett den. Och jag har **alltid** önskat att se den, **därför att** man har **berättat för** mig om den en hel del."

Lecția 19

Astăzi am uitat să fac ceva

– Ce ai făcut astăzi?

– Azi am fost foarte ocupat şi nu am avut timp pentru mine (însumi).
Astăzi am...
- udat florile.
- dat cu aspiratorul.
- făcut cumpărăturile.
- făcut mâncare.
- sunat o prietenă.
- mers la bancă şi am depus bani.

– Nu ai apucat deloc să te odihneşti?

– Da, am apucat să dorm puţin după-amiaza.

– Nu ai fost şi la film azi?

– Nu. Ştiu, am zis ieri că vroiam să merg, dar nu am mai avut timp.

– Ce film vroiai să vezi?

– *Fragii sălbatici*, al lui Ingmar Bergman.

– Nu l-ai văzut? Eu l-am văzut de două ori.

– Eu nu l-am văzut niciodată. Şi mi-am dorit mereu să-l văd, fiindcă mi s-au povestit o mulţime de lucruri despre el.

"Har du inte glömt att mata din fågel?"

"Nej, det har jag **redan** gjort två gånger.

En gång i morse, **innan** jag åkte hemifrån, och **en gång till** på eftermiddagen, efter att jag har kommit tillbaka."

"Men du har **väl** glömt att bädda sängen **innan du** åkte hemifrån, **eller hur**?"

"Ja, just det. Det har du rätt i. Det har jag **precis** glömt.

Men det **brukar** jag **göra** nästan varje dag."

– Nu ai uitat să-i dai de mâncare păsării (tale)?

– Nu, am făcut asta deja de două ori.

O dată azi-dimineaţă, înainte să plec de acasă, şi încă o dată după-masă, după ce m-am întors.

– Dar probabil că ai uitat să faci patul înainte să pleci de acasă, nu-i aşa?

– Da, aşa e. Aici ai dreptate. Asta chiar că am uitat.

Dar obişnuiesc să fac patul aproape în fiecare zi.

Vocabular

alltid	`al:tid	mereu; totdeauna
aldrig	`al:dri	niciodată
bank, -en, -er	baŋ:k, -r, `baŋ:kɛr	bancă (instituţie)
berätta, berätta|r, -de, -t	be'rɛt:a, -dɛ, -t	a povesti
bruka, bruka|r, -de, -t	`bru:ka, `bru:ka|r, -dɛ, -t	a obişnui să
bädda, bädda|r, -de, -t	`bɛd:a, `bɛd:a|r, -dɛ, -t	a face (patul)
dammsuga	`dam:'su:ga	a da cu aspiratorul
damm|suga, -suger, -sög, -sugit	`dam:|'su:ga, -'su:gɛr, -'sø:g, -'su:git	a da cu aspiratorul
del, -en, -ar	de:l, -ɛn, `de:lar	parte
efter	`ɛftɛr/'ɛf:tɛr	după
efter att	`ɛftɛr/'ɛf:tɛr at	după ce
faktiskt	'fak:tis(k)t	de fapt
film, -en, -er	fil:m, -ɛn, `fil:mɛr	film
fåg|el, -eln, -lar	'fo:gɛl, -n, `fo:glar	pasăre
glömma, glöm|mer, -de, -t	`gløm:a, 'gløm:ɛr, `gløm:dɛ, gløm:t	a uita
gång, -en, -er	gɔŋ:, -ɛn, `gɔŋ:ɛr	dată; oară

hemifrån	`hem:i'fro:n	de acasă; dinspre casă
i morse	i `mɔʂ:ɛ	azi-dimineață
Ingmar Bergman	'iŋ:mar 'bær:jman	Ingmar Bergam (regizor de film suedez)
innan	`in:an at	înainte de
innan	`in:an at	înainte să
inte alls	ˌintɛ 'al:s	deloc
laga, laga|r, -de, -t	`lɑ:ga, `lɑ:ga|r, -dɛ, -t	a face mâncare; a găti
mat, -en	mɑ:t, -ɛn	mâncare
mata, mata|r, -de, -t	`mata, `mata|r, -dɛ, -t	a da de mâncare
pengar (*pl.*)	'pɛŋ:ar	bani
rätt, -en	rɛt:, ɛn	drept; dreptate
ha rätt	hɑ 'rɛt:	a avea dreptate
själv, -t, -a	ʃel:v, -t, `ʃel:va	însumi/însămi; înşine
smultron, -et, =	`smɵl:trɔn, -ɛt, =	
sova, sover, sov, sovit	`so:va, 'so:vɛr, so:v, `so:vit	a dormi
ställe, -t, -n	`stɛl:ɛ, -t, -n	loc
sätta, sätter, satte, satt	'sɛt:a, sɛtɛr, satɛ, sat	a aşeza (orizontal)
sätta in, sätter in, satte in, satt in	sɛta 'in:, sɛtɛr 'in:, satɛ 'in:, sat 'in:	a depune (bani)
vattna, vattna|r, -de, -t	`vat:na, `vat:na|r, -dɛ, -t	a uda (florile); a da apă (la animale)
vila sig, vila|r, -de, -t	`vi:la, `vi:la|r, -de, -t sɛj	a se odihni

Explicații

1. Prezentul perfect

Timpul verbal cunoscut sub numele de prezent perfect este folosit pentru a exprima o acțiune care este raportată la un moment prezent, chiar dacă ea s-a desfăşurat în trecut. Raportarea la un moment prezent poate fi făcută, de exemplu, prin:

- prezența unui adverb de timp sau a unei construcții care include prezentul: **idag** (*astăzi*), **denna vecka** (*săptămâna aceasta*);
- prezența unui adverb de frază al cărui sens implică indirect raportarea la prezent: **redan** (*deja*), **alltid** (*mereu*), **aldrig** (*niciodată*).

Prezentul perfect este un timp compus, format cu ajutorul verbului **att ha** la prezent (**har**), urmat de forma de *participiu trecut* a verbului respectiv. Forma de participiu trecut a fiecărui verb a fost prezentată o dată cu fiecare nou verb. Ea este forma următoare după cea de trecut simplu. Ca şi în cazul formei de trecut simplu, cea de participiu trecut se formează regulat în cazul verbelor din grupele I, II şi III şi este o formă proprie, neregulată în cazul verbelor din grupa IV.

Forma de participiu trecut se formează în felul următor:

Grupa I

Verbele din prima grupă formează participiul trecut, adăugând terminația -t la rădăcina verbului:

arbeta (*a munci*)	**arbetat** (*muncit*)

Grupa a II-a

Verbele din grupa a II-a formează participiul trecut adăugând terminația -t, (indiferent de caracterul surd sau sonor al consoanei în care se termină rădăcina):

ring|a (*a suna*)	**ringt** (*sunat*)
köp|a (*a cumpăra*)	**köpt** (*cumpărat*).

Grupa a III-a

Verbele grupei a III-a adaugă terminația -tt:

bo (*a locui*)	**bott** (*locuit*).

Grupa a IV-a

Ca şi în cazul formei de trecut simplu, verbele de grupa a IV-a au formă proprie de participiu trecut:

vara (*a fi*)	**varit** (*fost*)
ha (*a avea*)	**haft** (*avut*)

gå	**gått**
(*a merge*)	(*mers*)
ge	**gett**
(*a da*)	(*dat*)
se	**sett**
(*a vedea*)	(*văzut*)

Prin urmare, prezentul perfect va avea forma:

arbeta	**har arbetat**
ring|a	**har ringt**
köp|a	**har köpt**
bo	**har bott**

Exemple:

Du har arbetat mycket idag (*Ai muncit mult astăzi*);
Din syster har ringt (*A sunat sora ta*);
Har du köpt bröd, också? (*Ai cumpărat şi pâine?*);
Jag har bott i Bukarest i tio år (*Am locuit zece ani în Bucureşti*);
Har de redan gått? (*Au plecat deja?*).

Forma negativă se construieşte cu ajutorul adverbului de negaţie **inte**, plasat:
- *între* verbul auxiliar **har** şi participiul trecut, în propoziţiile principale:

Jag har inte sett honom idag (*Nu l-am văzut astăzi*).

- *înaintea* celor două forme verbale, în propoziţiile secundare:

Hon sade att hon inte har varit hemma idag (*Ea a spus că nu a fost astăzi acasă*).

Observaţie:

În limba suedeză, prezentul perfect se numeşte **perfekt** [pɛr'fɛk:t], iar participiul trecut se numeşte **supinum** [su'pi:nɔm].

2. Pronumele **själv** este un pronume de întărire şi are aceeaşi formă pentru toate genurile, persoanele şi numerele (*însumi/însămi, însuţi/însăţi... înşine...*):

Han kom själv (*A venit el însuşi*).

Poate fi amplasat şi înaintea substantivului, caz în care are forma **själva**:

Själva kungen kom (*A venit însuşi regele*).

3. Adverbele de timp **alltid, aldrig** şi **redan** sunt adverbe de frază, deci sunt amplasate în propoziţie ca şi celelalte adverbe de frază întâlnite până acum (**inte, också**...).

4. Propoziţiile cauzale pot fi introduse fie prin **eftersom**, prezentat în lecţia 14, fie prin **därför att**, ambele având sensul de *fiindcă, pentru că, deoarece*. Firește, ele pot fi construite şi cu ajutorul adverbului **nämligen**, aşa cum am putut vedea în lecţia 18.

5. Verbul **att berätta** are complementul indirect introdus de prepoziţia **för**:

Han berättade allting för sin mor (*I-a povestit totul mamei sale*).

6. Prepoziţia **till** poate servi la exprimarea repetiţiei, caz în care este pronunţată accentuat:

en gång till (*încă o dată*)
tio personer till (*încă zece persoane*).

7. Innan înseamnă *înainte* (*de*).

8. Verbul **att bruka**, atunci când are sensul de *a obişnui să*, este urmat de un verb la infinitivul *scurt* (asemenea lui **att hinna**):

De brukade stanna länge på kvällarna (*Obişnuiau să stea seara târziu*).

9. *O jumătate de oră* se spune **en halvtimme**, ortografiat într-un singur cuvânt.

Exerciţii

19.1 *Puneţi verbele din paranteză la forma de prezent perfect*:
1. Jag (ha) mycket att göra idag. 2. Han (vara) i utlandet många gånger och (träffa) många människor 3. Vi (åka) hela dagen och inte (hitta) slottet ännu. 4. Vi (kolla): de (inte hinna) komma idag. 5. Det finns mat: jag just (vara) på varuhuset och (handla).

19.2 *Traduceţi în limba suedeză*:
1. Nu am mai fost niciodată în Suedia. 2. Nu am mai văzut niciodată un câine atât de simpatic. 3. Mi-au povestit deja ceea ce au văzut. 4. Unde ai fost? Te-aştept de o jumătate de oră. 5. Vremea s-a făcut mai frumoasă azi.

Facit
Cheia exercițiilor

1.1

1. De är barn. 2. De är män. 3. De är hundar. 4. De är böcker. 5. De är lärare.

1.2

1. Det är en flicka. 2. Det är ett äpple. 3. Det är en bil. 4. Det är en pojke. 5. De är träd.

1.3

1. Vad är de? 2. Det är tidningar. 3. Det är blommor. 4. Det är böcker. 5. Vad är det? 6. Det är ett barn. 7. Det är en man. 8. Vad är det? 9. Det är en flicka. 10. Det är en kvinna.

2.1

1. Är det ett träd? 2. Har du två syskon? 3. Är det äpplen? 4. Har du två tidningar?

2.2

1. Du har inte två syskon. 2. Jag har inte en syster. 3. Du har inte två klockor 4. Jag har inte två böcker. 5. Har du inte blommor?

2.3

1. Jag har papper, men jag har inte en penna. 2. Har du syskon? 3. Jag har en bror, men jag har inte systrar. 4. Har du inte bil? 5. Nej, det har jag inte.

3.1

1. ny 2. nytt 3. lång; vacker 4. vackra; billiga 5. gamla

3.2

1. hon 2. den 3. han 4. det 5. den

3.3

1. Det är ett högt träd. 2. Hon har vackra blommor. 3. Han är inte lång. 4. Har de också dyra blommor? 5. De har ett nytt och vackert hus.

4.1

1. bor 2. söker 3. läser 4. kommer 5. heter

4.2

1. vacker 2. bra 3. stor 4. bra 5. gamla

4.3

1. Jag heter... 2. Jag är/kommer från Rumänien. 3. Jag bor i ... 4. Jag läser svenska. 5. Välkommen!

5.1

1. min 2. din 3. era 4. mina 5. vårt

5.2

1. sin 2. sitt 3. hennes 4. hennes 5. deras

5.3

1. Jag söker din syster; är hon hemma? 2. Hon är inte hemma; hon är på besök hos sin väninna. 3. Hans moster är expedit, och hennes man är pensionär. 4. Är din svåger eller din svägerska läkare? 5. Våra vänner, som är lärare, kommer på besök med sin dotter, som är fyra, och med sin son, som är tre.

6.1

1. huset 2. studenten 3. fönstren 4. blommorna 5. vardagsrummet 6. barnet/barnen 7. träden 8. boken 9. hundarna; mattan 10. teven.

6.2

1. Garaget är inte stort. 2. Vaserna med blommor står på bordet. 3. Mor och far är hemma. 4. Väskorna är i sovrummet. 5. Vägen till Göteborg är ganska lång.

7.1

1. någon 2. ingen 3. inga 4. några 5. inga

7.2

1. Jag ser att det bara finns en stol. 2. Jag ser att du också studerar här. 3. Jag ser att hennes bror inte är gift. 4. Jag ser att din far också är lärare. 5. Jag ser att du också heter Elin.

7.3

1. Är det någon i sovrummet? 2. Nej, det är ingen. 3. Här studerar man svenska. 4. Är din far i garaget? 5. Nej, det är ingen i garaget. 6. Har ni någonting/något i källaren? 7. Nej, vi har ingenting. 8. Jo, vi har en gammal sekretär. 9. Finns det någonting/något på bordet? 10. Förstås finns det: en vas med blommor.

8.1

1. den stora staden 2. den vita väggen 3. den tunga väskan 4. de vackra tavlorna 5. den trevliga/trevlige pojken 6. den gamla byggnaden 7. den långa gatan 8. den goda boken 9. det stora garaget 10. den gifta/gifte brodern

8.2

1. Jag söker den nya/nye läraren. 2. Läser du den nya boken? 3. Den gamla soffan står mellan de nya fåtöljerna. 4. Har ni något nytt? 5. Nej, vi har ingenting/inget nytt.

9.1

1. De träffar honom varje dag. 2. Ser du det? 3. Jag använder den varje vecka. 4. Hon är på besök hos dem. 5. När skriver du brev till henne?

9.2

1. Jag tänker resa till Stockholm på lördag. 2. Om du vill och om det inte är för mycket, (så) kan du skriva brev till oss varje vecka. 3. Om du kan komma, (så) kommer det att bli en mycket trevlig kväll. 4. Får jag använda din cykel? 5. Naturligtvis.

10.1

1. Jag hör en åkande bil. 2. På mattan sitter två lekande pojkar. 3. Han är en tänkande människa. 4. Jag har en vän som är boende i Stockholm. 5. Hon är studerande vid Uppsala universitet.

10.2

1. Ni måste komma till fots./Ni måste komma gående. 2. Jag träffar dem varje dag kl. 10(tio). 3. Jag gillar att sitta på soffan i vardagsrummer läsande i en bok. 4. Vem är den stående mannen? 5. Hon bor med sina föräldrar.

11.1

a. fyrtiotre b. (ett)tusenett c. fyratusenniohundranittiofem d. elva e. (år) nittonhundranittioåtta f. tvåtusentolv

11.2

1. Hasses hus 2. Prins Eugens tavlor 3. mina föräldrars hus 4. min brors svenska böcker 5. vårt universitets nya studenter

11.3

1. Ursäkta, kan du säga mig vad är klockan? 2. Den är tjugu över sju./Den är fem i halv åtta. 3. Den är kvart i nio. 4. Klockan är tdv. 5. "Jag kommer kl. tio i sex." "Med vilken buss?" "Med 5:an (femman)."

12.1

1. Han säger att han inte kann komma idag. 2. Han säger att han inte kann komma på besök. 3. Han säger att det inte finns någonting i källaren. 4. Han säger att det inte är någon katt som ligger under bordet. 5. Han säger att han bara pratar svenska lite grand.

12.2

1. Jag, det har jag./Nej, det har jag inte. 2. Ja, det är de./Nej, det är de inte. 3. Ja, det gör hon./Nej, det gör hon inte. 4. Ja, det måste jag./Nej, det måste jag inte. 5. Ja, det kan jag./Nej, det kan jag inte.

12.3

1. "Vill du komma med oss?" "Ja, gärna." 2. "När går ni i stan?" "Bara på lördagar(na) och på söndagar(na). Men vi går även om det regnar." 3. Jag tror att det kommer att vara en intressant lektion.

13.1

1. vackrare; mera praktisk 2. trevligare 3. vackrare; trevligare 4. kortare 5. billigare

13.2

1. vackraste 2. mest centrala centralaste 3. nyaste 4. ordentligaste 5. renaste

13.3

1. Vilken storlek har de vita byxorna? 2. Vilka av dem? 3. De korta där. 4. Deras storlek är 39 (trettionio). 5. Jag skulle vilja prova dem. Var finns provrummet?

14.1

1. större; mindre 2. bättre 3. högre 4. äldst 5. längst

14.2

1. Detta rum är större, men ändå gillar jag det inte. 2. Har du kollat (på) priset? 3. Detta hus är inte mindre än det (hus) som jag bor i. 4. "Vad tycker du om denna tidning?" "Den är bäst." 5. Jag undrar om man kan hitta något bättre för ett lägre pris.

15.1

1. äldsta 2. äldsta; bäst 3. största 4. största 5. lägsta

15.2

1. Nordens äldsta universitet är Uppsala Universitet. 2. Linus är den yngste av alla bröderna. 3. Vid detta universitet är de flesta studerandena från norra Sverige. 4. De tycker att Gotland är den bästa semesterplatsen. 5. Rumäniens högsta berg är högre än Sveriges högsta berg.

16.1

a. den 12 december 1934 (den tolfte december nittonhundratrettiofyra) b. den 18 mars 1944 (den artonde mars nittonhundrafyrtiofyra) c. den 25 augusti 1967 (den tjugofemte augusti nittonhundrasextiosju) d. den 22 juli 2000 (den tjugoandra juli tvåtusen) e. den 6 maj 1900 (den sjätte maj nittonhundra)

16.2

1. Juni är årets sjätte månad, och augusti den åttonde. 2. "Vad gör du nästa vecka?" "Jag ska gå till bergen." 3. Jag tror att Elins födelsedag är nästa måndag. Men jag ska kolla det. 4. "Nästa månad blir jag 38 (trettioåtta)." "Verkligen? Du

ser mycket yngre ut." 5. "Idag har jag födelsedag. Jag fyller 25 (tjugofem) år." "Verkligen? Grattis! ... Skål!"

17.1

1. var; sitt 2. stanna; kom; prata 3. ta; skriv 4. vänta 5. köp

17.2

1. Var så god och kör/åk rakt fram, sedan nästa gata till höger och den andra till vänster. 2. "Vi är framme, eller hur?" "Ja, det är vi. Men stanna inte här 3. "Är den där Rådhustorget?" "Nej. Rådhustorget är mycket större. För att komma till det, åk nästa till höger." 4. "Tack, hur mycket blir det?" "Hundrafyra kronor och femtio öre." 5. "Ska vi åka vidare?" "Nej. Stanna här, tack."

18.1

1. bodde 2. hade; var 3. var; körde; gjorde 4. åt 5. stod; väntade; ankom

18.2

1. "Får jag gå på bio i morgon kväll?" "Ja, det får du." 2. "Väntade du länge igår på eftermiddagen?" "I en timme." 3. Förra veckan gick vi på bio. 4. "Åkte ni länge?" "Nej, vi kom genast." 5. "Kom de alla på besök?" "Nej, deras dotter kunde tyvärr inte komma."

19.1

1. har haft 2. har varit; har träffat 3. har åkt; har hittat 4. har kollat; har inte hunnit 5. har varit ... och handlat

19.2

1. Jag har aldrig varit i Sverige. 2. Jag har aldrig sett en så trevlig hund. 3. De har redan berättat för mig vad de såg. 4. Var var du? Jag har väntat på dig i en halvtimme. 5. Vädret har blivit vackrare idag.

Vocabular

advokat, -en, -er	advu'kɑ:t, -ɛn, -ɛr	avocat	L5
aft|on, -onen, -nar	`af:t|ɔn, -ɔnɛn, -nar	seară	L4
aldrig	`al:dri	niciodată	L19
all, -t, -a	al:, -t, `al:a	tot(ul); toți/toate	
alltid	`al:tid	mereu; totdeauna	L19
allting	`al:'tiŋ:	tot; totul	L14
andra	`an:dra	al doilea; a doua	L17
ankomma, ankommer, ankom, ankommit	`an'kɔm:a, `an:'kɔm:ɛr, `an:'kɔm:, `an:'kɔm:it	a sosi	L9
Anna	`an:a	Ana	L4
annars	`an:aʂ	altfel; pe lângă asta	L9
använda, använ|der, -de, -t	`an:'vɛn:da, `an:'vɛn:|dɛr, -dɛ, -t	a folosi; a întrebuința; a utiliza	L9
apotekare, -n, =	apu'te:karɛ, -n, =	farmacist(ă)	L5
arbeta, -de, -t	`ar:'be:ta, -dɛ, -t	a lucra; a munci	L4
arbetare, -en, =	`ar:'be:tarɛ, -n, =	muncitor	L5
arkitekt, -en, -er	arɕi`tɛk:t, -ɛn, -ɛr	arhitect	L5
att	at:, at	că	L7
av	ɑ:v, ɑv	din; dintre	L5
badkar, -et, =	`bɑ:t`kɑ:r, -ɛt, =	cadă	L7
badrum, -et, =	`bɑ:d'rɔm:, -ɛt, =	baie (încăpere)	L7
bank, -en, -er	baŋ:k, -ɛn, `baŋ:kɛr	bancă (instituție)	L19
bara	`bɑ:ra	doar; numai	L5
barn, -et, =	bɑ:ɳ, -ɛt, =	copil	L1
befinna sig, befinner sig, befann sig,	be'fin:a sɛj, be'fin:ɛʂɛj, be'fan:	a se găsi; a se afla	L12

befunnit sig	sɛj, be'fun:it sɛj		
beklaga, beklaga|r, -de, -t	bɛ'klɑ:ga, bɛ'klɑ:ga|r, -dɛ, -t	a regreta; a-i părea rău	L11
berg, -et, =	bærj:, -ɛt, =	munte	L15
berätta, berätta|r, -de, -t	be'rɛt:a, -dɛ, -t	a povesti	L19
besök, -et, =	bɛ'sø:k, -ɛt, =	vizită	L5
betala, betala|r, -de, -t	be'tɑ:la|r, -dɛ, -t	a plăti	L13
bil, -en, -ar	bi:l, -ɛn, `bi:lar	automobil; mașină	L1
billig, -t, -a	`bil:i, -t, `bil:iga	ieftin	L3
bio	'bi:u, ˌ bio'grɑ:fɛr	(fam.) cinema	L18
biograf, -en, -er	bio'grɑ:f, -ɛn, -ɛr	cinematograf	L18
bliva/bli, blir, blev, blivit	`bli:va/bli:, ble:v, `bli:vit	a deveni	L16
blomm|a, -an, -or	`blum:|a, -an, -ur	floare	L1
bo, bo|r, -dde, -tt	bu:, bu:r, `bud:ɛ, but:	a locui	L4
bok, -en, böcker	bu:k, -ɛn, 'bøk:ɛr	carte	L1
bokhyll|a, -an, -or	`bu:k'hʏl:|a, -an, -ur	bibliotecă	L7
bord, -et, =	bud, -ɛt, =	masă	L2
Bosse	`bɔs:ɛ	Bosse (nume masculin, diminutiv de la Bo)	L15
bredvid	bre'vi:d	lângă; alături (de)	L13
brev, -et, =	bre:v, -ɛt, =	scrisoare	L9
bror/broder, brodern, bröder	bru:r/`bru:der, `bru:dɛɳ, `brødɛr	frate	L2
bruka, bruka|r, -de, -t	`brʉ:ka, `brʉ:ka|r, -dɛ, -t	a obișnui să	L19
bröd, -et	brød, -ɛt	pâine	L18
Bukarest	'bɔk:arɛst	București	L4
buss, -en, -ar	bɔs:, -ɛn, `bɔs:ar	autobuz	L11
buss, -en, -ar	bɔs:, -ɛn, `bɔs:ar	autobuz	L12
byggnad, -en, -er	`bʏg:nad, -ɛn, -ɛr	clădire	L17

byx|a, -an, -or	`bʏk:s|a, -an, -ur	pantalon	L13
båt, -en, -ar	bo:t, -ɛr, `bo:tar	ambarcațiune; vapor	L12
bädda, bädda|r, -de, -t	`bɛd:a, `bɛd:a|r, -dɛ, -t	a face (patul)	L19
bägge	`bɛg:ɛ	ambii; ambele	L15
bäst	bɛs:t	cel mai bun; cea mai bună	L15
bättre	'bɛt:rɛ	mai bun	L14
central, -t, -a	sen'trɑ:l, -t, -a	central	L11
cykl|el, -eln, -lar	'sʏk:|ɛl, -ɛln, `sʏk:lar	bicicletă	L3
dammsuga	`dam:'sʉ:ga	a da cu aspiratorul	L19
de	dɔm:, dɔm	ei; ele	L1
de|nna, -tta, -ssa	`dɛ|n:a, -t:a, -s:a	acesta; aceasta; aceștia/acestea	L14
december	de'sɛm:bɛr	decembrie	L16
del, -en, -ar	de:l, -ɛn, `de:lar	parte	L19
dem	dɔm:, dɔm	pe ei; îi; pe ele; le	L9
den	den:, den	pe el/ea; îl/o (genul comun, pentru lucruri)	L9
deras	`de:ras	al lor/a lor; ai lor/ale lor	L5
dess	dɛs:, dɛs	a(l) lui/a ei; ai/ale lui/ei	L5
dessutom	dɛs`ʉ:tɔm	pe lângă asta; mai mult	L12
det	dɛ:, dɛ	(el/ea/acesta/aceștia)	L1
det	dɛ:, dɛ	pe el/ea; îl/o (genul neutru)	L9
di|n, -tt, -na	di|n:, -t:, `di:na din, dit, ˌdina	al tău/a ta; ai tăi/ale tale	L5
dig	dɛj:, dɛj	pe tine; te	L9
distans, -en, -er	dis'tan:s, -ɛn, -ɛr	distanță	L8
dit	di:t	(într-)acolo (adverb de direcție)	L12

Djurgården	ˋjʉ:r'go:ɖɛn	Djurgården (cartier în Stockholm)	L12
dotter, -n, döttrar	ˋdɔt:ɛ|r, -ɳ, ˋdøt:rar	fiică	L5
dricka, dricker, drack, druckit	ˋdrik:a, 'drik:ɛr, drak:, ˋdrɔk:it	a bea	L18
du	dʉ:, dʉ	tu; dumneavoastră	L2
dusch, -en, -er	dɔʃ:, -ɛn, -ɛr	duş	L7
dyr, -t, -a	dʏ:|r, -ʈ, ˋdʏ:ra	scump; costisitor	L3
då	do:, dɔ	(aici:) dar	L7
dålig, -t, -a	ˋdo:li, -t, -ga	prost (despre lucruri)	L3
där	dæ:r	acolo	L4
efter	ˋɛftɛr/'ɛf:tɛr	după	L19
efter att	ˋɛftɛr/'ɛf:tɛr at	după ce	L19
eftermiddag, -en, -ar	ˋɛf:tɛr'mid:a, -n, -gar	după-amiază; după-masă	L12
eftersom	'ɛf:tɛʂɔm	fiindcă; deoarece	L14
eg|en, -et, -na	ˋe:g|ɛn, -ɛt, -na	propriu	L12
Elin	'e:lin	Elin (nume feminin)	L4
elva	ˋɛl:va	unsprezece	L11
en	en:, en	un; o (genul comun)	L1
er	e:r, er	pe voi; vă	L9
er, -t, -a	e:r, eʈ:, ˋe:ra	al vostru/a voastră; ai noştri/ale noastre	L5
ett	ɛt:, ɛt	un; o (genul neutru)	L1
ett|a, -an, -or	ˋɛt:|a, -an, -ur	unu (numeral substantivizat)	L11
Evert	'e:vɛʈ	Evert (nume masculin)	L15
expedit, -en, -er	ɛkspe'di:t, -ɛn, -ɛr	vânzător	L5
expeditris, -en, -er	ɛkspedi'tri:s, -ɛn, -ɛr	vânzătoare	L5
facit	ˋfɑ:sit	cheia exerciţiilor	
faktiskt	'fak:tikst	de fapt	L19

fall, -et, =	fal:, -ɛt, =	caz	L13
far/fader, fadern, fäder	fɑ:r/ˋfɑ:der, ˋfɑ:dɛɳ, 'fɛ:dɛr	tată	L5
farfar, farfarn, farfäder	ˋfar:'far:, ˋfar:'faɳ:, ˋfar:'fɛ:dɛr	bunic (din partea tatălui)	L5
farmor, farmorn, farmödrar	ˋfar:'mur:, ˋfar:'muɳ:, ˋfar:'mø:drar	bunică (din partea tatălui)	L5
februari	febrʉ'ɑ:ri	februarie	L16
fem	fɛm:	cinci	L5
film, -en, -er	fil:m, -ɛn, ˋfil:mɛr	film	L19
fin, -t, -a	fi:n, -t, ˋfi:na	foarte frumos; excelent	L12
finnas, finns, fanns, funnits	ˋfin:as, fin:s, fan:s, ˋfɔn:its	a se afla; a se găsi	L7
flera*	'fle:ra	mai mulţi; mai multe	L7
flick|a, -an, -or	ˋflik:|a, -an, -or	fată	L1
flytta in, flytta|r, -de, -t in	ˋflʏt:a 'in:, ˋflʏt:a|r, -dɛ, -t 'in:	a se muta într-o nouă locuinţă	L14
flytta, flytta|r, -de, -t	ˋflʏt:a, ˋflʏt:a|r, -dɛ, -t	a muta	L14
fot, -en, fötter	fu:t, -ɛn, 'føt:ɛr	picior (de la gleznă în jos)	L10
fram	fram:	înainte	L17
framme	ˋfram:ɛ	ajuns la destinaţie	L17
frukost, -en, -er	'frɔk:ɔst, -ɛn, -ar/ˋfrɔk:ɔstar	mic dejun	L18
frys, -en, -er	frʏ:s, -ɛn, -ɛr	congelator	L7
från	frɔn:, frɔn	(spaţial) din; (temporal) de la	L4
fylla år	ˋfʏl:a 'o:r	a împlini un număr de ani	L16
fylla, fyll|er, -de, -t	ˋfʏl:a, 'fʏl:ɛr, ˋfʏl:dɛ, fʏl:t	a umple	L16
fyrtio	'fœʈ:i	patruzeci	L11
få, får, fick, fått	fo:, fo:r, fik:, fɔt:	a primi; a avea voie	L9

fåg|el, -eln, -lar	'fo:gɛl, -ŋ, `fo:glar	pasăre	L19
fåtölj, -en, -er	fɔ'tølj, -ɛn, -ɛr	fotoliu	L6
född	fød:	născut(ă)	L15
födelsedag, -en, -ar	`fø:dɛlse'dɑ:|g, -n, -gar	zi de naştere	L16
fönst|er, -ret, =	'føn:st|ɛr, -ret, =	fereastră	L3
för	fœ:r	prea	L13
föredra, föredrar, föredrog, föredragit	`fœ:rɛ'drɑ:, `fœ:rɛ'drɑ:r, `fœ:rɛ'dru:g, `fœ:rɛ'drɑ:git	a prefera	L13
förmiddag, -en, -ar	`fœ:r'mid:a, -n, -gar	dimineaţă	L18
första	`fœş:ta	primul; prima	L17
förstås	fœ'ştɔs:	desigur; bineînţeles	L7
föräld|er, -ern, -rar	fœ'ɛl:d|ɛr, -ɛŋ, -rar	părinte	L9
gam|mal, -malt, -la	`gam:al, -t, `gam:la	vechi; bătrân	L3
ganska	`gan:ska	destul de	L3
garage, -t, -n	ga'rɑ:ʃ, -ɛt, -ɛn	garaj	L6
garderob, -en, -er	gaɖɛ'ru:b, -ɛn, -ɛr	şifonier	L7
gat|a, -an, -or	`gɑ:t|a, -an, -ur	stradă	L8
gat|a, -an, -or	`gɑ:t|a, -an, -ur	stradă	L17
genast	`je:nast	imediat; de îndată	L12
gift, -a	jif:t, -a	căsătorit(ă)	L5
gilla, gilla|r, -de, -t	`jil:a, `jil:a|r, -dɛ, -t	a-i plăcea	L8
giva/ge, ger, gav, gett	`ji:va/je:, je:r, gɑ:v, jɛt:	a da	L9
gla|d, -tt, -da	gl|ɑ:d, -at:, `glɑ:da	bucuros	L9
glömma, glöm|er, -de, -t	`gløm:a, 'gløm:ɛr, `gløm:dɛ, gløm:t	a uita	L19
go|d, -tt, -da	gu:, gɔt:, `gu:da	bun	L4
golv, -et, =	gɔl:v, -ɛt, =	podea	L7

Gotland	'gɔt:lan(d)	Gotland (insulă suedeză din Marea Baltică)	L15
grann|e, -en, -ar	`gran:|ɛ, -ɛn, -ar	vecin	L14
grattis	'grat:is	(fam.) felicitări!	L16
gå till sängs	'go: til 'sɛŋ:s	a merge la culcare	L18
gå ut, går ut, gick ut, gått ut	'go: 'ʉ:t, 'go:r 'ʉ:t, 'jik: 'ʉ:t, 'gɔt: 'ʉ:t	a ieşi	L12
gå, går, gick, gått	go:, go:r, jik:, gɔt:	a merge	L4
gång, -en, -er	gɔŋ:, -ɛn, `gɔŋ:ɛr	dată; oară	L19
gård, -en, -ar	go:ɖ, -ɛn, `go:ɖar	curte	L3
gåv|a, -an, -or	`go:v|a, -an, -ur	cadou; dar	L9
gärna	`jæ:ɳa	cu plăcere	L9
göra, gör, gjorde, gjort	`jœ:ra, gœ:r, `ju:ɖɛ, ju:ţ/juţ:	a face	L11
Göteborg	jøtɛ'bɔr:j	Göteborg	L5
ha, har, hade, haft	hɑ:, hɑ:r, `had:ɛ, haf:t	a avea	L2
hall, -en, --ar	hal:, -ɛn, `hal:ar	hol; vestibul	L7
halv	hal:v	jumătate (de oră)	L11
han	han:, han	el	L3
handla, handla|r, -de, -t	`han:dla, `han:dla|r, -de, -t	a face cumpărături	L18
hans	han:s	al lui/a lui; ai lui/ale lui	L5
Hasse	`has:ɛ	Hasse (diminutivul de la Hans)	L4
hatthyll|a, -an, -or	`hat:'hʏl:|a, -an, -ur	cuier	L7
hav, -et, =	hɑ:v, -ɛt, =	mare (subst.)	L3
hej	hɛj:	bună; salut	L4
hejsan	`hɛj:san	bună; salut	L4
hela	`he:la	întreg; întreagă	L18
helg, -en, -er	hɛlj:, -ɛn, -ɛr	sfârşit de săptămână	L9

hellre	'hɛl:rɛ	mai curând; mai degrabă (în sens modal)	L13
hemifrån	`hem:i'fro:n	de acasă; dinspre casă	L19
hemma	`hɛm:a	acasă	L4
henne	`hɛn:ɛ, ¸hɛnɛ	pe ea; o	L9
hennes	`hɛn:ɛs	al ei/a ei; ai ei/ale ei	L5
heta, heter, hette, hetat	`he:ta, 'hetɛr, `het:ɛ, `he:tat	a se numi; a se chema	L4
hinna, hinner, hann, hunnit	`hin:a, 'hin:ɛr, han:, `hɔn:it	a reuşi să se încadreze într-un interval de timp; a apuca să	L12
hit	hi:t	încoace (adverb de direcţie)	L10
hitta, hitta|r, -de, -t	`hit:a, `hit:a|r, -dɛ, -t	a găsi	L12
hon	hun:, hun	ea	L3
honom	`hɔn:ɔm, ¸hɔnɔm	pe el; îl	L9
hos	hus:, hus	la	L5
hund, -en, -ar	hɔn:d, -ɛn, `hɔn:dar	câine	L1
hundrade	`hɔn:dradɛ	al o sutălea, a o suta	L16
hur	hʉ:r	cum	L4
hur dags?	'hʉ¸'ɖak:s	la ce oră?	L9
hus, -et, =	hʉ:s, -ɛt, =	casă	L1
husnum|mer, -ret, =	`hʉ:s'nɔm:|ɛr, -rɛt, =	număr de la casă	L17
hustru, -n, -r	`hɔs:trʉ, -n, -r	soţie; nevastă	L5
hållplats, -en, -er	`hɔl:'plat:s, -ɛn, -ɛr	staţie (a unui mijloc de transport în comun)	L11
hälsovård, -en	`hɛl:su'vo:ɖ, -ɛn	asistenţă medicală	L8
hända, hän|der, -de, -t	`hɛn:da, 'hɛn:dɛr, `hɛn:dɛ, hɛn:t	a se întâmpla	L12
hänga, häng|er, -de, -t	`hɛŋ:a, 'hɛŋ:ɛr, `hɛŋ:dɛ, hɛŋ:t	a atârna	L7

här	hæ:r	aici	L4
härlig, -t, -a	`hæ:|i, -t, -ga	superb	L12
hög, -t, -a	hø:g, hø:kt, `hø:ga	înalt	L3
höger	'hø:gɛr	dreapta	L17
högre	'hø:gre	mai înalt	L14
högst	hœk:st	cel mai înalt; cea mai înaltă	L15
höra, hör, -de, -t	`hœ:ra, hœ:r, `hœ:ɖɛ, hœţ:	a auzi	L10
hörn, -et, =	hœ:ɳ, -ɛt, =	colţ	L17
i	i:, i	în	L4
i	i:, i	(în exprimarea orei) înainte de (ora...)	L11
i morse	i `mɔʂ:ɛ	azi-dimineaţă	L19
idag, i dag	`i:'dɑ:	astăzi	L12
igen	i'jɛn:	din nou; iarăşi	L9
igår, i går		ieri	L18
ing|en, -et, -a	`iŋ:ɛ|n, -t, -a	nici un, nici o	L7
ingenjör, -en, -er	inʃe'njœ:r, -ɛn, -ɛr	inginer	L5
ingenting	`iŋ:gɛn'tiŋ:	nimic	L7
Ingmar Bergman	'iŋ:mar 'bær:jman	Ingmar Bergman (regizor de film suedez)	L19
ingång, -en, -ar	`in:'gɔŋ:, -ɛn, -ar	intrare	L11
inkomst, -en, -er	`in:'kɔm:st, -ɛn, -ɛr	venit (avere)	L15
inköp, -et, =	`in:'kø:p, -ɛt, =	cumpărat (substantiv)	L18
innan	`in:an at	înainte de	L19
innan	`in:an at	înainte să	L19
inte	`in:tɛ, ¸intɛ	nu (negarea verbului)	L2
inte alls	¸intɛ 'al:s	deloc	L19
intressant, -a	intrɛ'san:t, -a	interesant	L12

invånare, -n, =	ˋin:ˈvo:narɛ, -n, =	locuitor	L15
ja	jɑ:, ja:	da	L2
jag	jɑ:, jɑ	eu	L2
javisst	jaˈvis:t	desigur; bineînțeles	L13
jo	ju:	ba da	L7
Johansson	ˋju:ansɔn	Johansson (nume de familie)	L4
juli	ˈjʉ:li	iulie	L16
jämn, -t, -a	jɛm:n, -t, ˋjɛm:na	neted; (despre o sumă) rotundă	L17
järn, -et	jæ:ɳ, -ɛt	fier	L11
järnvägsstation, -en, -er	ˋjæ:ɳvɛkssta'ʂu:n, -ɛn, -ɛr	gară	L11
jätte-	ˋjɛt:ɛ-	(prefix) foarte	L12
kaffe, -t	ˋkaf:ɛ, -t	cafea	L18
kass|a, -an, -or	ˋkas:|a, -an, -ur	casă (pentru plăți)	L13
katt, -en, -er	kat:, -ɛn, ˋkat:ɛr	pisică	L1
Kebnekaise	kɛbnɛˋkaj:sɛ	munte în Laponia	L15
klass, -en, -er	klas:, -ɛn, ˋklas:ɛr	clasă	L15
klock|a, -an, -or	ˋklɔk:|a, -an, -ur	ceas	L2
kolla, kolla|r, -de, -t	ˋkɔl:a, ˋkɔl:a|r, -dɛ, -t	a controla	L14
komma, kommer, kom, kommit	ˋkɔm:a, ˈkɔm:ɛr, kɔm:, ˋkɔm:it	a veni	L4
konstnär, -en, -er	ˋkɔn:stˈnæ:r, -ɛn, -ɛr	artist	L5
kontor, -et, =	kɔnˈtu:r, -ɛt, =	birou	L18
kopp, -en, -ar	kɔp:, -ɛn, ˋkɔp:ar	cană; ceaşcă	L18
koppla av, koppla|r, -de, -t av	ˋkɔp:la ˈɑ:v, ˋkɔp:la|r, -dɛ, -t ˈɑ:v	a se relaxa	L18
kort, -a	kɔʈ:, ˋkɔʈ:a	scurt	L13
kosta, kosta|r, -de, -t	ˋkɔs:ta, ˋkɔs:ta|r, -dɛ, -t	a costa	L17

kostnadsfri, -tt, -a	ˋkɔs:tnatsˈfr|i:, -it:, -i:a	gratuit	L8
kron|a, -an, -or	ˋkru:n|a, -an, -ur	coroană (şi ca unitate monetară)	L17
krympa, krymp|er, -te, -t	ˋkrʏm:pa, ˈkrʏm:pɛr, ˋkrʏm:ptɛ, krʏm:pt	a intra la apă	L13
kung, -en, -ar	kʊŋ:, -ɛr, ˋkʊŋ:ar	rege	L12
kunglig, -t, -a	ˋkʊŋ:gli, -t, -ga	regal	L12
Kungsholmen	ˋkʊŋ:gsˈhol:mɛn	Kungsholmen (cartier în Stockholm)	L17
kunna, kan, kunde, kunnat	ˋkʊn:a, kan:, ˋkʊn:dɛ, ˋkʊn:at	a putea	L9
kusin, -en, -er	kʉˈsi:n, -ɛn, -ɛr	văr/verişoară (de gradul I)	L5
kvart, -en, -er	kvaʈ:, -ɛn, -ɛr	sfert (de oră)	L11
kvinn|a, -an, -or	ˋkvin:|a, -an, -ur	femeie	L1
kväll, -en, -ar	kvɛl:, -ɛn, ˋkvɛl:ar	seară	L4
kylskåp, -et, =	ˋkʏ:lˈskɔ:p, -ɛt, =	frigider	L7
kyrk|a, -an, -or	ˋɕʏr:k|a, -an, -ur	biserică	L12
källare, -n, =	ˋɕɛl:arɛ, -n, =	pivniță; beci	L7
känna, kän|ner, -de, -t	ˋɕɛn:a, ˈɕɛn:ɛr, ˋɕɛn:dɛ, ɕɛn:t	a cunoaşte	L17
kök, -et, =	ɕø:k, -ɛt, =	bucătărie	L7
köpa, köp|er, -te, -t	ˋɕø:pa, ˈɕø:pɛr, ˋɕø:ptɛ, ɕø:pt	a cumpăra	L13
laga, laga|r, -de, -t	ˋlɑ:ga, ˋlɑ:ga|r, -dɛ, -t	a face mâncare; a găti	L19
lamp|a, -an, -or	ˋlam:p|a, -an, -ur	lampă	L2
Lappland	ˈlap:lan(d)	Laponia	L15
leka, leker, -te, -t	ˋle:ka, ˈle:kɛr, ˋle:ktɛ, le:kt	a se juca	L6
lektion, -en, -er	lɛkˈʃu:n, -ɛn, -ɛr	lecție	L1
leva, lev|er, -de, -t	ˋle:va, ˈlɛ:vɛr, ˋle:vdɛ, le:vt	a trăi	L16

levnadsstandard, -en, -er	ˈle:vnats'stan:dad, -ɛn, -ɛr	nivel de trai	L8
ligga, ligger, låg, legat	ˈlig:a, 'lig:ɛr, lo:g, ˈle:gat	a sta culcat; a sta întins	L6
Linus	'li:nɵs	Linus (nume masculin)	L4
lite	ˈli:tɛ	puțin (adverb)	L4
lite	ˈli:tɛ	puțin (adverb)	L13
lite grand	ˈli:tɛ 'gran:	un pic	L4
lite|n, -t, små	ˈli:tɛ|n, -t, smo:	mic	L3
ljus, -et, =	jʉ:s, -ɛt, =	lumină	L14
luft, -en	lɵf:t, -ɛn	aer	L8
lyssna, lyssna|r, -de, -t (på…)	ˈlʏs:na, ˈlʏs:na|r, -dɛ, -t	a asculta	L10
låg, -t, -a	lo:g, -t, ˈlo:ga	scund; jos	L3
låna, låna|r, -de, -t	ˈlo:na, ˈlo:n|a, -dɛ, -t	a împrumuta (a lua cu împrumut)	L9
lång, -t, -a	lɔŋ:, -t, ˈlɔŋ:ga	lung; (despre oameni) înalt	L3
lägenhet, -en, -er	ˈlɛ:gɛn'he:t, -ɛn, -ɛr	locuință	L14
lägre	'lɛ:grɛ	mai scund; mai jos	L14
lägst	lɛk:st	cel mai scund; cel mai jos	L15
läkare, -n, =	ˈlɛ:karɛ, -n, =	medic; doctor	L5
länge	ˈlɛŋ:ɛ	mult timp	L18
längst	lɛŋ:st	cel mai lung	L15
lärare, -n, =	ˈlæ:rarɛ, -n, =	profesor	L1
läsa, läs|er, -te, -t	ˈlɛ:sa, 'lɛ:sɛr, ˈlɛ:stɛ, lɛs:t	a citi; a învăța	L4
man	man:, man	(pronume nehotărât impersonal)	L7
man, -nen, män	man:, -ɛn, mɛn:	bărbat	L1
Maria	maˈri:a	Maria	L4

mat, -en	mɑ:t, -ɛn	mâncare	L19
mata, mata|r, -de, -t	ˈmata, ˈmata|r, -dɛ, -t	a da de mâncare	L19
matt|a, -an, -or	ˈmat:|a, -an, -ur	covor	L6
medan	ˈme:dan, ˌmedan	în timp ce; însă	L5
mellan	ˈmɛl:an	între	L7
men	mɛn:, mɛn	dar	L2
mera	ˈme:ra	mai	L3
mi|n, -tt, -na	mi|n:, -t:, ˈmi:na	al meu/a mea; ai mei/ale mele	L5
	mi|n, -t, ˌmina		
mi|n, -tt, -na	mi|n:, -t:, ˈmi:na	al meu/a mea; ai mei/ale mele	L5
	min, mit, ˌmina		
Micke	ˈmik:ɛ	nume masculin (diminutiv de la Mikael)	L11
middag, -en, -ar	'mid:a, -n, ˈmid:'dɑ:gar	cină; dineu	L18
mig	mɛj:, mɛj	pe mine, mă	L9
mindre	'min:drɛ	mai mic	L14
minut, -en, -er	mi'nʉ:t, -ɛn, -ɛr	minut	L11
mitt på…	'mit: pɔ	în mijlocul...	L7
mobil, -en, -er	mu'bi:l, -ɛn, -ɛr	(fam.) (telefon) mobil	L11
mobiltelefon	muˈbi:ltele'fo:n, -ɛn, -ɛr	telefon mobil	L11
mor/moder, modern, mödrar	mu:r/ˈmu:dɛr, ˈmu:dɛŋ, ˈmø:drar	mamă	L5
morfar, morfarn, morfäder	ˈmur:'far:, ˈmur:'faŋ:, ˈmur:'fɛ:dɛr	bunic (din partea mamei)	L5
morgon, -en, morgnar	ˈmɔr:ɔn, -ɛn, ˈmɔr:nar	dimineață	L4
mormor, mormorn, mormödrar	ˈmur:'mur:, ˈmur:'muŋ:, ˈmur:'mø:drar	bunică (din partea mamei)	L5
most|er, -ern, -rar	ˈmus:tɛr, ˈmus:tɛŋ, ˈmus:trar	mătușă (sora mamei)	L5

muse|um, -et, -er	mʉ'se:|əm, -ɛt, -ɛr	muzeu	L12
mycket	'mʏk:ɛ	mult; foarte	L9
må	mo:	de ar..., să... (verb modal ce exprimă dorința)	L16
månad, -en, -er	'mo:nad, -ɛn, -ɛr	lună (a anului)	L16
måste	'mɔs:tɛ	trebuie	L10
människ|a, -an, -or	'mɛn:iɧ|a, -an, -ur	om	L8
möb|el, -eln, -ler	'mø:b|ɛl, -ɛln, -lɛr	mobilă	L15
möjlig, -t, -a	'møj:li, -t, -ga	posibil	L14
mönst|er, -ret, =	'møn:st|ɛr, -rɛt, =	model; tipar	L13
mörk, -t, -a	mœr:k, -t, 'mœr:ka	întunecos	L8
natur, -en	na'tʉ:r, -ɛn	natură	L8
nej	nɛj:, nɛj	nu (răspuns negativ)	L2
ni	ni:, ni	voi	L3
nio	'ni:u, 'ni:ɛ	nouă	L9
Norden	'nu:ɖɛn	Țările Nordice (Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda, Islanda)	L12
nordisk, -t, -a	'nu:ɖisk, -t, -a	nordic	L12
norra	'nɔr:a	nordic, în nord	L15
nu	nʉ:	acum	L14
nu	nʉ:	acum	L16
num|mer, -ret, =	'nɔm:|ɛr, -rɛt, =	număr	L17
ny, -tt, -a	nʏ:, nʏt:, 'nʏ:a	nou	L3
nyhet, -en, -er	'nʏ:'he:t, -ɛn, -ɛr	noutate; ştire	L18
någ|on, -ot, -ra	'no:g|ɔn, -ɔt, -ra nɔn, nɔt, ˌnɔra	vreun, vreo	L7
någonting	'no:gɔn'tiŋ:, 'nɔn:tiŋ	ceva	L7
nämligen	'nɛm:ligɛn	şi anume; adică; fiindcă	L18

när	næ:r	când	L9
nära	'næ:ra	aproape (în sens spațial)	L12
nästa	'nɛs:ta	următor; următoare	L16
nästan	'nɛs:tan	aproape (în sens modal)	L14
också	'ɔk:sɔ, ˌɔksɔ	de asemenea; şi	L2
ogift, -a	'u:jif:t, -a	necăsătorit(ă)	L5
om	ɔm:, ɔm	dacă	L7
ordentlig, -t, -a	ɔ'ɖɛŋ:tli, -t, -iga	ordonat; conştiincios	L8
oss	ɔs:, ɔs	pe noi; ne	L9
oväsen	'u:'vɛ:sɛn	zgomot; gălăgie	L11
pap|per, -ret	'pap:|ɛr, -rɛt	hârtie	L2
par, -et, =	pɑ:r, -ɛt, =	pereche	L13
paraply, -n, -er	para'plʏ:, -n, -er -ɛt, -n	umbrelă	L12
park, -en, -er	par:k, -ɛn, 'park:ɛr	parc	L17
Parkgatan	'par:k'gɑ:tan	str. Parcului	L17
pengar (pl.)	'pɛŋ:gar	bani	L19
penn|a, -an, -or	'pɛn:|a, -an, -ur	creion; pix; obiect de scris	L2
person, -en, -er	pæ'ʂu:n, -ɛn, -ɛr	persoană	L10
plats, -en, -er	plat:s, -ɛn, 'plat:sɛr	loc	L12
plötslig, -t, -a	pløt:sli, -t, -ga	subit; care are loc dintr-o dată	L11
poet, -en, -er	pu'e:t, -ɛn, -ɛr	poet	L15
pojk|e, -en, -ar	'pɔj:k|ɛ, -ɛn, -ar	băiat	L1
praktisk, -t, -a	'prak:tisk, -t, -a	practic	L13
prata, -r, -de, -t	'prɑ:ta, -r, -dɛ, -t	a vorbi	L4
precis	prɛ'si:s	desigur; exact	L17

pris, -et, =	pri:s, -ɛt, =	preț	L8
prova, prova|r, -de, -t	'pru:va, `pru:va|r, -dɛ, -t	a proba	L13
provrum, -met, =	`pru:v'rɔm:, -ɛt, =	cabină de probă	L13
på	pɔ	pe	L5
på besök	pɔ bɛ'sø:k	în vizită	L5
påstå, påstår, påstod, påstått	`pɔ:'sto:, `pɔ:'sto:r, `pɔ:'stu:d, `pɔ:'stɔt:	a afirma; a susține	L14
rakt	rɑ:kt	drept; în linie dreaptă	L17
redan	`re:dan	deja	L11
ren, -t, -a	re:n, -t, `re:na	curat	L8
Riksdag, -en	'rik:sta, -n	Parlamentul (Suedez)	L12
Riksdagshuset	`rik:stas'hʉ:sɛt	Clădirea Parlamentului (Suedez)	L12
ringa, ring|er, -de, -t	`riŋ:a, 'riŋ:ɛr, `riŋ:dɛ, riŋ:t	a suna	L11
Rumänien	rʉ'mɛ:niɛn	România	L4
rätt, -en	rɛt:, ɛn	drept; dreptate	L19
ha rätt	'hɑ 'rɛt:	a avea dreptate	
sakta, sakta, -r, -de, -t	`sak:ta, `sak:ta|r, -de, -t	a încetini	L17
samhälle, -t, -n	`sam:'hɛl:ɛ, -t, -n	societate	L8
samma	`sam:a	același; aceeași; aceiași; aceleași	L13
samt	sam:t, samt	și; precum și	L7
Sanna	`san:a	nume feminin (diminutiv de la Susanna)	L11
se ut, ser ut, såg ut, sett ut	'se: 'ʉ:t, 'se:r 'ʉ:t, 'so:g 'ʉ:t, 'sɛt: 'ʉ:t	a arăta; a avea aspectul	L13
se, ser, såg, sett	se:, se:r, so:g, sɛt:	a vedea	L7
sekretär, -en, -er	sekre'tæ:r, -ɛn, -r	scrin	L7

semest|er, -ern, -rar	se'mɛs:t|ɛr, -ɛɳ, -rar	concediu	L15
sex	sɛk:s	șase	L6
si|n, -tt, -na	si|n:, -t:, `si:na sin, sit, ˌsina	a(l) lui/a ei; ai/ale lui/ei	L5
sid|a, -an, -or	`si:d|a, -an, -ur	parte; latură	L17
sig	sɛj:, sɛj	se (pronume reflexiv)	L12
sista	`sis:ta	ultimul/ultima/ultimii	L18
sitta, sitter, satt, suttit	`sit:a, 'sit:ɛr, sat:, `sɔt:it	a sta (așezat)	L6
sju	ʃʉ:	șapte	L7
sjunga, sjunger, sjöng, sjungit	`ʃɔŋ:ga, 'ʃɔŋgɛr, ʃøŋ:, `ʃɔŋ:git	a cânta	L10
sjutton	`ʃɔt:ɔn	șaptesprezece	L17
själv, -t, -a	ʃel:v, -t, `ʃel:va	însumi/însămi; înșine	L19
Skansen	'skan:sɛn	Muzeul Satului (din Stockholm)	L12
skina, skiner, sken, skinit	`ʃɪ:na, 'ʃi:nɛr, ʃe:n, `ʃi:nit	a străluci; a radia	L10
sko, -n, -r		pantof; obiect de încălțăminte	L3
skola, skall/ska, skulle, skulat	`sku:la, skal:/skɑ:, `skɔl:ɛ, `sku:lat	a trebui	L9
skriva, skriver, skrev, skrivit	`skri:va, 'skri:vɛr, skre:v, `skri:vit	a scrie	L9
skådespelare, -n, =	`sko:dɛ'spe:larɛ, -n, =	actor	L5
skål!	'sko:l	noroc!	L16
skål, -en, -ar	sko:l, -ɛn, `sko:lar	castron	L6
Skåne	`sko:nɛ	Scania (regiune în sudul Suediei)	L15
skåp, -et, =	sko:p, -ɛt, =	dulap	L7
slott, -et, =	slɔt:, -ɛt, =	palat; castel	L12
smultron, -et, =	`smɔl:trɔn, -ɛt, =		L19

Småland	'smo:lan(d)	Småland (regiune în sudul Suediei)	L4
snart	snaʈ:	curând	L14
snäll, -t, -a	snɛl:, -t, `snɛl:a	drăguț; amabil	L13
soff|a, -an, or	`sɔf|a, -an, -ur	canapea	L6
sol, -en, -ar	su:l, -ɛn, `su:lar	soare	L10
som	sɔm:, sɔm	care	L5
son, -en, söner	so:n, -ɛn, `sø:nɛr	fiu	L5
sova, sover, sov, sovit	`so:va, 'so:vɛr, so:v, `so:vit	a dormi	L19
sovrum, -et, =	`so:v'rɔm:, -ɛt, =	dormitor	L6
spis, -en, -er	spi:s, -ɛn, -ɛr	argaz	L7
stanna, stanna|r, -de, -t	`stan:a, `stan:a|r, -dɛ, -t	a se opri; a sta	L17
station, -en, -er	sta'ɧu:n, -ɛn, -ɛr	gară	L11
Stina	`sti:na	Stina (diminutiv de la Christina)	L4
Stockholm	`stɔk:hɔl:m, 'stɔk:ɔlm	Stockholm (capitala Suediei)	L4
stol, -en, -ar	stu:l, -ɛn, -ar	scaun	L2
stor, -t, -a	stu:|r, -ʈ, `stu:ra	mare (adj.); întins	L3
stor|bror, -broder, bröder	`stu:r|'bru:r, -'bru:dɛr, 'brø:dɛr	frate mai mare	L16
storlek, -en, -ar	`stu:'|e:k, -ɛn, -ar	mărime; măsură	L13
strax	strak:s	imediat; de îndată	L11
student, -en, -er	stʉ'dɛn:t, -ɛn, -ɛr	student	L4
studera, -r, -de, -t	stʉ'dɛ:ra, -r, -dɛ, -t	a studia	L4
studerande, -n, =	stʉ`de:randɛ, -n, =	student	L10
studerande, -n, =	stʉ'de:randɛ, -n, =	student	L15
stund, -en, -er	stɵn:d, -ɛn, -ɛr	moment scurt; interval de timp	L9
stå till	'sto: 'til:	a se simți (referitor la sănătate)	L4

stå, står, stod, stått	sto:, sto:r, stu:d, stɔt:	a sta (în poziție verticală)	L4
ställe, -t, -n	`stɛl:ɛ, -t, -n	loc	L19
större	'stœr:ɛ	mai mare	L14
störst	stœʂ:t	cel mai mare, cea mai mare	L15
svensk, -t, -a	svɛn:sk, -t, `svɛn:ska	suedez(ă)	L4
svenska, -n	`svɛn:ska, -n	limba suedeză	L4
Svensson	`svɛn:sɔn	Svensson (nume de familie)	L4
svåger, -n, svågrar	`svo:gɛ|r, -ɳ, `svo:grar	cumnat	L5
svägersk|a, -an, -or	`svɛ:gɛʂk|a, -an, -ur	cumnată	L5
syskon, -et, =	`sʏs:kɔn, -ɛt, , =	frate sau soră	L2
syssling, -en, -ar	`sʏs:liŋ, -ɛn, -ar	văr (de gradul al II-lea)	L5
syst|er, -ern, -rar	`sʏs:t|ɛr, -ɛɳ, -rar	soră	L2
så	so, sɔ	astfel, așa; deci	L7
säga, säger, sade, sagt	`sɛj:a, 'sɛj:ɛr, sɑ:, sak:t	a spune; a zice	L11
säng, -en, -ar	sɛŋ:, -ɛn, `sɛŋ:ar	pat	L7
sängbord, -et, =	`sɛŋ:'bu:ɖ, -ɛt, =	noptieră	L6
sänglamp|a, -an, -or	`sɛŋ:'lam:p|a, -an, -ur	veioză (de pat)	L6
särskil|d, -t, -da	`sæ:'ʂil:|d, -t, -da	deosebit	L12
sätta in, sätter in, satte in, satt in	`sɛt:a 'in:, 'sɛt:ɛr 'in:, `sat:ɛ 'in:, sat: 'in:	a depune (bani)	L19
sätta, sätter, satte, satt	`sɛt:a, 'sɛt:ɛr, `sat:ɛ, sat:	a așeza (orizontal)	L19
sök|a, sök|er, -te, -t	`sø:ka, 'sø:k|ɛr, -tɛ, -t	a căuta	L4
söndag, -en	'søn:da, -n	duminică	L9
tack	tak:	mulțumesc	L4
taga/ta, tar, tog, tagit	`tɑ:ga/tɑ:, tu:g, `tɑ:git	a lua	L9

tak, -et, =	tɑ:k, -ɛt, =	tavan	L7
tala, tala|r, -de, -t	`tɑ:la, `tɑ:la|r, -dɛ, -t	a vorbi	L10
tambur, -en, er	tam'bʉ:r, -ɛn, -ɛr	vestibul	L14
tandläkare, -n, =	`tan:'lɛ:karɛ, -n, =	dentist	L5
Taube	'to:b	Taube (nume de familie)	L15
tavl|a, -an, -or	`tɑ:vl|a, -an, -ur	tablou	L7
taxi, -n, =/taxibilar	'tak:si, -n, =/`tak:si'bi:lar	taxi	L17
teve, -n	`tɛ:ve, -n	(program de) televiziune	L6
tid, -en, -er	ti:d, -ɛn, `ti:dɛr	timp	L12
tidning, -en, -ar	`ti:dniŋ, -ɛn, -ar	ziar	L1
till	til:, til	(spațial) spre, (temporal) până	L4
till fots	til 'fu:ts	pe jos	L10
tillbaka	`til:'bɑ:ka	înapoi	L18
timm|e, -en, -ar	`tim:|ɛ, -ɛn, -ar	oră	L18
tio	`ti:u, `ti:ɛ	zece	L10
titta, -de, -t (på...)	`tit:a, -dɛ, -t (pɔ...)	a se uita (la...); a privi (la...)	L6
tjena	`ɕe:na	bună; salut	L4
toalett, -en, -er	tua'lɛt:, -ɛn, -ɛr	toaletă; closet	L7
torkare, -n, =	`tɔr:karɛ, -n, =	uscător	L7
tre	tre:	trei	L3
tredje	`tre:djɛ	al treilea; a treia	L17
trevlig, -t, -a	`tre:vli, -t, -ga	simpatic	L3
tro, -r, -dde, -tt	tru:, -r, `trud:ɛ, trut:	a crede	L9
tro, tror, trodde, trott	tru:, tru:r, `trud:ɛ, trut:	a crede	L12
trygg, -t, -a	trʏg:, -t, `trʏg:a	sigur; care oferă siguranță	L8

träd, -et, =	trɛ:d, -ɛt, =	copac	L1
träffa, träffa|r, -de, -t	`trɛf:a, `trɛf:a|r, -dɛ, -t	a întâlni	L9
tung, -t, -a	tɵŋ:, -t, `tɵŋ:a	greu	L3
tv, -n	`tɛ:ve, -n	(program de) televiziune	L18
två	tvo:	doi; două	L2
tvätt, -en, -ar	tvɛt:, -ɛn, `tvɛt:ar	spălare; spălat	L13
tvätta, tvätta|r, -de, -t	`tvɛt:a, `tvɛt:a|r, -dɛ, -t	a spăla	L18
tvättmaskin, -en, -er	`tvɛt:ma'ʃi:n, -ɛn, -ɛr	mașină de spălat	L7
tvättställ, -et, =	`tvɛt:'stɛl:, -ɛt, =	chiuvetă	L7
tycka, tyck|er, -te, -t	`tʏk:a, 'tʏk:ɛr, `tʏk:tɛ, tʏk:t	a fi de părere; a considera	L13
tyngst	'tʏŋ:st	cel mai greu, cea mai grea	L15
tyvärr	tʏ'vær:	din păcate; din nefericire	L13
tänka, tänk|er, -te, -t	`tɛŋ:ka, 'tɛŋ:kɛr, `tɛŋ:k|tɛ, -t	a se gândi	L9
tätt, -a	tɛt:, `tɛt:a	etanș	L14
under	'ɵn:dɛr, ˌɵndɛr	(spațial) sub; dedesubtul	L6
under	'ɵn:dɛr, ˌɵndɛr	(temporal) în timpul	L9
undervisning, -en	`ɵn:dɛr'vi:sniŋ, -ɛn	învățământ	L8
undra, undra|r, -de, -t	`ɵn:dra, `ɵn:dra|r, -dɛ, -t	a se întreba	L14
ung, -t, -a	ɵŋ:, -t, `ɵŋ:a	tânăr	L3
universitet, -et =	ʉnivæʂi'te:t, -ɛt, =	universitate	L10
Uppsala	`ɵp:'sɑ:la	Uppsala (oraș universitar suedez)	L4
upptag|en, -et, -na	`ɵp:'tɑ:g|ɛn, -ɛt, -na	ocupat	L18
ursäkta!	`ʉ:'ʂɛk:ta	scuză-mă! scuzați-mă!	L7

ursäkta, ursäkta|r, -de, -t	ˈʉ:ˈʂɛk:ta, ˈʉ:ˈʂɛk:ta|r, -dɛ, -t	a scuza	L7
uti	ˈʉ:tˈi:	până la	L16
utland, -et	ˈʉ:tˈlan:d, -ɛt	străinătate	L15
utmärkt	ˈʉ:tˈmær:kt	excelent	L9
vack|er, -ert, -ra	ˈvak:|ɛr, -ɛt, -ra	frumos	L3
vad	vɑ:, vɑ	ce	L1
vakna, vakna|r, -de, -t	ˈvɑ:kna, ˈvɑ:kna|r, -dɛ, -t	a se trezi	L18
var	vɑ:r	unde	L12
vara, är, var, varit	ˈvɑ:ra, ɛ:, vɑ:r, ˈvɑ:rit	a fi	L1
vardagsrum, -met, =	ˈvɑ:ɖaksˈrʊm:, -ɛt, =	cameră de zi; sufragerie	L6
varje	ˈvar:jɛ	fiecare	L7
varsågod	vaʂɛgu:	te rog, vă rog	L9
varuhus, -et, =	ˈvɑ:rʉˈhʉ:s, -ɛt, =	magazin universal	L18
varv, -et, =	var:v, -ɛt, =	şantier naval	L12
vas, -en, -er	ˈvɑ:s, -ɛn, ˈvɑ:sɛr	vază	L6
Wasa	ˈvɑ:sa	(Gustav) Vasa (rege al Suediei)	L12
Wasavarvet	ˈvɑ:saˈvar:vɛt	Şantierul Naval Wasa	L12
vattna, vattna|r, -de, -t	ˈvat:na, ˈvat:na|r, -dɛ, -t	a uda (florile); a da apă (la animale)	L19
veck|a, -an, -or	ˈvɛk:|a, -an, -ur	săptămână	L9
vem	vɛm:, vɛm	cine	L9
verkligen	ˈvær:klijɛn	într-adevăr	L16
vi	vi:, vi	noi	L3
vid	vi:d, vi	la	L11
vidare	ˈvi:darɛ	mai departe	L17
vila sig, vila|r, -de, -t	ˈvi:la, ˈvi:la|r, -de, -t sɛj	a se odihni	L19
vilja, vill, ville, velat	ˈvil:ja, vil:, ˈvil:ɛ, ˈve:lat	a vrea, a voi	L9
vilk|en, -et, -a	ˈvil:k|ɛn, -ɛt, -a	care (dintre)	L11
vin, -et, =	vi:n, -ɛt, =	vin	L18
vint|er, -ern, -rar	ˈvin:tɛ|r, -ɳ, ˈvin:trar	iarnă	L8
visa, visa|r, -de. -t	ˈvi:sa, ˈvi:sa|r, -dɛ, -t	a arăta	L9
vit, -t, -a	vi:t, vit:, ˈvi:ta	alb	L13
vår, -t, -a	vo:r, vɔt:, ˈvo:ra	al nostru/a noastră, ai noştri/ale noastre	L5
väd|er, -ret	ˈvɛ:d|ɛr, -rɛt	vreme (condiţii atmosferice)	L12
väg, -en, -ar	vɛ:g, -ɛn, ˈvɛ:gar	drum; cale	L3
vägg, -en, -ar	vɛg:, -ɛn, -ar	perete	L7
väl	vɛ:l	poate; bine (folosit ca interjecţie)	L17
väldig, -t, -a	ˈvɛl:di, -t, -ga	imens; colosal	L18
väldigt	ˈvɛl:dit	foarte; tare	L18
välkommen	ˈvɛl:ˈkɔm:ɛn	bine ai venit	L4
välkomna	ˈvɛl:ˈkɔm:na	bine veniţi; bine venite	L9
vän, -nen, -ner	vɛn:, ˈvɛn:ɛn, ˈvɛn:ɛr	prieten; amic	L5
väninn|a, -an, -or	ˈvɛnin:|a, -an, -ur	prietenă; amică	L5
vänster	ˈvɛn:stɛr	stânga	L17
vänta, vänta|r, -de, -t (på...)	ˈvɛn:ta, ˈvɛn:ta|r, -dɛ, -t (pɔ...	a aştepta	L11
väsk|a, -an, -or	ˈvɛs:k|a, -an, -ur	valiză	L3
Västmanland	ˈvɛs:tmanlan(d)	Västmanland (regiune în Suedia)	L15
yngre	ˈʏŋ:grɛ	mai tânăr(ă)	L16
yngst	ʏŋ:gst	cel mai tânăr, cea mai tânără	L15
åka, åker, åkte, åkt	ˈo:ka, ˈo:kɛr, ˈo:ktɛ, o:kt	a călători cu un vehicul	L5
åld|er, -ern, -rar	ˈɔl:dɛr, -ɳ, ˈɔl:drar	vârstă	L16

år, -et, =	o:r, -ɛt, =	an	L5
åtta	`ɔt:a	opt	L8
ägg, -et, =	ɛg:, -ɛt, =	ou	L18
äldre	`ɛl:drɛ	mai bătrân; mai în vârstă	L14
äldst	'ɛl:dst	cel mai bătrân; cea mai bătrână	L15
än	ɛn:, ɛn	decât	L14
ändå	`ɛn:'do:	totuşi	L13
ännu	`ɛn:ʉ	încă	L17
äntligen	`ɛn:tlijɛn	în sfârşit; în fine	L17
äpple, -t, -n	`ɛp:lɛ, -t, -n	măr	L1
är	ɛ:, ɛ	sunt, eşti, este, suntem, sunteţi	L1
ära, -n	`æ:ra, -n	onoare; cinste	L16
äta, äter, åt, ätit	`ɛ:ta, 'ɛ:tɛr, o:t, `ɛ:tit	a mânca	L18
även (om...)	`ɛ:vɛn (ɔm...)	chiar (dacă...)	L12
ö, -n, -ar	ø:, -n, `ø:ar	insulă	L15
önska, önska|r, -de, -t	`øn:ska, `øn:ska|r, -dɛ, -t	a dori	L18
öre, -t, -n	`œ:rɛ, -t, -n	öre (a suta parte dintr-o coroană)	L17
över	'ø:vɛr, ,øvɛr	(spaţial) deasupra	L7
över	'ø:vɛr, ,øvɛr	(în exprimarea orei) după (ora...)	L11

La Editura POLIROM

au apărut:

Mihai Daniel Frumuşelu – *Ghid de conversaţie român-suedez*
Ana Stanca Tabarasi – *Ghid de conversaţie român-danez*
Valeriu Munteanu – *Dicţionar suedez-român*
Mihai Daniel Frumuşelu – *Välkommen! Manual de conversaţie în limba suedeză*

în pregătire:

Valeriu Munteanu – *Dicţionar danez-român*
Florin Dinulescu, Lea Luodes – *Ghid de conversaţie român-finlandez*